FOCUS

QUARTERLY DIGEST FOR THE LAW MAKER

Vol. LIII JANUARY-MARCH 2023 No. 1

SECRETARIAT OF THE KERALA LEGISLATURE

FOCUS

QUARTERLY DIGEST FOR THE LAW MAKER

Prepared by
THE SECRETARIAT OF THE KERALA LEGISLATURE
THIRUVANANTHAPURAM

FOCUS

വാല്യം : LIII   ജനുവരി - മാർച്ച് 2023   നം. I

ഉള്ളടക്കം

നയജാലകം

			പേജ് നമ്പർ
അറിയപ്പെടാത്തൊരു വംശഹത്യ മാതൃഭൂമി 4 ജനുവരി 2023	-	നീനുമോഹൻ ..	1-3
അഭയമറ്റ് മരണക്കുരുക്കിൽ മാതൃഭൂമി 5 ജനുവരി 2023	-	നീനു മോഹൻ ..	4-6
ഗോത്രം ലഹരിച്ചുഴിയിൽ മാതൃഭൂമി 6 ജനുവരി 2023	-	നീനു മോഹൻ ..	7-9
മനുഷ്യരാണ്; പരിഗണിക്കണം മാതൃഭൂമി 8 ജനുവരി 2023	-	നീനു മോഹൻ ..	10-13
The values of local self-governance [The Hindu-5th January 2023]	-	Mathew Idiculla ..	14-16
A case for reassigning GST to States [The Hindu-18th January 2023]	-	R. Srinivasan & S. Raja Sethu Durai ..	17-19
There is hardly any autonomy at the Panchayat level [The Hindu-21th January 2023]	-	Pradeep Chhibber & Pranav Gupta ..	20-23
Neglecting the health sector has consequences [The Hindu-8th Februvary 2023]	-	K. Sujatha Rao ..	24-26
കർഷകശത്രു വന്യമൃഗങ്ങളല്ല; കോർപ്പറേറ്റ് നയങ്ങളാണ് മാതൃഭൂമി, 26th Februvary 2023	-	എൻ. വി. ബാലകൃഷ്ണൻ ..	27-38
സാമൂഹിക മാറ്റങ്ങൾക്ക് തിരികൊളുത്തിയ സമരം [മാതൃഭൂമി, 28th Februvary 2023]	-	എം. ജയരാജ് ..	39-42
വയോജന സൗഹൃദമാവണം കേരളം [മാതൃഭൂമി, 2nd March 2023]	-	ഡോ. ടി. എം. തോമസ് ഐസക് ..	43-46

പേജ് നമ്പർ

ഇരുതലമൂർച്ചയുള്ള ആയുധം - ശശി തരൂർ .. 47-50
[മാതൃഭൂമി, 7th March 2023]

The importance of women - led digital solutions - Elisabath Faure .. 51-53
[The Hindu 8th March 2023]

നമുക്കുചുറ്റുമുണ്ട് ബ്രഹ്മപുരങ്ങൾ - എം. ആർ. അജിത്ത് .. 54-57
[മാതൃഭൂമി, 10th March 2023]

The Pandemic in 2050 - Richard Mahapatra .. 58-59
[Down to Earth, 16-31 March 2023]

The Wide disparities in human development - Nandlal Mishra .. 60-62
[The Hindu 21st March 2023]

A Shared G20 vision for the ocean commons - Shailesh Nayak .. 63-65
[The Hindu 28th March 2023]

പാർലമെന്ററി അവലോകനം

പാർലമെന്ററി നടപടികളുടെ വിശകലനങ്ങളും സാധ്യതകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ലേഖനങ്ങൾ

Democracy and its structural slippages - Harbans Mukhia .. 66-68
[The Hindu 24th January 2023]

India's law and order matrix needs a reboot - M. K. Narayanan .. 69-71
[The Hindu 11th February 2023]

The problems with the Data Protection Bill - Anjali Bharadwaj & Amrita Johri .. 72-74
[The Hindu 21st February 2023]

A case that scans the working of the anti-defection law - Gautam Bhatia .. 75-78
[The Hindu 24th February 2023]

പേജ് നമ്പർ

Towards transparency in OTT regulation [The Hindu 27th February 2023]	-	Ravi Kiran Edara	..	79-81
Unpacking, the new set of e-waste rules [The Hindu 28th February 2023]	-	Manika Malhotra Jain	..	82-84
The anti-defection law is facing convulsions [The Hindu 7th March 2023]	-	P. D. T. Achary	..	85-87

സവിശേഷ വിവരങ്ങൾ

(പാർലമെന്ററി പ്രവർത്തനത്തെ സഹായിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ)

Draft Amendments to IT Rules for regulating fake news and online gaming released (PRS Legislative Reserch-January 2023)	-	Tanvi Vipra	..	88
SEBI invites comments on strenthening corporate governance [PRS Legislative Reserch-February 2023]	-	Pratinav Damani	..	89-90
Draft Amendments to Offshore Areas Mineral Act, 2002 released [PRS Legislative Reserch-February 2023]	-	Mayank Shreshtha	..	91-92
Cabinet approves centrally sponsored scheme-Vibrant village programme [PRS Legislative Reserch-February 2023]	-	Alaya Purewal	..	93
Projects approved for pollution abatement in Ganga Basin and Ghat Development [PRS Legislative Reserch-February 2023]	-	Alaya Purewal	..	94

പേജ് നമ്പർ

Committee report on the Jan Vishwas (Amendment of provisions) Bill, 2022 tabled [PRS Legislative Reserch-March 2023]	- Siddharth Mandrekar Rao	..	95
The Forest (Conservation) Amendment Bill, 2023 [PRS Legislative Reserch-March 2023]	- Omir Kumar	..	96-97
Standing Committee Report Summary Ground water: A Valuable but Diminishing resource [PRS Legislative Reserch-March 2023]	- Siddharth Mandrekar Rao	..	98-99

പുസ്തക പരിചയം

Burning bright	- Raza Kazmi (Review of the book 'The Corbet Papers' edited by Akshay Shah and Stephen Alter) (Frontline-10th February 2023)	..	100-104

പാർലമെന്ററി നടപടികൾ

പാർലമെന്റിന്റെയും മറ്റ് നിയമസഭകളുടെയും നടപടികൾ

Resume of Business of the 258th Session of Rajyasabha .. 105-109

നയജാലകം

അറിയപ്പെടാത്തൊരു വംശഹത്യ

നീനു മോഹൻ

“എല്ലാവരും മരിച്ചുപോയി എങ്ങനെ യൊക്കെയോ .. അതോണ്ട് ചെമ്മി (മൂപ്പൻ) ഇല്ല, മരിപ്പു വന്നാൽ വേറെ ഊരിൽനിന്നു ചെമ്മിയെ വിളിക്കും...” മനുഷ്യന് സാധ്യമായ ഏറ്റവും തീവ്ര നിസ്സംഗതയിൽ നിന്നാണ് കോക്കുഴി മൂപ്പൻ പണിയ കോളനിയിലെ ബാലൻ സംസാരിച്ചത്. ഒരു വലിയകുടുംബമെന്നോണം കഴിയുന്ന ഊരിൽ വാർധക്യമെത്തുംമുമ്പേ സമപ്രായക്കാരായിരുന്ന ഒട്ടേറെപ്പേർ മരിച്ചു. പുകയിലയും ചവച്ച് അടുത്തിരുന്ന ഞേണനും തലകുലുക്കി, തന്റെ അച്ഛനാ യിരുന്നു ഊരിലെ അവസാനത്തെ ചെമ്മി. ലഹരിയുടെ മയക്കത്തിൽ അയാൾ വീണ്ടും നിശ്ശബ്ദനായി. ബാലന്റെയും ഞേണന്റെയും വാക്കുകൾ പണിയരുടെ പതിറ്റാണ്ടുകളായുള്ള അനുഭവങ്ങളുടെ തുടർച്ചയാണ്. ആദിവാസികൾക്കിടയിലെ പിന്നാക്കക്കാരായ പണിയർ, നരവംശ പരമായി ഏറെ പ്രാധാന്യമുള്ള വിഭാഗം, വംശനാശത്തിന്റെ വക്കിലാണ്. അമ്പതെത്തും മുമ്പേ പുരുഷൻമാരിൽ വലിയൊരു ശതമാനം മരിക്കുന്നു. വയനാട്ടിലെ പണിയരുടെ ആയുർദൈർഘ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മാതൃഭൂമി നടത്തിയ പഠനത്തിൽ, മരിക്കുന്ന പണിയരിൽ 25.6 ശതമാനത്തിനും അമ്പതുവയസ്സിൽ താഴെയാണ് പ്രായം. ദേശീയ ശരാശരി പ്രകാരം 17.19 ശതമാനംപേർ മാത്രമാണ് അമ്പത് വയസ്സിനുമുമ്പ് മരിക്കുന്നത്.

1965 -ലാണ് പണിയരുടേതിന് തുല്യമായ മരണ നിരക്ക് രാജ്യത്തു ണ്ടായിരുന്നത്. കൗമാരം മുതലുള്ള മദ്യാസക്തിയും പുകയില ഉപയോഗവും ശാരീരിക-മാനസികാരോഗ്യ തകർച്ച യിലേക്ക് എത്തിക്കുകയാണ്. ഇതിനൊപ്പം ജനിതകമായി കൈമാറുന്ന അരിവാൾ രോഗം (സിക്കിൽസെൽ അനീമിയ) പോലുള്ളവയും ആയുസ്സ് ചുരുക്കുന്നു.

#ആരാണ് പണിയർ?

പണിയെടുക്കുന്നവർ എന്നാണ് പണിയർ എന്ന വാക്കിനർഥം. ഇപ്പി മലയിൽ അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞ ആണിനെയും പെണ്ണിനെയും ജന്മി പിടിച്ചെടുത്തു പണിക്കാരാക്കിയെന്നാണ് പണിയ ഭാഷയിലെ പാട്ടിലൂടെ കൈമാറുന്ന ഉത്പത്തിക്കഥ. അടിമച്ചന്തകളിലെ അടിമത്തത്തിൽനിന്ന് മോചനം നേടി യെങ്കിലും ഇപ്പോഴും ആശ്രയത്വവും വിധേയത്വവും തുടരുകയാണ്. കേരളത്തിലെ ആദിവാസിവിഭാഗങ്ങളിൽ ഏറ്റവുമധികം ജനസംഖ്യയുള്ള വിഭാഗമാണ് പണിയർ (21.77 ശതമാനം). വയനാട്, കണ്ണൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, പാലക്കാട് ജില്ലകളിലായി അവർ അധിവസിക്കുന്നു. പണിയരിൽ 74.49 ശതമാനം പേരും വയനാട്ടിൽത്തന്നെയാണ് ജീവിക്കുന്നത്. കർഷകത്തൊഴിലാളികളും കൂലിപ്പണിക്കാരുമാണിവർ. സാമൂഹിക സുരക്ഷയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സൂചികകളിൽ ഏറ്റവും പിന്നാക്കംനിൽക്കുന്ന വിഭാഗം കൂടിയാണ് പണിയർ.

#അമ്പതിനുമുമ്പേ മരണമെത്തുന്നു

ഈ പഠനത്തിനായി 2022 മേയ് ഒന്നുമുതൽ ഒക്ടോബർ 31 വരെ വയനാട്ടിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലും രജിസ്റ്റർചെയ്ത മരണ വിവരങ്ങളാണ് ശേഖരിച്ച് പരിശോധിച്ചത്. 3090 പരേതരുടെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വർഗീകരിച്ച് ക്രോഡീകരിച്ചതിൽ 363 പണിയരാണ് ഈ കാലത്ത് മരിച്ചതായി കണ്ടെത്തിയത്. ഇതിൽ 93 പേരും അമ്പതു വയസ്സിനുതാഴെയുള്ളവരാണ് . പത്തു വയസ്സിൽത്താഴെ വരുന്ന ആറു കുട്ടികളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

അർബുദവും ശ്വാസകോശസംബന്ധമായ രോഗങ്ങളുമാണ് പണിയരുടെ അകാലമരണങ്ങൾക്കു പിന്നിലെ പ്രധാന കാരണം. ഇതിനൊപ്പം തന്നെ അപകടകരമാംവിധം ഉയർന്ന ആത്മഹത്യ നിരക്കും പഠനത്തിൽ, മരണ കാരണം സ്ഥിരീകരിച്ച 56 മുതിർന്നവരിൽ ഇരുപതുപേരും ആത്മഹത്യചെയ്യുക യായിരുന്നു. ചെറിയ വാക്തർക്കങ്ങളിൽ പോലും മരണത്തിൽ അഭയം തേടുകയാണ് പണിയർ. മാനസികാരോഗ്യത്തകർച്ചയുടെ വ്യക്തമായ സൂചനയാണിത്.

#നിശ്ശബ്ദതയുടെ ഒരുപതിറ്റാണ്ട്

കേരളത്തിലെ പ്രതിശീർഷ ആയുർദൈർഘ്യം 74 വയസ്സായിരിക്കുമ്പോൾ ആദിവാസികൾക്കിടയിൽ ഇത് 60 –ൽ താഴെയാണ്. കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷത്തിനിടെ സംസ്ഥാനത്ത് മരിച്ച ആദിവാസി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരിൽ 53 ശതമാനം പേരും അറുപത് വയസ്സിനുതാഴെയുള്ളവരാണ് .പിന്നാക്കക്കാരിൽ പിന്നാക്കക്കാരായ പണിയരെ സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ സ്ഥിതി കൂടുതൽ ഗുരുതരവും. 2013–ൽ പട്ടികവർഗവികസന വകുപ്പ് നടത്തിയ ആദിവാസികളുടെ സാമൂഹിക – സാമ്പത്തിക സർവ്വേയിൽത്തന്നെ പണിയർ വംശനാശത്തിലേക്ക് അടുക്കുന്നതായി പറയുന്നു. ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിൽത്തന്നെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ജനനനിരക്കും കുറഞ്ഞ ആയുർദൈർഘ്യവും പണിയർക്കിടയിലാണ്. പണിയരിൽ 28.26 പേർ മതിയായ ചികിത്സ ലഭിക്കാതെയും 28.26 ശതമാനം പേർ മദ്യപാനത്തിന്റെയും ഫലമായി മരിച്ചു . ഇത് സംസ്ഥാനത്തെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന മരണനിരക്കാണ്. ആദിവാസികളിൽ ഏറ്റവുമധികം കിടപ്പു രോഗികളും പണിയർക്കിടയിലാണ് . ഫലമെന്നോണം, വൃദ്ധരെയും കുട്ടികളെയും സംരക്ഷിക്കേണ്ട 15-നും 64 -നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ളവരുടെ ചുമതലാഭാരം (dependency ratio) സംസ്ഥാനത്ത് എറ്റവും കൂടുതൽ പണിയരിലാണ്–56.09 ശതമാനം. എന്നാൽ, ഇതേ പ്രായക്കാരിലാണ് മരണനിരക്ക് ഇപ്പോൾ ഉയരുന്നത്.

2013–ൽ, ഒരു പതിറ്റാണ്ടുമുമ്പുള്ള പട്ടികവർഗവകുപ്പിന്റെ ഈ കണ്ടെത്തലുകളിൽപ്പോലും കൂടുതൽ പഠനങ്ങളോ ഇടപെടലുകളോ വകുപ്പ് ഇതുവരെ നടത്തിയിട്ടില്ല. എൻ.ജി.ഒ. കൾ നിശ്ശബ്ദർ. ഉത്പത്തിചരിത്രത്തിൽനിന്നു തുടങ്ങുന്ന അനാഥത്വവും അപകർഷവും പേറി,

ചെറുപ്പക്കാർ മരിച്ചാൽ തുടർന്ന് സ്ഥാനമേറ്റെടുക്കാൻ യോഗ്യനായ പുരുഷ നില്ലാത്ത, ഗോത്രാർഥങ്ങളില്ലാത്ത ആൾക്കൂട്ട മായി പണിയ ഊരുകൾ മാറുകയാണ്. സന്ധ്യമയങ്ങിയാൽ തുടിയുടെയും ചീനിയുടെയും താളത്തിനൊപ്പം പാട്ടും കയവ്വും കളിയും നടന്ന ഊരുകളിൽ മദ്യപരുടെ ബഹളങ്ങൾ മാത്രമാണ് ഇപ്പോഴുള്ളത്. പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ കുറ്റകരമായ മൗനത്തിൽ പണിയരുടെ വംശഹത്യയാണ് നിശ്ശബ്ദമായി നടക്കുന്നത് .

മാതൃഭൂമി
4 ജനുവരി 2023

ഓഓഓഓഓ

നയജാലകം

അഭയമറ്റ് മരണക്കുരുക്കിൽ

നീനുമോഹൻ

എന്തിന് ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നു എന്ന ചോദ്യത്തിന് അവിശ്വസനീയമാംവിധം നിസ്സാരകാരണങ്ങളാണ് പണിയ ആത്മഹത്യകളിൽ നാം കേൾക്കുന്നത്. ഒരു ഊരിൽത്തന്നെ ഒന്നിലധികം ആത്മഹത്യകൾ. എല്ലാം ചെറുപ്പക്കാരായ പുരുഷന്മാർ. മാനസികാരോഗ്യത്തകർച്ചയുടെ പ്രകടഫലമാണ് ഈ അധികൃതരുടെ കണ്ണടയ്ക്കലുകൾക്കുമുമ്പിൽ കാപ്പിച്ചെടിയിൽ തൂങ്ങുകയാണ് പണിയയൗവനം

ഏഴാംക്ലാസ്സുകാരനായിരുന്നു ശ്രീനന്ദു, പഠിക്കാനും വരയ്ക്കാനും മിടുക്കൻ, യു.എസ്.എസ്. പരീക്ഷയ്ക്ക് പഠിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരുക്കത്തിലായിരുന്നു ഊരിലെ മെന്റർ ടീച്ചർ. സഹോദരനുമായി ഒരു മിഠായിയെച്ചൊല്ലിയുള്ള തർക്കത്തിൽ ശ്രീനന്ദു ആത്മഹത്യചെയ്തു. മേപ്പാടി കല്ലുമല റാട്ടക്കൊല്ലി കോളനിക്കാർക്ക് ഈ മരണവും ആഘാതമായിരുന്നില്ല. 2018 മുതൽ കോളനിയിൽനടന്ന ഏഴ് ആത്മഹത്യകളിൽ ഒന്നായി അവർ ഈ കുട്ടിയെയും കൂട്ടി. വീട്ടിൽനിന്ന് അത്യാവശ്യം സാധനം വാങ്ങാനെന്നു പറഞ്ഞിറങ്ങിയ അനീഷ് (17), വിനീഷ് ബാലൻ (21), ചന്ദ്രൻ (22) ... 40 കുടുംബങ്ങൾ മാത്രം താമസിക്കുന്നിടത്തായിരുന്നു ഈ മരണങ്ങൾ. കാപ്പിച്ചെടികളിൽ തൂങ്ങിമരിക്കുകയായിരുന്നു ഓരോരുത്തരും.

വെങ്ങപ്പള്ളി മൂവ്വട്ടി കോളനിയിലെ അനീഷും (28) ഒരു രാത്രി ചെറിയ വഴക്കിനെത്തുടർന്ന് വീട്ടിൽനിന്നിറങ്ങിയതാണ്. നേരം പുലരുമ്പോൾ വീട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു ഭാര്യ അപർണ(23). അതുണ്ടായില്ല, കാപ്പി ക്കൊമ്പിൽ അനീഷും തൂങ്ങിമരിച്ചു . ഒന്നരവയസ്സുള്ള മോളെയുംകൊണ്ട് സ്വന്തം ഊരിലേക്ക് മടങ്ങിയിരുന്നു അപർണ. “അവിടെ നിൽക്കാനാവില്ല, മരിച്ചയാളുണ്ട്, പ്രാർഥന നടത്തണം” അപർണ പറഞ്ഞു. ഓരോ കോളനിയിലുമുണ്ട് ഇതുപോലെ പ്രായമെത്താതെ മരണപ്പെട്ടവരുടെ കഥകൾ.

മാനസികാരോഗ്യം തകരുന്നു

വ്യക്തികളുടെ മാനസികാരോഗ്യത്തിൽ സമൂഹവും സംസ്കാരവും ആചാരവും എല്ലാം ഇടപെടും. സാമൂഹികമാറ്റങ്ങളും അസമത്വങ്ങളും തങ്ങൾ ചൂഷണം ചെയ്യപ്പെടുകയാണെന്ന തിരിച്ചറിവും ഇവരെ മാനസികമായും തകർക്കുകയാണ്. ഈ മാനസികസമ്മർദങ്ങൾ ഉന്മാദ വിഷാദ രോഗവും ചിത്തഭ്രമവും വിഷാദരോഗവുമൊക്കെ പുറത്തു വരുന്നതിന് കാരണമായി. പോഷകാഹാരക്കുറവും

വിളർച്ചയും (അനീമിയ) മാനസികാരോഗ്യത്തെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കും. മദ്യം സഹായ ഏജന്റാകുന്നതോടെ മാനസികാരോഗ്യം പാടേ തകരുകയാണ്. ആത്മഹത്യനിരക്ക് ഉയരുന്നതുൾപ്പെടെ ഇതുമായി ചേർത്തുവായിക്കണം.

2022 മേയ് മുതൽ ഒക്ടോബർവരെയുള്ള കാലത്ത് വയനാട്ടിൽ മരിച്ച പണിയരിൽ അമ്പതുവയസ്സിൽ താഴെയുള്ളവർ 93 പേരാണ്. അതിൽ 56 മുതിർന്നവരുടെ മരണകാരണമാണ് ഔദ്യോഗികമായി മാതൃഭൂമിക്ക് തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്ന് ലഭിച്ചത്. അതിൽ 20 പേരുടെ ഔദ്യോഗിക മരണകാരണം ആത്മഹത്യയാണ്. ഈ കാലയളവിൽ നടന്ന മുങ്ങിമരണങ്ങളും ആത്മഹത്യാശ്രമങ്ങൾക്കൊടുക്കം ചികിത്സയിലിരുന്ന് മരണപ്പെട്ടതും കണക്കിലെടുക്കാതെയാണിത്. ഇതുപ്രകാരമാണെങ്കിൽ 35.7 ശതമാനമാണ് ആത്മഹത്യാനിരക്ക്. ദേശീയ ശരാശരിയായ 11.3 ശതമാനവുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ അപകടകരമാണ് ഈ കണക്ക്. കേരളമാണ് രാജ്യത്തുതന്നെ ആത്മഹത്യാനിരക്ക് ഏറ്റവുമധികമുള്ള സംസ്ഥാനം. 27.2 ശതമാനമാണ് കേരള ശരാശരി, ഇതിലുമധികമാണ് ഒരു ലക്ഷത്തോളം മാത്രം ജനസംഖ്യയുള്ള പണിയരുടെ ആത്മഹത്യത്തോതെന്നത് പ്രതിസന്ധിയുടെ ആഴം വർധിപ്പിക്കുന്നു. ഇരുപതുകളിലും മുപ്പതുകളിലും പ്രായമുള്ള പുരുഷൻമാരാണ് ആത്മഹത്യ ചെയ്തവരെല്ലാം. അതും ആത്മഹത്യയ്ക്കു വേണ്ടിപ്പോലുമുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകളില്ലാതെ കാപ്പിക്കൊമ്പിൽ ഉടുമുണ്ടിലോ തോർത്തിലോ കുരുക്കിടുകയായിരുന്നു ഭൂരി ഭാഗവും. ടി.വി ചാനൽ മാറ്റുന്നതിനെച്ചൊല്ലിയുള്ള തർക്കംമുതൽ നിസ്സാര കാരണങ്ങളാണ് ഓരോ മരണത്തിനും പിന്നിൽ. സാമൂഹികവും ചരിത്രപരവുമായ കാരണങ്ങളാൽവരുന്ന വിഷാദരോഗത്തിനും ഉന്മാദരോഗത്തിനുമൊപ്പം മദ്യപാനം സഹായ ഏജന്റാകുമ്പോൾ തീർത്ത കുരുക്കിലാണ് ഓരോരുത്തരും ജീവനൊടുക്കിയതെന്ന് മാനസികാരോഗ്യവിദഗ്ധർ പറയുന്നു.

ഓരോ ദുർമരണവും അവസാനിക്കാത്ത സാമൂഹികബാധ്യതകൾ കൂടിയാണ് പണിയന്. ഊരിൽ കുടിലിലെ തിണയിൽ പരേതനെ കുടിയിരുത്തി, ജന്മാന്തരബന്ധം സൂക്ഷിക്കുന്നവരാണ് പണിയർ. എന്നാൽ, ദുർമരണം നടന്നവരുടെ ആത്മാവ് അമ്മൈ മുത്തിയും അപ്പെ മുത്തിയും ഇരിക്കുന്ന ഈ തിണയിൽ ഇരിക്കാനാവാതെ ബന്ധുക്കളെ ഭയപ്പെടുത്തുമെന്നവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഏഴാം പുലച്ചടങ്ങിന് 'നിയലു പിടിച്ച്' ആവാഹിച്ച് കുടിയിരുത്താനാവാത്ത ദുർമരണപ്പെട്ട ആത്മാവിനെ പേടിച്ച് ആ വീടുതന്നെ വിട്ടിറങ്ങുകയാണ് പണിയരുടെ പതിവ്. ഓരോ കോളനിയിലും കാണാം അസ്വാഭാവിക മരണങ്ങളുടെ പേരിൽ ഉപേക്ഷിച്ച ഇത്തരം വീടുകൾ;

#കുഞ്ഞുമരണങ്ങൾക്കുമില്ല കാരണങ്ങൾ

ഓഫീസിൽ നിൽക്കുമ്പോഴാണ് ട്രൈബൽ പ്രൊമോട്ടർ ദീപയ്ക്ക് ഫോൺ കോൾ വരുന്നത്. പ്രസവിച്ച് ഒരാഴ്ചമാത്രം പ്രായമുള്ള കുഞ്ഞ് കഴിഞ്ഞ രാത്രിമുതൽ നിർത്താതെ കരയുന്നു. ഓടിയിറങ്ങി കോളനിയിലെത്തുമ്പോഴേക്കും കുഞ്ഞ് മരിച്ചിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ ആറുമാസത്തിനിടയിൽ മാത്രം മരിച്ചത് പണിയവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ആറു കുട്ടികളാണ്. ഏഴുവയസ്സുള്ള ഒരു കുട്ടിയൊഴികെ എല്ലാം ഒരു വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങൾ. ഓരോ ഊരിലുമുണ്ട് ശിശുമരണങ്ങൾ. ജനിച്ച്

ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ മരിച്ചു, കുട്ടി നിർത്താതെ കരഞ്ഞിരുന്നു, വയറു വേദനയാണെന്നു തോന്നുന്നു... അന്വേഷിക്കുമ്പോൾ ഊരുകളുമായി നിരന്തരം ഇടപെടുന്ന ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ട്രൈബൽ പ്രൊമോട്ടർമാർക്കും വരെ പറയാൻ ഇതേ കാരണങ്ങളുള്ളൂ. ഊരിലുള്ളവരാകട്ടെ നിശ്ശബ്ദരായിരിക്കും.

പൊതുസമൂഹത്തിലെ ശിശുമരണങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തണം ഇവ, ഗുരുതരമായ രോഗമോ, ജനനവൈകല്യമോ ഇല്ലാതെ ശിശുമരണങ്ങൾ നമ്മുടെ അറിവിലുണ്ടോ. ഹൃദ്രോഹമെന്നോ, ഗുരുതരമായ മറ്റു രോഗങ്ങളെന്നോ കൃത്യമായ വിശദീകരണമുണ്ട് പൊതുസമൂഹത്തിലെ ഓരോ ശിശുമരണത്തിലും. തൊണ്ടയിൽ പാൽ കുരുങ്ങി നവജാതശിശു മരിക്കുന്നതും വലിയ വാർത്തയാകുന്ന, ജാഗ്രതയാകുന്ന നാട്ടിലാണ് കൃത്യമായ കാരണം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാതെ ആദിവാസിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ മരിക്കുന്നത്. അട്ടപ്പാടിയിൽ കാണിക്കുന്ന ജാഗ്രതപോലും വയനാട്ടിലെ ശിശുമരണങ്ങളിലില്ല. ചെറിയ ഒരു പ്രദേശത്ത് ആവർത്തിക്കുന്ന ശിശുമരണങ്ങൾ ചർച്ചയാവുന്നതാണ് അട്ടപ്പാടിക്ക് തുണയാവുന്നത്. വയനാട്ടിൽ എല്ലായിടത്തുമായി ഊരുകൾ ചിതറിക്കിടക്കുന്നതിനാൽ പല തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കീഴിലാവുന്നു ഈ മരണങ്ങൾ. പട്ടികവർഗക്കാർ എന്ന പൊതുമാനദണ്ഡത്തിൽ ആരോഗ്യ സൂചികകളിൽ കണക്കെടുക്കുമ്പോൾ പണിയരുടെയും അടിയരുടെയും കാട്ടുനായ്ക്കരുടെയും പിന്നാക്കാവസ്ഥ മറയ്ക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഡോ. ജോസ്റ്റിൻ ഫ്രാൻസിസ്
സൈക്യാട്രിസ്റ്റ്,

കൽപറ്റ കൈനാട്ടി ആശുപത്രി

മാതൃഭൂമി
5-1-2023

ഏഏഏഏഏ

നയജാലകം

ഗോത്രം ലഹരിച്ചുഴിയിൽ

നീനു മോഹൻ

''ചെക്കൻമാരെല്ലാം കണക്കാ... 14, 15 വയസ്സിൽ തുടങ്ങും. കള്ളുകുടിച്ച് അടി പിടിയും ചീട്ടുകളിയും അടുത്തുള്ള തോട്ടത്തിൽ കയറി കളവും. ഇന്നലെയും കൂടി പോലീസ് വന്നതേയുള്ളൂ.... ഇപ്പം പെണ്ണുങ്ങളും തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.'' -കോക്കുഴി ചാമുണ്ടി കോളനിയിലുള്ളവർക്ക് രോഷം അടക്കാനാവുന്നില്ല. പരാതികളത്രയും സ്വന്തം ഊരിലെ ചെറുപ്പക്കാരെക്കുറിച്ചാണ്. കുടിച്ചുകുടിച്ച് നശിക്കുകയാണ് എല്ലാം, പത്രക്കാരോട് പറഞ്ഞതിനായിരിക്കും ഇന്നത്തെ വഴക്ക്. പേരെഴുതല്ലേ എന്നഭ്യർഥിച്ച് ഓരോരുത്തരും പിൻവാങ്ങി. പണിയക്കോളനിയിൽ മദ്യപരുടെ വൈകിട്ടുള്ള വഴക്ക് 'ഐഡന്റിറ്റി' ആയാണ് പൊതുസമൂഹം കാണുന്നത് .

കൗമാരം കടക്കുംമുമ്പേ തുടങ്ങുന്ന മദ്യപാനവും പുകയില ചവയ്ക്കലും യൗവനത്തോടെ അവരെ കീഴടക്കുകയാണ്. മുറുക്കുന്നതിനിടെ മുതിർന്നവർ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ വായിൽ പുകയിലനീരും മദ്യപിക്കുന്നതിനിടെ മദ്യത്തുള്ളികളും ഇറ്റിച്ചുനൽകുന്നത് ഊരുകളിലെ ശീലമാണ് . ഇതുവഴി കൗമാരം കടക്കുന്നതോടെ കുട്ടികളിൽ ലഹരി ആഭിമുഖ്യം വർധിക്കുന്നു. ഉള്ളതെല്ലാം ഊരിലൊന്നാകെ പ്രായവ്യത്യാസമോ ലിംഗഭേദമോ ഇല്ലാതെ പങ്കുവെക്കുന്നതാണ് ഇവരുടെ ശീലം. ലഹരിഅടിമത്തം ഇല്ലാത്ത മാതാപിതാക്കളുടെ കുട്ടികൾപോലും ഊരിലെ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്ന് ഇതെല്ലാം പഠിക്കും. കൗമാരത്തിലെത്തുന്നതോടെ മദ്യപിക്കാനുള്ള പണത്തിന് കൂലിപ്പണിക്ക് പോകാൻ നിർബന്ധിതരാകും. പഠനം നിർത്തി ചെറുപ്രായത്തിലേ കൂലിപ്പണിക്കും പിന്നാലെ കുടുംബജീവിതത്തിലേക്കും മിക്കവരും കടക്കും. പോക്സോ വിവാഹങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ പണിയരുടെ സാമൂഹികജീവിതം അട്ടിമറിച്ച ഓരോ പ്രതിസന്ധികളും സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിച്ചാൽ മദ്യപാനം ഒരു ഘടകമാണ്. ഊരുകളിലെ കുറ്റകൃത്യങ്ങളിലും മദ്യം വില്ലനാണ്.

തൊഴിലിടത്തുനിന്ന് കിട്ടിയശീലം

നെല്ല് പാൽക്കതിർ പാകത്തിലാകുമ്പോൾ അരിഞ്ഞെടുത്ത് വാറ്റി റാക്കുണ്ടാക്കി ഓരോ ഊരിലും സൂക്ഷിക്കും. ചെമ്മിക്കായിരിക്കും ചുമതല. ഊരിലെ കൂളികാവിൽ കയറ്റം നടക്കുന്ന ദിവസം മാത്രം ചെമ്മി പ്രാർഥിച്ച് നിവേദ്യം പോലെ മുതിർന്നവർക്ക് ഇത്തിരി കൊടുക്കും - ഏച്ചോത്തെ വിനു കിടച്ചുലൻ പണിയരുടെ മദ്യപാനശീലത്തിന്റെ നാൾവഴി തുടങ്ങിയത് ഇങ്ങനെയാണ്. അതിപ്പോൾ മാറിമറിഞ്ഞ് നാല്പത് പിന്നിട്ട ആണുങ്ങൾതന്നെ ഊരുകളിലില്ലാത്ത അവസ്ഥയിലെത്തിയെന്ന് വിനു പരിതപിച്ചു .

ഏച്ചോടത്തുനിന്ന് വളരെ അകലെയുള്ള പൂതാടി അതിരാറ്റുപാടിയിലെ കുട്ടനും ഇക്കാര്യം തന്നെ പറഞ്ഞു. വിശേഷദിവസങ്ങളാണെങ്കിൽ ജന്മിമാർ

സ്ഥിരം പണിക്കാരായ പണിയർക്ക് ചെറിയ അളവിൽ മദ്യം നൽകും. പാടങ്ങളിൽ കൊയ്ത്തും മെതിയും പോലെ നല്ല പണിയുള്ള ദിവസങ്ങളിലും സന്തോഷമെന്നോണം മദ്യം തരും. അത് പഴയകാലം. വയനാടൻ കൃഷിയുടെ രീതി മാറിയതോടെയാണ് മദ്യം പണിയന് ഒഴിച്ചുകൂടാതായത്. നെൽവയലുകളിൽ വാഴയും മറ്റു കാർഷികവിളകളും ഇടം പിടിച്ചതോടെ ദീർഘസമയം ഒത്തൊരുമയോടെ അധ്വാനിക്കാൻ കൂടുതൽ പണിക്കാരെ ആവശ്യമായിവന്നു. ജന്മിമാർക്ക് പകരമെത്തിയ തോട്ടമുടമകൾ ആദ്യമാദ്യം മദ്യം പണിക്കാരെ കിട്ടാനുള്ള മാർഗമായി ഉപയോഗിച്ചു. "പിന്നെ ഒന്നുമില്ലേ എന്ന ചോദ്യം ചോദിച്ചേ ഇപ്പോ പണിയർ പണിക്കിറങ്ങൂ " വെന്ന് കുട്ടൻ. കൃഷിയിടത്തിൽ തൊഴിൽ തുടങ്ങുംമുമ്പ് ഉശിരിനായി ഒരു പെഗ്, ഭക്ഷണം പോലും വേണ്ടാതെ പണിയർ പണിയെടുത്തോളും. പണി കഴിഞ്ഞിറങ്ങുമ്പോൾ കൂലിയിൽനിന്ന് മദ്യത്തിന്റെ കാശ് കുറയ്ക്കും. റേഷനരി കിട്ടുന്നതുകൊണ്ട്, വീട്ടിലേക്കും പൈസ വേണ്ട, നേരെ കള്ളുകുടിക്കാൻ പോകും- കുട്ടൻ സ്വയം പരിഹസിക്കാനും തുടങ്ങി. കുടകിലും കർണാടകത്തിന്റെ മറ്റുഭാഗങ്ങളിലേക്കും തൊഴിൽ തേടിപ്പോകാനും പണിയർക്കുള്ള പ്രധാന പ്രചോദനം വിലക്കുറവിൽ ലഭിച്ച മദ്യമായിരുന്നു.

പണിയിടങ്ങളിൽനിന്ന് തുടങ്ങിയ മദ്യപാനശീലം ഊരിലുമെത്തിയതോടെ സ്ഥിതി കൈവിട്ടുപോയി. തൊഴിലിനു പോലും പോകാതെ മദ്യത്തിലും പുകയിലയിലും അടിമപെട്ട് ഊരുകളിൽ ത്തന്നെ തങ്ങി, ആണുങ്ങളിൽ പലരും. സ്ത്രീകൾ തൊഴിലുറപ്പിനുപോയി വീടുനോക്കുന്ന രീതിയിലേക്ക് ഊരുകൾ മാറി. മദ്യപാനശീലം സ്ത്രീകളിലും പതിവാകുകയാണ്. ഗർഭിണികളിൽ വരെ ഈ ശീലമുണ്ട്.

അകാലവാർധക്യവും രോഗങ്ങളും

ലഹരി ഉപയോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണമെന്നോണം അകാലവാർധക്യവും രോഗങ്ങളും പണിയരിൽ പ്രകടമാണ്. മുപ്പതു വയസ്സുകാരനു പോലും അമ്പത്, അറുപത് തോന്നിക്കും. വായിലെ അർബുദം ഇവരിൽ പ്രകടമാണ്. പലരും അവസാന ഘട്ടത്തിലാണ് ചികിത്സയ്ക്കെത്തുന്നത്. ലഹരിയോടുള്ള ഈ വിധേയത്വം ലോകത്തിലെ അരികുവത്കരിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രാക്തനഗോത്രവിഭാഗങ്ങളിലുമുണ്ട്. കോംഗോയിലെയും അലാസ്കയിലെയും ചൈനയിലെയും ഗോത്രങ്ങളിൽ ഇതുണ്ടെന്നും ജീനുകളിൽത്തന്നെ ഇതു ലേഖനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുമുള്ള ഉൾക്കാഴ്ചയോടെ വേണം ഇവരിൽ ഇടപെടൽ നടത്താൻ.

ഡോ. ഷാനവാസ് പള്ളിയാൽ,
സെനറ്റംഗം , ആരോഗ്യസർവകലാശാല
പ്രൊഫ. ഡിഎം.എം.സി. മെഡിക്കൽ കോളേജ്;

ലഹരി വിമുക്തകേന്ദ്രങ്ങളിൽ പണിയരില്ല

ലഹരി അടിമത്തം പണിയ, കാട്ടുനായ്ക്ക, അടിയ വിഭാഗങ്ങളിൽ പ്രകടമാണ്. എന്നാൽ, സർക്കാരിന്റെയോ സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളുടെയോ ലഹരി വിമുക്ത ചികിത്സാകേന്ദ്രങ്ങളിൽ പണിയരെ കാണില്ല. എസ്.ടി പ്രൊമോട്ടറോ, ആശാ വർക്കറോ, പഞ്ചായത്തംഗമോ ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ ആശുപത്രിലെത്താൻ പണിയർക്ക് മടിയില്ല. കല്പറ്റ കൈനാട്ടി ജനറൽ ആശുപത്രിയിൽ മാനസികാരോഗ്യ ഒ.പി വിഭാഗത്തിൽ ലഹരി അടിമത്തത്തിൽ നിന്ന് മോചനം തേടി ചികിത്സ നേടുന്നവരിൽ വലിയൊരു വിഭാഗം പണിയരാണ്.

പ്രതിവർഷം നാനൂറോളം പേർ ഒ..പി.-യിൽ എത്താറുണ്ടെന്ന് ഡോക്ടർമാർ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ, തുടർചികിത്സയ്ക്ക് താത്പര്യമില്ല. ലഹരിവിമുക്ത ചികിത്സയ്ക്കും എത്താറില്ല. പുകയില ഉപയോഗം കൊണ്ടുള്ള രോഗങ്ങളിലും ഇതുതന്നെയാണ് അവസ്ഥ. ഡോ. മൂപ്പൻസ് മെഡിക്കൽ കോളേജ് പ്രൊഫസർ ഡോ. ഷാനവാസ് പള്ളിയാൽ പണിയർക്കിടയിലെ പുകയില ഉപഭോഗശീലത്തെക്കുറിച്ചു നടത്തിയ പഠനത്തിൽ, പഠനവിധേയമാക്കിവരിൽ 32..5 ശതമാനം പേരും പുകയില സ്ഥിരമായി ഉപയോഗിക്കുന്നവരാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. അർബുദമായിമാറാൻ സാധ്യതയുള്ള മോണരോഗങ്ങൾ ഓറൽ ലൂക്കോപ്ളാക്കിയ 12.9 ശതമാനം പേരിലും ഓറൽ സബ്മ്യൂകസ് ഫൈബ്രോസിസ് 13.2 ശതമാനം പേരിലും കണ്ടെത്തി. പുകയില ചവയ്ക്കൽ ശീലം ഇവരുടെ ആരോഗ്യത്തെ പാടെ തകർക്കുന്നു.

ഊരുകളില ലഹരിബോധവത്കരണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് അധികൃതർക്ക് അറിയാതെയല്ല. തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിൽ മരണം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുമ്പോൾ പൂരിപ്പിച്ചു നൽകുന്ന അപേക്ഷയിലൂടെ മാത്രം കണ്ണോടിച്ചാൽ മതി. പണിയവിഭാഗത്തിൽ മരിച്ചവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും 20 വർഷത്തിന് മുകളിൽ പുകയില ചവയ്ക്കൽ, മദ്യപാനശീലം എന്നിവയുണ്ടായിരുന്നവരാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടാകും. എന്നാൽ, ഇവിടങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന ബോധവത്കരണങ്ങളെല്ലാം, പണിയഭാഷയിലെ നാടകം, ഹ്രസ്വചിത്രം, ഫുട്ബോൾ ... എന്നിങ്ങനെ തങ്ങളുടെ കലാകായികാഭിരുചിക്കനുസരിച്ചുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പരീക്ഷണങ്ങളിൽ ഒതുങ്ങും. നാടകവും പാട്ടും കൊള്ളാം,രസിക്കും. ആശയം അവരിലെത്തും എന്നാൽ ലഹരിവിമുക്ത ചികിത്സയ്ക്കും അസുഖങ്ങൾ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ കണ്ടെത്താനും ചികിത്സിക്കാനും ഇടപെടാൻ ഇനിയെങ്കിലും അധികൃതർ ശ്രമിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ലഹരിച്ചുഴിയിൽ കുലം ഒന്നാകെ മുടിയും.

മാതൃഭൂമി
6-1-2023

ഝഝഝ

മനുഷ്യരാണ്; പരിഗണിക്കണം

നീനു മോഹൻ

കഴിഞ്ഞ ഏഴുവർഷംകൊണ്ടുമാത്രം 5600 കോടി രൂപയുടെ കേന്ദ്രഫണ്ടാണ് ആദിവാസിമേഖലയിൽ ചെലവഴിച്ചതെന്നാണ് കണക്ക്. ചെലവഴിക്കുന്ന കോടികളുടെ വലുപ്പത്തിനനുസരിച്ച് ഗുണപരമായി നിങ്ങളെന്തുചെയ്തു എന്ന ചോദ്യത്തിന് സർക്കാരുകൾ മറുപടി പറയണം

വിഭവങ്ങളിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ടവരാണ് പണിയർ. അന്നന്നത്തെ കാര്യങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോകുന്ന തരത്തിലുള്ള സാമൂഹിക ജീവിതക്രമം. അടിമക്കച്ചവടം അവസാനിച്ച് പതിറ്റാണ്ടുകൾ പിന്നിട്ടിട്ടും ഉള്ളിലെ കെട്ടുകൾ അഴിച്ചുകളയാൻ അവരിലെ സഹജമായ അടിമത്തബോധവും അപകർഷബോധവും സമ്മതിച്ചിട്ടില്ല. മാറിയ കാലത്ത് ആദിവാസികൾക്കുള്ള പ്രത്യേക പരിഗണനയെന്ന സർക്കാർ നയത്തിന്റെ സൗജന്യങ്ങൾ പറ്റി, അതിനെമാത്രം താങ്ങി ജീവിക്കുകയാണ് പണിയർ. കരയുന്ന നവജാതശിശുവിനെ ആശുപത്രിയിലെത്തിക്കാൻ എസ്.ടി. പ്രൊമോട്ടറോ, ആശാവർക്കറോ ചുരുങ്ങിയത് അടുത്തുള്ള ജനപ്രതിനിധിയോ ഊരിലെത്തണം എന്ന മനോഭാവത്തിലാണ് വലിയൊരുപങ്കും. ആശ്രിതത്വത്തിന്റെ അങ്ങേയറ്റത്താണ് ഭൂരിഭാഗവും. കാര്യങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്ന പുതുതലമുറയാവട്ടെ കോളനികളിലേക്ക് ഇടപെടാൻ കയറിച്ചെല്ലുന്നവരുടെ ഇരട്ടത്താപ്പുകളെപ്പോലും പരിഹസിക്കും. എന്നാൽ, തങ്ങളോട് തീർത്തും എതിരിട്ടുനിൽക്കുന്ന സാമുഹികക്രമങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യാനും മറികടക്കാനുമുള്ള ഊർജം ഇവർക്കും നേടാനാവുന്നില്ല.

വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവനെ സമപ്രായക്കാർ കൂടെകൂട്ടാൻ മടിക്കുന്നുവെന്ന് പരിഭവിച്ചു,പുതൂർക്കുന്ന് പണിയക്കോളനിയിലെ ബിരുദാനന്തര ബിരുദധാരി അരുൺ. പഠിച്ച പണിയനായതിനാലാവും പൊതു സമൂഹത്തിന്റെ താങ്ങും അരുണിനില്ല. ഇനിയും സൗജന്യങ്ങളല്ല, ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ ഇടപെടാൻ പണിയരെ പ്രാപ്തരാക്കുകയാണ് വേണ്ടതെന്ന് അധികൃതർ തിരിച്ചറിയണം.

പഠിക്കണം, വിശകലനങ്ങൾ വേണം

കഴിഞ്ഞ ഏഴുവർഷംകൊണ്ടു മാത്രം 5600 കോടി രൂപയുടെ കേന്ദ്രഫണ്ടാണ് ആദിവാസിമേഖലയിൽ ചെലവഴിച്ചതെന്ന് ഉദ്യോഗസ്ഥരിലൊരാൾ അവകാശപ്പെട്ടു. ചെലവഴിക്കുന്ന കോടികളുടെ വലുപ്പത്തിനനുസരിച്ച്, ഗുണപരമായി നിങ്ങളെന്തു ചെയ്തു എന്ന ചോദ്യത്തിന് സർക്കാരുകൾ മറുപടി പറയണം. സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ വകുപ്പ്,ആരോഗ്യവകുപ്പ്, ഐ.ടി.ഡി.പി, കിർത്താഡ്സ്, ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾ,

പോലീസ്...പലതരത്തിൽ നേരിട്ടും അല്ലാതെയും ആദിവാസികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരശേഖരണം ഓരോ വിഭാഗവും നടത്തുന്നുണ്ട്.യാന്ത്രികമാണ് വിവര ശേഖരണങ്ങളെന്നുകാണാം. ഊരുകളു മായി നിരന്തരം ഇടപെടുന്നവർ നടത്തുന്ന വിശ്വാസയോഗ്യമായ നിരീക്ഷണങ്ങളുണ്ട്. മുതിർന്ന രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകരെയെടുക്കാം. 1980-കളിൽ ഓരോ കോളനിയിലും ഇത്ര വോട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഇത്രയായി കുറഞ്ഞു. മരണനിരക്ക് ഉയർന്നതാണെന്ന് അവർ പറയും. ഐ.ടി.ഡി.പി. ഉദ്യോഗസ്ഥരോട് അന്വേഷിക്കാം. ഓണക്കോടി വാങ്ങാനും കോവിഡ് വാക്സിൻ എടുക്കാനു മെത്തിയവരിൽ പണിയരിൽ ആണുങ്ങൾ കുറയുന്നുവെന്ന് അവർക്ക് ആശങ്കയുണ്ട്. ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർക്കുമുണ്ട് ഇത്തരം നിരീക്ഷണങ്ങൾ. എന്നാൽ, ഇവയെ സമഗ്രമായി അവതരിപ്പിക്കാൻവേണ്ട ഡേറ്റാ വിശകലനങ്ങൾ വകുപ്പുകളിൽ എങ്ങുമില്ല.

അസ്വാഭാവിക മരണങ്ങൾ പോലീസ് രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്,തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലുണ്ട്. എന്നാൽ, ഗോത്രം തിരിച്ചുള്ള വിവരമില്ല. ആരോഗ്യ സൂചികകളെല്ലാം ആരോഗ്യവകുപ്പിന് കീഴിലുണ്ട്. ആദിവാസിയെന്ന ക്രോഡീകരിച്ച ഡേറ്റയും ഉണ്ടാകും. എന്നാൽ, പണിയരുടെ നിലയെന്ത്, അടിയരുടെയും കുറിച്യരുടെയും നിലയെന്തെന്ന ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമില്ല. കുറിച്യരെയും, കുറുമരെയും കാണിമാരെയും പോലെ സാമൂഹികമായി മെച്ചപ്പെട്ട ആദിവാസി ഗോത്രങ്ങളെയും പണിയ, അടിയ, കാട്ടുനായ്ക്ക വിഭാഗങ്ങളെയും ഒരു പോലെ പരിഗണിക്കരുതെന്ന് പലകുറി ആവശ്യമുയർന്നതാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ നയത്തിൽപോലും മാറ്റം വന്നുതുടങ്ങി. അടിയ-പണിയ പാക്കേജുകൾ ഉദാഹരണം. എന്നാൽ, വിവരശേഖരണത്തിനും ക്രോഡീകരണത്തിനും ഡേറ്റയുടെ വിശകലനത്തിലും അതു പ്രതിഫലിക്കുന്നില്ല. വെറുതെ ഡേറ്റാ എൻട്രി നടത്തുകയല്ല, വിശകലനം ചെയ്ത് പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചാൽ മാത്രമെ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ ആദിവാസിക്കും ഒരുക്കാൻ നമുക്കാവൂ. സമാനമായി സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും മാത്രമായാണ് ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റേത് ഉൾപ്പെടെ പല പദ്ധതികളും ആവിഷ്കരിക്കുന്നത്. പിന്നാക്കഗോത്രങ്ങളിലെങ്കിൽ ലിംഗഭേദമന്യേ പൊതു പദ്ധതികൾ വേണം.

സൂക്ഷ്മതല ആസൂത്രണം

ഓരോ ഗോത്രവും പിന്തുടരുന്ന വഴക്കങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമാണ് എന്നതു പോലെ ഓരോ ഊരിലെയും സാഹചര്യങ്ങളും വ്യത്യസ്തമാണ്. വനത്തോട് ചേർന്നുള്ള ഊരിലും ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ഊരിലും ടൗണിലെ ഊരിലും വ്യത്യസ്ത സാഹചര്യങ്ങളാണുണ്ടാവുക. ഭക്ഷണലഭ്യതയും പുതിയ ശീലങ്ങളുടെ സ്വാംശീകരണത്തിലുമെല്ലാം ഇതു പ്രതിഫലിക്കും. വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും മദ്യപാനത്തിലുംവരെ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടാകും. ഈ മാറ്റങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞുള്ള ഇടപെടലാണുവേണ്ടത്. ഓരോ ഊരിലും ഓരോ ഗോത്രത്തിനും ചേരുന്ന സൂക്ഷ്മതലത്തിലുള്ള ആസൂത്രണങ്ങൾ നടപ്പാക്കണം. പ്രാദേശികമായി പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കുന്നതായിരിക്കണം ഇത്തരം ഇടപെടലുകൾ. അതേസമയം ഊരിലെ ചെമ്മിയെയും (മൂപ്പനെ), ഊരുവാസി

കളെയുംകൂടി വിശ്വാസത്തിലെടുക്കണം. ഐ.ടി.ഡി.പി. ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഇനിയെങ്കിലും എല്ലാ വകുപ്പുകളെയും ആദിവാസിക്കായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സംയോജകരുടെ വേഷമണിയണം. പലതരത്തിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പലകാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു കയറിയിറങ്ങുന്നതിനുപകരം , പൊതുവായൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥന് ചുമതല നൽകാം. ആദിവാസിവിഭാഗത്തോട് മമതയുള്ള വരാവണം ഐ.ടി.ഡി.പി.യുടെ മുഖ്യനാ വേണ്ടത്. അല്ലാതെ മേൽജാതിക്കാരനായ, എനിക്ക് ആദിവാസിക്കുവേണ്ടി പണിയെടു ക്കേണ്ടിവന്നല്ലോ എന്ന് പരിതപിക്കുന്ന വരാവരുത്. അങ്ങനെയുള്ളവരും വകുപ്പി ലുണ്ട്. അതിൽ തിരുത്തൽ ഇനിയെങ്കിലും ഉണ്ടാവണം.

പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായത്തിലെ പ്രാദേശികവത്കരണം

റേഷനരി കടയിൽ വിൽക്കും, കടലയും ചെറുപയറുമൊക്കെ പുറത്തുപോയത് കാണാം. ആദിവാസി ഊരിലെ പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായത്തെക്കുറി ച്ചുള്ള അന്വേഷണങ്ങൾക്ക് വിചിത്രമായ ഇത്തരം ഉത്തരങ്ങൾ പലകുറി കേൾക്കാം. അന്യംനിന്ന വംശീയ ഭക്ഷണ ശീലങ്ങളിൽ നിന്നും ആദിവാസികൾ മാറി വരുന്നേയുള്ളൂ. ധാന്യങ്ങൾ അവരുടെ പരമ്പരാഗത വിഭവമല്ല. ചിലർ കഴിക്കും, ചിലർ കഴിക്കില്ല. വേവുകുറഞ്ഞ അരി കഴിച്ചുശീലിച്ചവർക്ക് വേവുകൂടിയ പാലക്കാടൻ മട്ട നൽകിയാൽ മറിച്ചു വാങ്ങേണ്ടിവരും. ഭക്ഷണം വ്യക്തിപരമായ തിരഞ്ഞെടുപ്പായ തിനാൽ ത്തന്നെ ഇതെല്ലാം നിഗമനങ്ങളാണ്. ഒന്നും അവസാന വാക്കല്ല. ഓരോ പ്രദേശത്തെയും ഭൂരിപക്ഷ താല്പര്യം നോക്കി പരമാവധി ഭക്ഷ്യ വൈവിധ്യം വരുത്തുവാനുള്ള ശ്രമങ്ങ ളാണു വേണ്ടത്. ധാന്യം കഴിക്കാൻ മടി ക്കുന്നവരെ അതു ശീലിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കാം. അല്ലാതെ കിറ്റിൽ സോയാബീൻ ഉൾപ്പെടുത്തി നിർബന്ധമായും അതു കഴിച്ചേ പറ്റൂവെന്ന് ശഠിക്കരുത്. തിനയും റാഗിയും പോലുള്ള ചെറുധാന്യങ്ങൾ, തനത് അരിയിനങ്ങൾ തുടങ്ങി സാധ്യമായ വൈവിധ്യവത്കരണത്തിനുള്ള ശ്രമങ്ങളാ ണുവേണ്ടത്.ഇതിനൊപ്പം വംശീയ ഭക്ഷണങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാനും സംരക്ഷി ക്കാനും ശ്രമിക്കാം .

ഭൂമി, വിദ്യാഭ്യാസം, അടിസ്ഥാനസൗകര്യം

സാമൂഹികസാഹചര്യങ്ങളിലെ പിന്നാക്കാവസ്ഥ പരിഹരിക്കപ്പെടണം. ഭൂമിയുടെ ലഭ്യത പ്രധാനമാണ്. സ്വന്ത മായുള്ള ഭൂമി, ഭക്ഷണത്തിൽ ഉൾപ്പെടെ അവരെ സ്വയംപ്രാപ്തരാക്കും. വിദ്യാഭ്യാ സത്തിലെ ഉന്നതി സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങൾ ഉയരാനും ലഹരിവിരുദ്ധ ബോധവ

ത്കരണങ്ങളിലും തുണയാകും. മോഡൽ റെസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകളിൽ ഉൾപ്പെടെ പണിയവിഭാഗത്തിൽനിന്നുള്ള കൂടുതൽപ്പേരെ പ്രവേശിപ്പിക്കാനുള്ള നടപടികളുണ്ടാവണം. കുടിവെള്ള ലഭ്യത, പ്രളയഭീതി യില്ലാത്ത ഭൂമിയുടെ ലഭ്യത, അടച്ചുറപ്പുള്ള വീട്, കൂടുതൽ തൊഴിൽദിനങ്ങൾ – ആദിവാസിക്ക് കൈതാങ്ങുവേണ്ട മേഖല കൾ ഇനിയുമേറെയുണ്ട്. അതിൽ ഇടപെ ടൽവേണം. സംവരണ നയത്തിൽപ്പോലും തിരുത്തലാവാം. സ്വാശ്രയത്വശീലം വളർത്തുന്നതിന് താങ്ങാവണം സർക്കാർ. മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിത സാഹര്യങ്ങൾ ആർജി ക്കാനായ ഗോത്രങ്ങൾക്ക് ഇനി സബ്സിഡി യിൽ സീറ്റുസംവരണവുംപോലെയുള്ള പിന്തുണകൾ മതി. എന്നാൽ പണിയ, അടിയ, കാട്ടുനായ്ക്ക ഗോത്രങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേക പാക്കേജുകൾ പ്രഖ്യാപിച്ച് ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കണം.

മാതൃഭൂമി
8-1-2023.

The Values of local self - governance

In December 1992, Parliament passed the 73rd and 74th constitutional amendments, which instituted panchayats and municipalities, respectively. These amendments mandated that State governments constitute panchayats (at the village, block and district levels) and municipalities(in the form of municipal corporations, municipal councils and nagar panchayats) in every region . They sought to institute a third - tier of governance in the federal framework through the devolution of functions, funds, and functionaries to local governments.

Since local governments seldom derive their authority directly from the Constitution, India's constitutional reforms for decentralisation are exceptional. But despite these reforms, municipal governments are often seen to be ineffective in addressing even the most basic needs of citizens, such as reliable water supply and walkable footpaths Urban residents tend to blame "corrupt" local politicians for these civic woes.

However, as we celebrate the 30th anniversary of these reforms , it is important to ask fundamental questions: Why should local governments be empowered ? Why are they weak despite constitutional reforms? How can the idea of local self - governance be revived ?

The normative basis of local self - governance

Understanding the normative basis of local self - governance is important since this also informs the institutional form local governments take. Local self - governance is linked to the idea of subsidiarity and is typically grounded on two broad arguments. First, it provides for efficient provision of public goods since governments with smaller jurisdictions can provide services as per the preferences of their residents. Second, it promotes deeper democracy since governments that are closer to the people allow citizens to engage with public affairs more easily.

India's decentralisation agenda is also arguably driven by these values. The 73rd and 74th amendments require States to vest panchayats and municipalities with the authority " to enable them to function as institutions of self-government", including the powers to prepare and implement plans and schemes for economic development and social justice They also mandate the regular conduct of local elections, provide for the reservation of seats for Scheduled Castes , Schedules Tribes and women in local council, and institute participative forums like gram sabhas in panchayats and ward committees in municipal corporation.

Hence , the core values that the amendments sought to entrench are that of deepening local democracy and devolving functions for meeting the ends of economic development and social justice Debates on the role and responsibilities of local governments should be foregrounded by these normative values which have found expression , at least in some regard, in the Constitution.

Despite the constitutional promise of local self - governance, local governments, especially municipalities , operate with limited autonomy and authority . Their frailty may be attributed to the inherent limitations of the 74th amendment and the failure of State governments and courts to implement and interpret the amendment in letter and spirit. Limitations include the discretion given to the States regarding devolution of powers and levying of local taxes. State governments are reluctant to implement the 74th amendment as cities are economic powerhouses and controlling urban land is important for financing State governments and political parties.

The courts have also mostly interpreted the 74th amendment narrowly , allowing State governments to retain their control over cities. In this context , the Patna High Court's recent order declaring some provisions of the Bihar Municipal (Amendment) Act , 2021 as unconstitutional is path-breaking. The 2021 amendment had transferred the powers of appointment of Grade C and D employees of municipalities from the Empowered Standing Committee of the municipality to the State government controlled Directorate of Municipal Administration . The court held that these provisions violate the 74th Amendment since the recentralization of power and the weakening of self governance "are incompatible with the idea, intent and design of the constitutional amendment" .

Local governments and federalism

This judgment is unprecedented since it tested State municipal Laws against the letter and spirit of the 74th Amendment and can potentially reset the position of local governments in India's federal framework. As India is undergoing a centralising shift in its politics, economy , and culture , there's also been a renewed assertion of federalism However, this assertion of State rights is hardly articulated as value based normative claims If we unpack the intellectual arguements for federalism, many of them are also applicable for local self governance. Hence, debates on federalism should include larger

discussions on how power should be divided and shared between governments at the Union, State, and local level since local governments are, normatively and strucurally, an integral part of the federal framework of the Constitution.

(Mathew Indiculla is a legal consultant and a vising faculty at Azim Premji University, Bengaluru)

The Hindu

5-1-2023

A case for reassigning GST to States

R . Srinivasan

S. Raja Sethu Durai

The Union government is endowed with more tax powers than the States, while the States are assigned more expenditure responsibilities than the Union government. This gives rise to a vertical fiscal imbalance (VFI) between the Union and State governments. The main responsibility of the Finance Commission is to correct this, but this task remains unaccomplished. We look at this issue in the context of the Goods and Services Tax.

The Union and State governments concurrently levy GST on commodities with 50 % as Central GST (CGST) and 50 % as State GST (SGST). There is an Integrated GST (IGST) on inter - State trade, so that 50 % of it goes to the final destination State. The GST is a harmonised tax on commodities across the country. Individual States have little power to unilaterally change this tax. Though conceptually, the Union government could not do so either, the GST Council gives the Union government a veto to thrust its preferences on the States.

Measuring imbalances

The simplest of the many empirical measures of VFI is ' VFI equals one minus the ratio of the State's own revenue to own expenditure'. If this VFI ratio is zero, the States have enough own revenue to meet their own expenditure and there is no need for financial transfers.

We can calculate the VFI ratio for each State and for all the States put together. If we look at the data for all the States over the periods of the last three Finance Commissions (2005-06 to 2020-21), the VFI ratio shows an increasing trend . For the latest period of 2015-16 to 2020-21 , the ratio was 0.530 , which means that only 47 % of the States own expenditure was financed by their own revenue in that period. In this period, four major changes took place. First, the divisible taxes of the Union government expanded from two to all the Union taxes, thus enlarging the revenue base to be shared with the State.

Second, fiscal responsibility legislation was implemented to constrain the fiscal deficits of the State. States directly borrow from the market subject to limits imposed by the Union government. Third, the Union Planning

Commission was dissolved, leading to the withdrawal of Plan grants. Fourth, GST was introduced in 2017. These changes have considerably altered the States' revenue structure. States have little revenue autonomy and are more dependent on the Union government. For instance, if we consider the withdrawal of the Union government's plan grants and loans to the States and their effect on States combined budget, the VFI ratio increased for the same period to 0.594 from 0.530, indicating that only 40 % of the State's own expenditure is financed by their own revenue.

Reassigning of tax powers

We propose a solution to correct the VFI by reassigning the tax powers between the Union and the States. The Union government has exclusive power to levy excise duty on petroleum products, and the States have exclusive power to levy excise duty and sales tax on liquor. All other commodities fall under the GST. We propose that the CGST and the excise duty on petroleum products be assigned to the States so that the entire GST is assigned to the States.

This should be conceived as follows. One, we should bring all commodities, including petroleum products, under GST. Two, the Union government should continue to collect IGST only to settle revenue on destination basis. This will ensure harmonisation of GST across States. GST shall continue as a tax determined by the GST Council. However, the veto power of the Union government should be removed. Then, the GST Council will truly become a body by the States to settle tax issues among themselves, with the Union government facilitating the arrival of consensus among the States on tax issues. This may once again require some constitutional amendments. Commodity taxation should be moved to State List II of the Seventh Schedule of the Constitution, with a rider that harmonisation of commodity taxation should be maintained.

The assignment of excise duty on petroleum products to the States will hasten the process of integrating taxes on petroleum products into GST and remove the cascading effects of the current excise duty on petroleum products. This will reduce the tax potential of the States, but higher buoyancy of GST should compensate for this revenue loss. The positive aspect of this reassignment of tax will be the increase in own tax revenue of the States. This will also improve accountability of the states to their people on fiscal matters.

We assume that once GST is assigned to the States, VFI will come

down to zero . Assuming this reassignment and revenue effect, we recalculated the VFI ratio and found that it stands at 0.005 (2015-16 to 2020-21), indicating that all the States' own expenditure can be financed by their own revenue resources. The need for assigning share in Central taxes and grants in aid to address VFI does not arise.

Though the financial transfers to the States to address VFI may not be needed if the entire GST is assigned to the States, the tax base of the GST, namely consumption, is not equally distributed among the States. The unequal tax base with unequal expenditure requirement between the States creates horizontal fiscal imbalance among the States. Therefore, the Union government should effect equalisation transfers to address this issue of horizontal fiscal inequality. Our calculations show that the revenue surplus of the Union government after this tax reassignment should be enough to provide for this equalisation transfer to the States.

(R. Srinivasan is full-time Member of the State Planning Commission of Tamilnadu.)

(S. Raja Sethu Durai is Professor of Economics at University of Hyderabad.)

The Hindu
18-01-2023.

There is hardly any autonomy at the Panchayat level

A few weeks ago, Balineni Tirupati, an up-sarpanch in Telangana's Jayashankar Bhupalpally district, committed suicide due to indebtedness. He had taken out a loan to undertake development works in the village and was unable to bear the burden after the State government's inordinate delay in releasing bill payments.

A few days before the incident, a few sarpanchs from the incumbent Bharatiya Rashtra Samiti (BRS) - Telangana's ruling Telangana Rashtra Samiti now renamed as the BRS resigned from office and voiced their anger at not receiving government funds for nearly a year.

Sarpanchs alleged that the failure of the State government to release funds in time has forced them to utilise either private resources or borrow large amounts to complete panchayat activities and meet various targets.

More than three decades after the 73rd and 74th Amendment Act, which gave constitutional status to local governments, State governments , through the local bureaucracy, continue to exercise considerable discretionary authority and influence over panchayats . In India, the powers of local elected officials (such as these sarpanchs in Telangana) remain seriously circum scribed by State governments and local bureaucrats in multiple ways, thereby diluting the spirit of the Constitutional amendments Seeking to empower locally elected officials.

We analysed statutory provisions of Panchayat Acts in various States and spoke to several sarpanchs and local bureaucrats to assess the extent of decentralisation of powers to panchayats. It quickly became very clear to us that sarpanchs need to have administrative or financial autonomy for meaningful decentralisation.

The issue of funding

Gram panchayats remain fiscally dependent on grants (both discretionary and non - discretionary grants) from the State and the Centre for everyday activities. Broadly, panchayats have three main sources of funds-their own sources of revenue (local taxes, revenue from common property resources, etc.), grants in aid from the Centre and State governments , and discretionary or scheme - based funds .Their own

or scheme-based funds. Their own sources of revenue (both tax and non-tax) constitute a tiny propotion of pverall panchayath funds. For instance, in Telangana, less than a quarter of a panchayat's revenue comes from its own sources of revenue.

Further access to discretionary grants for panchayats remains contingent on political and bureaucratic connections.

Even when higher levels of government allocate funds to local governments, sarpanches need help accessing them. An inordinate delay in transferring approved funds to panchayat account stalls local government, sarpanchs need help accessing them. An inordinate delay in transferring approved funds to Panchayat acounts stalls local development. In Telangana, this has forced sarpanches to use private funds for panchayat activities to fulfil mandated targets and avoid public pressure. Delays in the disbursement of funds by the local bureaucracy have led to pressure on sarpanches leading some to end their life.

There are also severe constrains on how panchayats can use the funds allocated to them. State government often impose spending limits on various expenditures through panchayat funds. This could include quotidian activities such as purchasing posters of national icons, refreshments for visiting dignitaries, or distributing sweets in a local school at national festivals.

Moreover, in almost all States, there is a system of double authorisation for spending panchayat funds. Apart from sarpanchs, disbursal of payments requires bureaucratic concurrence. The sarpanch and the panchayat secretary, who reports to the Block Development Officer (BDO) , must co-sign cheques issued for payments from panchayat funds.

The taxing process of seeking approvals

State governments also bind local governments through the local bureaucracy. Approval for public works projects often requires technical approval (from the engineering department) and administrative approval from local officials of the rural development department, such as the block development officer, a tedious process for sarpanchs that requires paying multiple visits to government

offices. It is also not unusual to find higher level politicians and bureaucrats intervening in selecting beneficiaries for government programmes and limiting the power of sarpanchs further. We surveyed sarpanchs in Haryana's Palwal district and found that they spend a substantial amount of time visiting government offices and meeting local bureaucrats, and waiting to be seen or heard. sarpanches reported that they need to be in the "good books" of politician and local bureaucrats if they wanted access to discretionary resources, timely disbursement of funds, and be able to successfully execute any project or programme in their village.

The ability of sarpanchs to exercise administrative control over local employees is also limited. In many States, the recruitment of local functionaries reporting to the panchayat, such as village watchmen or sweepers, is conducted at the district or block level. Often the sarpanch does not even have the power to dismiss these local level employees.

The shadow of bureaucrats

Unlike elected officials at other levels, sarpanchs can be dismissed while in office. Gram Panchayat Acts in many States have empowered district-level bureaucrats, mostly district Collectors, to act against sarpanchs for official misconduct. For instance, Section 37 of the Telangana Gram Panchayat Act allows District Collectors to suspend and dismiss incumbent sarpanchs. On what grounds can Collectors act against sarpanchs? Apart from abuse of power, embezzlement , or misconduct , the conditions include mere refusal to " carry out the orders of the District Collector or Commissioner or Government for the proper working of the concerned Gram Panchayat" .

This is not merely a legal provision. Across the country, there are regular instances of bureaucrats deciding to dismiss sarpanchs from office. In Telangana, more than 100 sarpanchs have been dismissed from office in recent years. In one such case, the official reason was a protest (by boycotting an official programme) against the denial of land for an electric substation.

The situation in Telangana is a reminder for State governments to re-examine the provisions of their respective Gram Panchayat laws and consider greater devolution of funds, functions, and functionaries to local governments. State-level politicians

and government officials resist giving sarpanchs power because they feel that sarpanchs will misuse funds allocated to a village. This is a case of the pot calling the kettle black. India has limited decentralisation because if local governments get genuine autonomy to allocate the monies, power will shift from the MLAs and State government -controlled bureaucracy to the sarpanch.

(Pradeep Chhibber is professor of Political Science at University of California ,Berkeley Pranav Gupta is a PhD candidate at University of California Berkeley.)

The Hindu

21-01-2023.

Neglecting the health sector has consequences

K Sujatha Rao

The stagnant allocations in the Budget for health, education and nutrition reminded me of the film The Last Czars. Emperor Nicholas asks his communist captors why he has been imprisoned despite loving Russia and being loyal to it. The captor replies, "You loved Russia, but not the people." In today's world of governance, are Budgets a reasonable way of assessing this quality in our leaders for those who elected them?

Budgets are boring documents if we look at them only in terms of financial allocations to sectors. Yet, they are eagerly awaited because they validate the true Intent and vision of the government- who or what it "loves" more. And such a judgment is based on the extent to which the Budget helps in furthering the equitable access of all citizens to basic public goods.

Soon after World War II left the U.K. devastated, the National Health Service was launched as a means to revive society. Envisioning a welfare state, the social economist William Beveridge sought to address the " five giant evils: want, disease, ignorance , squalor and idleness ". If India's vision is driven by such an articulation , then investments need to be prioritised first towards basic services such as nutrition, health, employment, education, environmental sanitation and hygiene, rather than airports, highways and speed trains .

Fulfilling commitments

It may be argued that the government has been fair in this year's Budget by providing free foodgrains to 80 crore poor people; developing 500 backward blocks; broadening access to housing, clean water, and toilets; providing employment through the rural employment guarantee scheme ; and providing opportunities for skill development . But these can only have partial gains ; they do not necessarily address the issue of widening inequality . Besides, for sustainable, long term growth of the country, expanding universal access to high quality education, healthcare and nutrition (not just food grains but proteins and other supplementary foods that are currently unaffordable) is imperative. No country can go far if a significant proportion of its population is illiterate, unhealthy or malnourished. All the countries that are developed

today invested well in education, health and nutrition. Studies in the U.S. show that after the Reagan era, innovation and scientific capability took a hit when public Investment in education was reduced to push privatisation. Even Nicaragua, despite its economy being in shambles, Invested in health and education. The tragedy is the failure of our political leadership, since Independence, in understanding the centrality of universal education and health to growth.

In view of the above, the Budget is disappointing. A study showed that 230 million Indians slid into poverty due to COVID - 19. The ASER report port shows the a abysmal state of education many Class 5 students are unable to read a Class 2 textbook. NFHS - 5 data show that among children aged below five years, 35.5 % were stunted and 32.1 % were underweight. Yet, the allocations for education and nutrition are stagnant. The budget for midday meals reduced by 9 % , not counting for inflation , even as data show a shift in enrolment from private to public schools with private schooling becoming unaffordable . Disease burden is rising with non - communicable diseases, mental health and geriatric care adding to the load of communicable diseases. India lacks adequate human resources, infrastructure and access to affordable diagnosis and treatment.

Fault lines

COVID-19 sharply brought into focus three major fault lines: the lack of financial risk protection , which is why citizens incurred huge expenses , estimated to be more than 70,000 crore, even as their incomes fell, a broken down primary health system, particularly in the north, that resulted in a large number of avoidable deaths; and the absence of well-equipped and functioning district hospitals to cope with demand India needs an infusion of resources and a bold imagination to address these.

Besides, it also showed us the chaotic state of the regulatory framework. Many laws have serious infirmities and embed conflicts of interest. Some need to be scrapped and some amended, for without sound governance, opening up health to market forces can be disruptive and hurt patients, particularly the poor COVID- 19 also underscored the need to invest in public health to build our disease surveillance System and Strengthen resilience to such shocks.

Addressing all this is urgent because there is no guarantee that the worst is over. It is the responsibility of a government to firewall its citizens against any such eventuality by improving the healthcare system and reducing vulnerability. We need

political leadership backed by adequate funding in order to rebuild our public health system, promote scientific research, and expand health security. Constructing 157 nursing schools and trying the impossible of " eliminating" a genetic disease is no answer to these serious structural problems.

Equity and justice are values that must guide a polity to build a nation. Measuring policy and money allocation only in terms of political expediency is short - term and unsustainable. When such structures collapse, as they will, it is the poor and marginalised who will suffer disproportionately. But then disease is an equaliser - many rich people also died during COVID - 19 for want of access to a hospital bed or oxygen. The price we paid then, and the lessons learned, need to be remembered. Neglecting the health sector and denying it of critical investments has consequences.

(K. Sujatha Race is Former Union Health Secretary, Government of India.)

The Hindu
8.2.2023

കർഷകശത്രു വന്യമൃഗങ്ങളല്ല; കോർപ്പറേറ്റ് നയങ്ങളാണ്

എൻ. വി. ബാലകൃഷ്ണൻ

'മലയോരകർഷകരുടെ ശത്രു, കാടും കാട്ടുമൃഗങ്ങളും വനംവകുപ്പും പരിസ്ഥിതി വാദികളുമാണ് എന്ന നിലയിലുള്ള പ്രചാരണം ആസൂത്രിതമായി നടത്തുന്നതാണ്. ഈ വാദഗതി ശരിയാണെങ്കിൽ, മലയോര മേഖലയിലൊഴികെ മറ്റെല്ലായിടത്തും കൃഷി ലാഭകരമായി നടക്കുകയും കൃഷിക്കാർ സംതൃപ്തരായി ജീവിക്കുകയും വേണം. അതല്ല അനുഭവം സാങ്കേതികവിദ്യകൾ വികസിക്കുന്നതിനനുസരിച്ച് കാർഷിക മേഖലയിൽ മനുഷ്യാധ്വാനം ലഘൂകരിക്കപ്പെടും. ഉത്പാദനം പതിന്മടങ്ങ് വർധിക്കും. കാർഷിക മിച്ചം കുന്നു കൂടും, ഇത് തട്ടിയെടുക്കാനാണ് കോർപ്പറേറ്റുകൾ കാർഷിക മേഖലയിൽ തമ്പടിക്കുന്നത്. കോർപ്പറേറ്റുകൾക്കനുകൂലമായ നിയമ നിർമ്മാണമാണ് ഭരണകൂടങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നത് ' വയനാട്ടിലെ മൃഗ-മനുഷ്യ സംഘർഷത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന കാരണങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായി വിശകലനം ചെയ്യുന്നു.

മനുഷ്യ-മൃഗ സംഘർഷം കേരളത്തിൽ പ്രധാന ചർച്ചാവിഷയമാണിത്. ഒരു മാസം മുൻപ് വയനാട്ടിലെ തൊണ്ടർനാട് കൃഷിയിടത്തിൽവച്ച് കടുവയുടെ ആക്രമണത്തിനിരയായ സാലു എന്ന കർഷകൻ മരണപ്പെട്ടു. വന്യമൃഗാക്രമണം പതിവില്ലാത്ത ജനവാസ മേഖലയാണ് ഈ പ്രദേശം. കടുവകൾ വളർത്തു മൃഗങ്ങളെ ആക്രമിച്ചതായുള്ള വാർത്തകൾ പതിവായിരിക്കുന്നു. വയനാട്ടിലും പാലക്കാട്ടും ഇടുക്കിയിലും പത്തനംതിട്ടയിലുമൊക്കെ ജനവാസകേന്ദ്രങ്ങളിൽ ആനയിറങ്ങി കൃഷി നശിപ്പിക്കുന്നു. 'പടയപ്പ' മുതൽ പല പേരുകളിലുള്ള കാട്ടുകൊമ്പന്മാർ വനപാതകളിൽ വിലസുന്നു. നഗരവീഥികളിൽ വാഹനങ്ങളെയും മനുഷ്യരെയും കാട്ടുപന്നികൾ ആക്രമിച്ച് പരിക്കേൽപ്പിക്കുന്നു. ഒരു കാലത്ത് പാലക്കാട്ടെ വരണ്ടമേഖലകളിൽ മാത്രം കണ്ടിരുന്ന മയിലുകൾ കാട്-നാട്-അതിരുകളൊക്കെഭേദിച്ച്, കേരളത്തിലുടനീളം കൃഷിക്ക് നാശം വരുത്തുന്നു. ജനവാസമേഖലകളിൽ കുരങ്ങുകളുടെ സാന്നിധ്യം പതിവായിരിക്കുന്നു. ദുരൂഹമായ നിലയിൽ കടുവകൾ, പുലികൾ, ആനകൾ കാട്ടുപന്നികൾ എന്നിവയ്ക്ക് മരണം സംഭവിക്കുന്ന വിവരങ്ങളും പുറത്തു വരുന്നുണ്ട്

ഈ വിഷയത്തിൽ അതിവൈകാരികമായ ചർച്ചകളാണ് ഇന്ന് നടന്നു വരുന്നത്. കാടും വന്യമൃഗങ്ങളു മൊക്കെയാണ് മലയോരകർഷകരുടെ പ്രധാന ശത്രു എന്ന നിലയിൽ വൈകാരികമായി പറഞ്ഞുറപ്പിക്കുന്നു പരിസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ സമചിത്തതയോടെ, ലഘു-ഗുരുത്വഭേദ ബോധത്തോടെ, ചർച്ചചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പറയുന്ന പ്രശ്നങ്ങളൊന്നും ഒറ്റയായെടുത്ത് പരിശോധിക്കാവുന്നവയോ പരിഹരിക്കാവുന്നവയോ അല്ല. മലയോര കർഷക പ്രശ്നങ്ങൾ അങ്ങേയറ്റം പൊള്ളലുളവാക്കുന്നതാണ്. പക്ഷേ, അത് കർഷകർ അനുഭവിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളിലൊന്നു മാത്രമാണ്. അവയ്ക്ക് കേവല പരിഹാരങ്ങൾ അസാധ്യവുമാണ്. കാർഷിക മേഖല

പൊതുവായി അനുഭവിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളുടെ ഭാഗമാണ് ഇവരനുഭവിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളും മനുഷ്യ-മൃഗ സംഘർഷങ്ങളുടെ കാതലിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചാൽ അത് മനസ്സിലാകും.

കാടും നാടും വിഭജിക്കുന്ന അതിരിടങ്ങൾ

ഈ പ്രശ്നം ചർച്ച ചെയ്യുന്നവർ സ്ഥിരമായി ഉന്നയിക്കുന്ന ഒരാവശ്യമുണ്ട്;. "കാടും നാടും വേർതിരിക്കണം. എങ്കിലേ പ്രശ്നത്തിന് ശാശ്വതമായ പരിഹാരമാവൂ " എന്നതാണത്. ഇത് വലിയൊരസംബന്ധമാണ്. കൃത്യമായ ഒരു ബിന്ദുവിൽ നാട് അവസാനിക്കുകയും അവിടെ നിന്ന് കാട് ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് മനുഷ്യന്റെ തലച്ചോറിലോ റവന്യൂ/വനം വകുപ്പ് രേഖകളിലോ മാത്രം സംഭവിക്കുന്നതാണ്. പ്രകൃതിയിൽ അങ്ങനെയല്ല. കേരളത്തിൽ ഉൾക്കാടുകളിൽപോലും ജനവാസ കേന്ദ്രങ്ങളും ആദിവാസി ഊരുകളുമുണ്ടാകും. ഇവിടെ എവിടെയെങ്കിലും ജണ്ട കെട്ടിത്തിരിച്ച് കാടതിർത്തി നിശ്ചയിക്കുന്നതുതന്നെ പലപ്പോഴും സംഘർഷത്തിന് കാരണമാകാറുണ്ട്. പരമ്പരാഗതമായിത്തന്നെ വനഭൂമിയായി നിശ്ചയിച്ച് ജണ്ട കെട്ടിത്തിരിച്ച പ്രദേശങ്ങളുണ്ട്. മനുഷ്യർ വനാതിർത്തിയായി നിശ്ചയിച്ച സ്ഥലം അടയാളപ്പെടുത്താൻ ജണ്ട കൊള്ളാമെന്നല്ലാതെ അത് വനത്തിന്റെ ആവാസവ്യവസ്ഥ അംഗീകരിച്ചു തരണമെന്നില്ല. വന്യമൃഗങ്ങളും പക്ഷികളുമൊന്നും ഈ അതിരടയാളം നോക്കിയല്ല സഞ്ചരിക്കുക. സസ്യങ്ങളുടെ പരാഗണവും വിത്തു മുളയ്ക്കലും ഒന്നും അതിരടയാളങ്ങളെ പരിഗണിക്കാറില്ല. വനം/റവന്യൂ രേഖകളിൽ ഇത്തരം അതിരുകൾ അടയാളപ്പെടുത്തി മനുഷ്യവ്യവഹാരങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കാം അത്രമാത്രം. ഇതെല്ലാം പരിഗണിച്ചാണ് വനാതിർത്തിയോട് ചേർന്ന് ഒരു കിലോമീറ്റർ ദൂരം ബഫർസോണോ പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശമോ ആയി പ്രഖ്യാപിക്കണമെന്ന നിർദേശം മുന്നോട്ടുവച്ചത്. അത് കേരളത്തിലുണ്ടാക്കുന്ന സംഘർഷം ചെറുതല്ല. അവ പരിഹരിക്കുക എളുപ്പമല്ല. ബത്തേരിയുൾപ്പെടെ കേരളത്തിലെ ഒരുപാട് പട്ടണങ്ങൾ കാടതിരിൽ നിന്ന് ഒരുകിലോമീറ്ററിനകത്താണ്. ആയിരക്കണക്കിന് വീടുകളുണ്ടാകും ഈ ദൂരപരിധിക്കകത്ത്. വനാതിർത്തിയോട് ചേർന്ന് പുതിയ മനുഷ്യവാസവും വീടുകളും അങ്ങാടികളും ഫാക്ടറികളും ഖനനവുമൊക്കെ വരുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ ഇതുകൊണ്ട് കഴിയുമായിരിക്കും.അതുതന്നെ അസാധ്യമാണ് എന്നതാണ് വസ്തുത. അടിയന്തരസ്വഭാവമുള്ളതും ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കാവുന്നതും ഭൂതകാലത്തിൽ സംഭവിച്ച സാധ്യമായ തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതും ഭാവിയിൽ തെറ്റു വരുത്താതെ നോക്കുന്നതും ഒക്കെയായ പദ്ധതികളിലൂടെയേ ഈ പ്രശ്നങ്ങളെ സമീപിക്കാനാകൂ. യാഥാർഥ്യബോധവും ശാസ്ത്രീയ പരിസ്ഥിതി കാഴ്ചപ്പാടുമുള്ള സർക്കാരും ജനതയുമുണ്ടാകുക എന്നത് മാത്രമാണ് സംഘർഷങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം. ഇന്ന് ഉയർന്നുവരുന്ന സംഘർഷങ്ങളും വാദഗതികളും പരിശോധിച്ചാൽ അതിന് പിന്നിലൊക്കെ നിക്ഷിപ്ത താത്പര്യങ്ങളുണ്ട് എന്ന് കാണാം. സർക്കാരിനും രാഷ്ട്രീയ

പാർട്ടികൾക്കും സംഘടിത മതസംഘടന കൾക്കും ടൂറിസം റിസോർട്ടുടമകൾക്കും ദരിദ്രകർഷകർ,ആദിവാസികൾ എന്നിവ രൊഴികെയുള്ള കർഷകവിഭാഗങ്ങൾക്കും തോട്ടമുടമകൾക്കും ഒക്കെ ഇത്തരം നിക്ഷിപ്ത താത്പര്യങ്ങളുണ്ട്. യഥാർത്ഥ പ്രശ്നങ്ങളെ ആളുകളുടെ മുൻപിലെ ത്തിക്കുക എന്നതല്ല മാധ്യമങ്ങളുടെയും താത്പര്യം. ഇവരല്ലൊം ചേർന്ന് കലക്കിമറിച്ച് കുളമാ ക്കിയ ഒന്നാണ് മലയോരത്തെ മനുഷ്യമൃഗ സംഘർഷം.

കാടറിഞ്ഞവർക്കേ നാടറിയൂ

മൃഗങ്ങൾ കാടിറങ്ങുന്നത് ഏതു വിധേനയും തടയണമെന്ന ആവശ്യം ന്യായമാണ്. അത്പക്ഷേ, തോക്കോ നിയമമോ (Gunpoint Diplomacy) മാത്രമുപയോഗിച്ച് നടപ്പിലാക്കാനാവില്ല. പ്രകൃതിയെ മനസ്സിലാ ക്കിയും അറിഞ്ഞും മാത്രം ചെയ്യാവുന്ന ഒന്നാണത്. ദിനോസറിന്റെ മിനിയേച്ചർ രൂപത്തിലുള്ള ഒരു ജീവിയുണ്ട്. ഉടുമ്പ്. ഇടനാടൻ കുന്നുകളിലും കാട്ടിടവഴികളിലെ മാളങ്ങളിലുമൊക്കെ ജീവിക്കുന്ന ഒരു സാധു ജീവി. ഉടുമ്പുകൾ മനുഷ്യ സാന്നിധ്യ മറിഞ്ഞാൽ ഓടി മാളത്തിനകത്ത് കയറും. മനുഷ്യനെ വലിയ ഭയമായിരുന്നു. എന്നാലിന്ന് മനുഷ്യർക്കിടയിലൂടെ അവഭാവഭേദമില്ലാതെ നടന്നു പോകും. മനുഷ്യരോടിടപഴകി ജീവിക്കാൻ തുടങ്ങിയ തോടെ വന്ന മാറ്റമാണിത്.

താമരശ്ശേരി ചുരത്തിലൂടെ സഞ്ചരി ക്കുമ്പോൾ റോഡരികിൽ നാടൻ കുരങ്ങുകൾ കുഞ്ഞുകുട്ടികളുമായി നിരന്നിരിക്കുന്നത് കാണാം. അവ തീറ്റ തേടി കാട്ടിലേക്കല്ല പോകുന്നത്; നിരത്തു കളിലേക്കാണ്. നമ്മളെറിഞ്ഞു കൊടുക്കുന്ന പാക്കറ്റുകളും പഴങ്ങളുമൊക്കെയാണ് അവരുടെ ഭക്ഷണം. കൊടുക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അവ കുട്ടികളിൽ നിന്നും മറ്റും തട്ടിപ്പറിക്കും. വാഹനത്തിനകത്ത് കയറി മോഷ്ടിക്കും. ഈ കുരങ്ങുകളുടെ കുട്ടികൾക്ക് ഇനി പ്രകൃതിയിൽ നിന്ന് സ്വാഭാവിക രീതിയിൽ ഇരതേടുന്നതിൽ കുറവുകളുണ്ടാവും.

വനത്തിനകത്തെ കെട്ടിടങ്ങൾ പലതും ആനത്താരകൾപോലുള്ള വന്യമൃഗങ്ങളുടെ സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ അടച്ചാണ് നിർമ്മിച്ചിട്ടു ള്ളത്. പിന്നീടവയ്ക്ക് ചെയ്യാനുള്ളത്, ഒന്നുകിൽ പുതിയ വഴി കണ്ടെത്തുക, അല്ലെങ്കിൽ അടച്ചുകെട്ടിയ വഴി ബലം പ്രയോഗിച്ച് പൊളിക്കുക എന്നത് മാത്രമാവും. രണ്ടായാലും അത് ബാധിക്കുക മനുഷ്യരുടെ നിർമിതി കളെയോ കൃഷിയെയോ തന്നെയായിരിക്കും.

ആനകൾ ധാരാളമായി വെള്ളം ആവശ്യമുള്ള ജീവികളാണ്. പ്രതിദിനം 200 ലിറ്റർ വെള്ളമെങ്കിലും ഇവയ്ക്ക് വേണം. അട്ടപ്പാടി മേഖലയിലെ ആനകൾ വെള്ളത്തിന് ആശ്രയിക്കുന്നത് ഭവാനിപ്പുഴയെയാണ്. മലയിറങ്ങി ഒരു ചെറിയ സമയം കൊണ്ട് കാട്ടിലൂടെതന്നെ ഇവയ്ക്ക് ഭവാനി പ്പുഴയിലെത്താൻ കഴിയുമായിരുന്നു. ഇന്ന് ധാരാളം നിർമിതികളും റോഡുകളും ഈ മേഖലയിൽ വന്നു. മിക്കവാറും ആനത്താരകൾ അടഞ്ഞു. അഞ്ചോ പത്തോ മിനിറ്റുകൾ കൊണ്ട് പുഴയിലിറങ്ങി വെള്ളം കുടിച്ച് തിരിച്ചുപോയിരുന്ന ആനകൾ ദുരിതത്തിലായി. കുറ്റം ആനകളുടെതല്ല. പരിസ്ഥിതിയെ പരിഗണിക്കാതെ പ്രകൃതിയിൽ മനുഷ്യർ നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകളാണ്.

'ആധികാരിക വിവരങ്ങൾ, അത്ര ആധികാരികമാണോ?

വനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആധികാരിക വിവരങ്ങളെന്ന നിലയിൽ സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയൊക്കെ ആസൂത്രിതമായി പ്രചരിപ്പിക്കുന്ന വിവരങ്ങളുണ്ട്. വയനാട്ടിൽ മാത്രം 2000 ആനകളുണ്ട്, 200 കടുവകളുണ്ട് എന്നൊക്കെയാണ് പ്രചാരണം. ഈ കണക്കുകളുടെ ആധികാരികത പരിശോധിച്ചാൽ ഇതൊക്കെ തമാശകളായി മാറും. ആനയുടെ കാര്യമെടുക്കാം. ആന ടെറിട്ടോറിയൽ ജീവിതം നയിക്കുന്നവയല്ല. അവ നിരന്തരമായി ഒരു ഭൂപ്രദേശത്തുനിന്ന് മറ്റൊരിടത്തേക്ക് സഞ്ചരിക്കുന്നവയാണ്. ബത്തേരിയിൽ പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാക്കിയ ആന തമിഴ്നാട്ടിലെ മുതുമല വൈൽഡ് ലൈഫ് സാങ്ചറിയിൽ നിന്ന് ബന്ദിപ്പൂർ, ഗൂഡല്ലൂർ വഴി സഞ്ചരിച്ചാണ് കേരളത്തിലെത്തിയത് എന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വയനാട് ജില്ല, കർണാടക, തമിഴ്നാട് തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി 102 കിലോമീറ്റർ അതിർത്തി പങ്കിടുന്നുണ്ട്.വെള്ളം,തീറ്റ, ഊഷ്മാവിലെ വ്യതിയാനങ്ങൾ ഇണയെ അന്വേഷിച്ചുള്ള യാത്രകൾ ഒക്കെ ആനകളുടെ കുടിയേറ്റത്തിന് (Migration) കാരണമാകുന്നുണ്ട്. മേൽപ്പറഞ്ഞ സാഹചര്യങ്ങളിലുണ്ടാവുന്ന മാറ്റങ്ങൾക്കനുരോധമായി പറ്റങ്ങളായും പറ്റങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരു നിശ്ചിത അകലത്തിൽ ഒറ്റയാനായും ഒക്കെയാണ് ആനകൾ സഞ്ചരിക്കുക. എഴുപത്തഞ്ചോളം ആനകൾ ഒരുമിച്ചുള്ള പറ്റങ്ങളെ പറമ്പിക്കുളം കാടുകളിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. തീറ്റ, വെള്ളം തുടങ്ങിയവയുടെ ലഭ്യതയ്ക്കനുസരിച്ച് ചെറുപറ്റങ്ങളായും ഇവ സഞ്ചരിക്കും. ഒരു പ്രദേശത്തെ പച്ചപ്പാകെ തിന്നുതീർക്കുന്ന സ്വഭാവം ആനകൾക്കില്ല. അത് പ്രകൃതിസംരക്ഷണത്തിന്റെ കൂടി ഭാഗമാണ്. ഒരു വനമേഖലയിലെ തങ്ങൾക്കിഷ്ടപ്പെട്ട പച്ചപ്പ് കുറെ ഒടിച്ചെടുത്ത് തിന്നും. ഒടിച്ചിട്ടതുതന്നെ കുറെ ഭക്ഷിക്കാതെ ബാക്കിവയ്ക്കും. അത് കാട്ടിയും മാനുമൊക്കെ ഭക്ഷിക്കും. പിന്നീട് അടുത്ത കേന്ദ്രത്തിലേക്ക് സഞ്ചരിക്കും. ഇങ്ങനെ നൂറുകണക്കിന് കിലോമീറ്റർ ചുരുങ്ങിയകാലംകൊണ്ട് ആനകൾ സഞ്ചരിക്കും. വയനാട് ഉൾപ്പെടുന്ന നീലഗിരി ബയോസ്ഫിയറിൽ തന്നെ കേരളം, കർണാടകം, തമിഴ്നാട് എന്നീ മൂന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങളുണ്ട്. അവിടെ വയനാട്, മലബാർ, തോൽപ്പെട്ടി, മുത്തങ്ങ, നാഗർഹോളെ, കൊടക്, എൻബേഗൂർ, ബന്ദിപ്പൂർ, മുതുമല എന്നിങ്ങനെ ധാരാളം വനമേഖലകളുണ്ട്. കർണാടക, തമിഴ്നാട് മേഖലകളിലെ കാടുകളിൽ വരൾച്ചയുണ്ടാകുമ്പോൾ അവിടെനിന്ന് ആനകൾ വയനാടൻ കാടുകളിലൂടെ ആറളം കൊട്ടിയൂർ മേഖലയിലേക്ക് കുടിയേറുക പതിവാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് വേനൽ ശക്തമായ മാസങ്ങളിൽ വയനാടൻ കാടുകളിലും ആറളത്തുമൊക്കെ ധാരാളം ആനകളെ കാണാൻ അവസരമുണ്ടാകുന്നത്. ഈ സമയത്ത് കേരളത്തിലെ ആനകൾ, കർണാടകത്തിലെ ആനകൾ എന്നൊന്നും ഇനംതിരിച്ച് കണക്കെടുക്കാനാവില്ല. നീലഗിരി ബയോസ്ഫിയറിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മൂന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ സഹകരിച്ചുണ്ടാക്കിയ കണക്ക് പ്രകാരം ഈ മേഖലയിൽ ആനകൾ, പന്നികൾ എന്നിവയുടെ സംഖ്യ കുറയുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ആനകളുടെ എണ്ണത്തിൽ

നേരിയ കുറവുണ്ടായപ്പോൾ കാട്ടുപന്നികളുടെ എണ്ണം വലിയതോതിൽ കുറഞ്ഞു. കടുവകളുടെ എണ്ണത്തിൽ മാത്രമാണ് നേരിയ വർധനയുണ്ടായത്. സംസ്ഥാന വനംവകുപ്പ് പുറത്തുവിട്ട ഈ കണക്കുകൾ മാധ്യമങ്ങളിൽ ഇടംപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആനകളെ ജനവാസകേന്ദ്രങ്ങളിൽ അധികമായി കാണുന്നതിന് കാരണം അതിന്റെ ആവാസമേഖലയ്ക്ക് വരുന്ന ചുരുക്കമാണ്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ നമ്മുടെ കാട് മിക്കവാറും സ്ഥലങ്ങളിൽ തുരുത്തുകളായാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ഒരറ്റത്തുനിന്ന് മറ്റേയറ്റത്തേക്ക് വനത്തിനകത്തുകൂടെ തന്നെ സഞ്ചരിക്കാവുന്ന നിലയില്ല. ഇടയിലെല്ലാം മനുഷ്യർ കാടില്ലാതാക്കി നാടുകളും കൃഷിയിടങ്ങളും ഫാക്ടറികളും ഖനികളും റോഡുകളും ക്വാറികളുമൊക്കെ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആനകളുടെ സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ അതിന്റെ അബോധങ്ങളിൽ അന്തർലീനമായ ചില ഓർമകളുടെയും വിവരങ്ങളുടെയും ഫലമായുണ്ടാകുന്ന സഹജവാസനയുടെ (instinct) അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കും. ഒരു ആനത്താര, കെട്ടിടം പണിതോ കറന്റ്‌വേലി വെച്ചോ മനുഷ്യൻ തടയുമ്പോൾ പറ്റുമെങ്കിൽ വേലി തകർത്തോ കിടങ്ങ് തൂർത്തോ ഒക്കെ ആന കടന്നുപോകും. നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിൽ ജനവാസകേന്ദ്രങ്ങളൊക്കെ മുറിച്ചു കടന്നങ്ങ് പോകും. അപ്പോഴാണ് ആന നാട്ടിലിറങ്ങുന്നുവെന്ന് നാം ബഹളം വയ്ക്കുന്നത്. അതിനുള്ള പരിഹാരം വെടിവെച്ച് കൊല്ലലോ വന്ധ്യംകരിക്കലോ ഒന്നുമല്ല. ശാസ്ത്രീയപഠനങ്ങൾ നടത്തുകയാണ് ആദ്യം വേണ്ടത്. പരിസ്ഥിതി സന്തുലനം ഉറപ്പുവരുത്താവുന്ന പരിഹാരങ്ങളാണ് അന്വേഷിക്കേണ്ടത്.

വയനാട്ടിൽ മാത്രം 100 മുതൽ 250 വരെ കടുവകളുടെ 'കൃത്യം' കണക്കുകൾ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. എവിടെ നിന്നാണ് ഈ 'സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ' വരുന്നത് എന്നറിയില്ല. ഇന്ത്യയിൽ അവസാനമായി നടന്ന കടുവസെൻസസ് 2018 -ലായിരുന്നു. അതുപ്രകാരം ഇന്ത്യയിലാകെ 2967 കടുവകളാണുള്ളത്. അതിൽ 190 എണ്ണം കേരളത്തിലാണ്. കേരളത്തിൽ മിക്കവാറും കാടുകളിൽ കടുവയുടെ സാന്നിധ്യമുണ്ട്. പെരിയാർ, പറമ്പിക്കുളം മേഖലയിലെ കാടുകളെയാണ് കേരളത്തിൽ ടൈഗർ റിസർവായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. വയനാട് വന്യജീവി സങ്കേതം ടൈഗർ റിസർവ്വായി പ്രഖ്യാപിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ കടുവകളുടെ സാന്നിധ്യം കൂടിയിട്ടുണ്ട് എന്നത് വസ്തുതയാണ്. ഇന്ത്യയിൽ കടുവ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സംഘടിതരൂപം കൈവന്ന 2006-ൽ ഇന്ത്യയിലാകെ 1411 കടുവകൾ മാത്രമാണുണ്ടായിരുന്നത് എന്നാണ് കണക്ക്. കേരളത്തിലത് 46 മാത്രമായിരുന്നു. ഇന്ത്യയിലാകെ ഇക്കാലയളവിൽ കടുവകളുടെ എണ്ണം ഇരട്ടിച്ചപ്പോൾ കേരളത്തിലത് നാലു മടങ്ങായി എന്നത് അഭിനന്ദനാർഹം തന്നെയാണ്. ഇന്ത്യയിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ കടുവസാന്നിധ്യമുള്ളത് കേരളത്തിലൊന്നുമല്ല. മധ്യപ്രദേശ് (526), കർണാടക (524), ഉത്തരാഖണ്ഡ് (442) എന്നിങ്ങനെ വലിയ കടുവ സാന്നിധ്യമുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളുണ്ട്. ഏഴാംസ്ഥാനത്താണ് കേരളം. ഈ കണക്കുകൾതന്നെ കൃത്യമാണെന്ന് പറയാനാവില്ല. വനത്തിൽ ക്യാമറ വെച്ച് 'ക്യാപ്ചർ, റീക്യാപ്ചർ' മെത്തേഡിലാണ് ഇന്ന് കടുവകളുടെ

കണക്കെടുക്കുന്നത്. അത് ശാസ്ത്രീയ കണക്കെടുപ്പിനോട് വളരെ അടുത്തു നിൽക്കുന്നതാണ്. എന്നാൽ കൃത്യമാവണം എന്നില്ല.

വയനാടിന്റെ വിവിധ മേഖലകളിൽ സ്ഥാപിച്ച ക്യാമറകളിൽ (ചില സ്വകാര്യ സംഘടനകൾ സ്ഥാപിച്ചതുൾപ്പെടെ) പതിഞ്ഞ കടുവകളുടെ എണ്ണമെടുത്ത് മൊത്തം കടുവകളുടെ എണ്ണം കണ്ടെത്താനാവില്ല. ഒരു ദിവസംതന്നെ പല സ്ഥലങ്ങളിലെ പല ക്യാമറകളിൽ ഒരേ കടുവയുടെ ചിത്രം പതിഞ്ഞെന്നിരിക്കും. റീക്യാപ്ചറിങ് മെത്തേഡിലൂടെ ഇരട്ടിപ്പ് ഒഴിവാക്കണം. അതുപോലെ കടുവയുടെ പഗ് മാർക്ക്,ശരീരത്തിലെ വരകൾ എന്നിവയുടെ സവിശേഷതകൾ എന്നിവയും പരിശോധിക്കണം. ഇതൊക്കെ ശാസ്ത്രീയമായ കടുവസെൻസസിലേ സാധ്യമാകൂ. അതായത് ശാസ്ത്രീയമായ ഡേറ്റ എന്ന നിലയിൽ പല സംഘടനകളും വ്യക്തികളുമൊക്കെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്ന കണക്കുകൾ ആധികാരിക വിവരമല്ല. 2018-ൽ വയനാട്ടിൽ 40 കടുവകളുണ്ടായിരുന്നത് നാലുവർഷംകൊണ്ട് 200 കടുവകളായി എന്ന് പറയുന്നത് അസംബന്ധമാണ്. ആകെ 344 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വനമാണ് വയനാട്ടിലുള്ളത്. 100 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്ററിൽ 11.2 കടുവകൾ എന്നതാണ് ഇവിടെ കണക്കുകൂട്ടിയിലുള്ള കടുവസാന്ദ്രത. കടുവകൾ ശരാശരി നാലുവർഷത്തിലൊരിക്കലാണ് പ്രസവിക്കുക, ഒരു പ്രസവത്തിൽ രണ്ടുമുതൽ നാലുവരെ കുഞ്ഞുങ്ങളുണ്ടാവും. അവയെല്ലാം അതിജീവിച്ച് വളരും എന്ന് വാദത്തിനുവേണ്ടി സമ്മതിച്ചാലും കേരളത്തിലാകെയിന്ന് മുന്നൂറിനും മുന്നൂറ്റിഅൻപതിനുമിടയിൽ കടുവകളേ ഉണ്ടാവാനിടയുള്ളൂ. പക്ഷേ, വയനാട്ടിൽ മാത്രം 250 -ഓളം കടുവകളുണ്ടെന്ന് ചാനൽ ചർച്ചയിൽ 'ആധികാരികമായി ' പലരും പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. കടുവകളും വന്യ ജീവികളും സസ്യജന്തുജാലങ്ങളുമെല്ലാമുൾപ്പെട്ട ജൈവമണ്ഡലത്തിന് ഒരുമിച്ചേ നിലനില്പുള്ളു. 1875-നും 1925-നുമിടയിലെ 50 വർഷംകൊണ്ട് ഇന്ത്യയിൽ മാത്രം 80,000 കടുവകളെ നായാടിയും വേട്ടയാടിയും കൊന്നു.

വേട്ടയാടാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുന്ന, ഭക്ഷണം കിട്ടാത്ത കടുവകളാണ് വളർത്തു മൃഗങ്ങളെ തേടിയിറങ്ങുക. ഒരുതരത്തിലും ഭക്ഷണം കിട്ടാതെ വരുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഗത്യന്തരമില്ലാതെ മനുഷ്യനെത്തന്നെ ഭക്ഷണമാക്കാൻ ചില കടുവകളെങ്കിലും മുതിരുന്നത്.

അതിനുമുൻപുള്ളതിന് മതിപ്പുകണക്കുപോലുമില്ല. കടുവകളുടെ ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ 93 ശതമാനം ഈ കാലയളവിൽ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. താത്കാലികമായി കടുവകളുടെ എണ്ണത്തിൽ വർധനയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, മനുഷ്യരുടെ രീതികളിൽ വരുന്ന ആപത്കരമായ പ്രവണതകൾ എന്നിവ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ വരുന്ന 20 വർഷംകൊണ്ട് ലോകത്ത് കടുവകൾക്കാകെ വംശനാശം സംഭവിക്കാമെന്ന് വേൾഡ് വൈഡ് ഫണ്ട് ഫോർ നേച്ചറിന്റെ (WWF) കൺസർവേഷൻ രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിദഗ്ധർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. മൂന്നിനം കടുവകൾ ലോകത്തുനിന്ന് ഇതിനകം തിരോഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

കടുവ സ്വതേ നരഭോജിയാണോ?

മനുഷ്യരെ കടുവകൾ ആക്രമിച്ച് ജീവഹാനി വരുത്തുന്നത് അങ്ങേയറ്റം വേദനാജനകം തന്നെയാണ്. കഴിഞ്ഞ എട്ടു വർഷത്തിനിടയിൽ എട്ടുപേരാണ് കടുവകളുടെ ആക്രമണത്തിൽ വയനാട്ടിൽ മരിച്ചത്. വാഹനാപകടങ്ങളിൽപെട്ട് മരിക്കുന്നതുൾപ്പെടെ അപകടങ്ങളിൽപെട്ട് കൊല്ലപ്പെടുന്നവരുടെ സംഖ്യയെടുത്താൽ ഇത് തീരെ ചെറുതായിരിക്കാം. കടുവകൾ പൊതുവേ മനുഷ്യരെ ആഹാരമാക്കുന്ന ജീവിയല്ല. അങ്ങനെയായിരുന്നെങ്കിൽ ദിനംപ്രതി ധാരാളം മനുഷ്യർ ഇവയുടെ ഭക്ഷണമാകുമായിരുന്നു. വർഷത്തിൽ 2000 കിലോ മാംസം ഒരു കടുവ ഭക്ഷിക്കും. ഭക്ഷണത്തിനുവേണ്ടിയല്ലാതെ ഒരു ജീവിയെയും ആക്രമിക്കുന്ന സ്വഭാവം, മനുഷ്യരെപ്പോലെ കടുവകൾക്കില്ല. നല്ലൊരു ഭക്ഷണം ഒത്തുകിട്ടിയാൽ പിന്നെ ഒരാഴ്ചത്തേക്ക് ഒന്നിനെയും വേട്ടയാടില്ല. കടുവയെ കണ്ട് ഭയന്നോടിയ മാൻകുട്ടി ശരീരത്തിൽ തട്ടി വീണിട്ടും ഒന്നും ചെയ്യാതെ തലയുയർത്തി നോക്കുക മാത്രം ചെയ്യുന്ന കടുവയെ വനത്തിൽവെച്ച് കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പ്രായാധിക്യം, പരിക്കുകൾ, കാഴ്ചശക്തി മങ്ങൽ, പല്ല് നഷ്ടമാകൽ എന്നിവ നിമിത്തം വേട്ടയാടാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുന്ന, ഭക്ഷണം കിട്ടാത്ത കടുവകളാണ് വളർത്തുമൃഗങ്ങളെ തേടിയിറങ്ങുക. ഒരുതരത്തിലും ഭക്ഷണം കിട്ടാതെ വരുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഗത്യന്തരമില്ലാതെ മനുഷ്യനെത്തന്നെ ഭക്ഷണമാക്കാൻ ചില കടുവകളെങ്കിലും മുതിരുന്നത്.

വളർത്തുമൃഗങ്ങളെ ആക്രമിച്ചു കൊല്ലുന്ന കടുവകളെ മയക്കുവെടി വെച്ചോ കൂട് സ്ഥാപിച്ചോ പിടികൂടി ആവശ്യമായ ചികിത്സ നൽകിയശേഷം കാട്ടിലേക്കുതന്നെ തുറന്നുവിടാൻ സാധിച്ചേക്കും. പിടികൂടിയ കടുവകളെ കാട്ടിലേക്ക് തുറന്നുവിടരുത് എന്ന് ഗ്രാമവാസികൾ ശക്തമായി ആവശ്യപ്പെടുന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. അവരുടെ ഭയമാണ് കാരണമെന്നും ഭയത്തിന് അടിസ്ഥാനമുണ്ടെന്നതും വസ്തുതയാണല്ലോ. ഒരു കടുവയെ അതിന്റെ സ്വാഭാവിക ആവാസ വ്യവസ്ഥയായ ടെറിട്ടറിയിൽ നിന്ന് ബലം പ്രയോഗിച്ച് മാറ്റുമ്പോൾ ആ പ്രദേശം പിന്നീട് കടുവയില്ലാത്ത ശൂന്യമായ പ്രദേശമായി മാറുകയല്ല ചെയ്യുക. ആ ടെറിട്ടറിയിലേക്ക് അതിനേക്കാൾ കുഴപ്പക്കാരായ ഒന്നിലധികം കടുവകൾ എത്താനും വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ കൂടുതലായി ആക്രമിക്കപ്പെടാനുമൊക്കെ ഇടയാകുന്നതായി കണ്ടിട്ടുണ്ട്

വളരുന്നത് വനവിസ്തൃതിയാണോ?

കേരളത്തിൽ കാട് വർധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. നേരത്തേ, കേരളത്തിന്റെ മൊത്തം ഭൂമിയുടെ 25 ശതമാനം മാത്രമാണ് കാടുണ്ടായിരുന്നത്. അതിപ്പോൾ 29.10 ശതമാനമായി കൂടി. ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ കാടളവ് ഏറ്റവും കൂടുതലുള്ള സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. ഉപഗ്രഹ ചിത്രങ്ങൾ വെച്ച് പരിശോധിച്ചാൽ, കേരളത്തിന്റെ 75 ശതമാനത്തോളം കാടാണ് (Tree cover). വന്യമൃഗങ്ങളും ക്രമാതീതമായി കൂടിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നത്തെ നിലയിൽ, കാട് മറ്റ് ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി കുറെ ഭാഗം തരംമാറ്റിയാലോ വന്യമൃഗങ്ങളെ വേട്ടയാടിക്കൊന്നാലോ

ഒന്നും പ്രശ്നമില്ല. . ചാനൽ ചർച്ചയിൽ ഇടതുപക്ഷത്തുനിന്ന് വികസനത്തിനുവേണ്ടി വാദിക്കുന്ന ഒരാളുയർത്തിയ വാദമുഖങ്ങളാണിത്. കേരളത്തിൽ ഒരു കാലത്ത് 75-80 ശതമാനത്തോളം കാടായിരുന്നുവെന്നത് വസ്തുതയാണ്. അത് യഥാർത്ഥ കാടുതന്നെയായിരുന്നു. പിന്നീട്, കാടിന്റെ വിസ്തൃതി 25 ശതമാനമായി കുറഞ്ഞുവെന്ന് പറയുന്നത് ഊഹിച്ചുപറയലാണ്. ശാസ്ത്രീയ വിവരങ്ങളുടെ പിൻബലമൊന്നും അതിനില്ല. റവന്യൂ ഭൂമിയോ, റവന്യൂ പുറമ്പോക്കോ ഒക്കെയായിരുന്ന സ്ഥലം, വനംവകുപ്പിന് വിട്ടുകിട്ടുന്നുണ്ട്. നേരത്തേയുള്ള ചില തോട്ടങ്ങൾ കാലാവധികഴിഞ്ഞ് ഒഴിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവയൊക്കെ വനം വകുപ്പിന്റെ കണക്കിലേക്ക് വരും. വനവിസ്തൃതി കണക്കിൽ കൂടും. നേരത്തേയുള്ളതും ഇപ്പോഴുള്ളതുമായ സസ്യാവരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മാറ്റമൊന്നും സംഭവിക്കുന്നില്ല. കാടിനകത്തെ ചില സെറ്റിൽമെന്റുകളൊക്കെ ഒഴിഞ്ഞു പോകുകയോ ഒഴിപ്പിക്ക പ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അവിടങ്ങളി ലൊക്കെ യഥാർത്ഥ കാട് രൂപപ്പെടാൻ ഒരുപക്ഷേ നൂറ്റാണ്ടുകളെടുക്കും. അതായത് കാടിന്റെ വിസ്തൃതി കൂടിയെന്നത് കേവലം കണക്കുകളി ലാണ്; വസ്തുതയിലല്ല. ഉപഗ്രഹ ചിത്രങ്ങളിലൂടെ കാണുന്ന ട്രീകവർ, കാടാണെന്ന് വ്യാഖ്യാനിച്ചാണ് 75 ശതമാനം വരെ കാടുണ്ടെന്ന് പറയുന്നത്. അതും 59 ശതമാനമേ വരു. പ്ലാന്റേഷൻ കോർപ്പറേഷന്റെ കശുമാവിൻ തോട്ടവും നമ്മുടെയൊക്കെ തൊടിയിലെ തെങ്ങിൻ തോപ്പുകളുമുൾപ്പെടെയുള്ള വൃക്ഷാവരണത്തെയാണ് വനമെന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നത്.

വനംവകുപ്പിന്റെ വെബ് സൈറ്റിലെ കണക്കനുസരിച്ച് 11309.50 സ്ക്വയർ കിലോമീറ്ററാണ് വനവിസ്തൃതി. ഇതിൽ റിസർവ് വനം 9107.20 സ്ക്വയർ കിലോമീറ്ററാണ്. നിർദിഷ്ട റിസർവുകൾ 291.57 സ്ക്വയർ കിലോമീറ്ററും നിക്ഷിപ്തവനങ്ങളും പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളും ചേർത്ത് 1905.47 സ്ക്വയർ കിലോമീറ്ററും വരും. ഇതെല്ലാം ചേർത്താണ് നാം പൊതുവെ വനപ്രദേശമെന്ന് പറയുന്നത്. റിസർവ്വ് വനത്തിനകത്ത് തേക്ക്, അകേഷ്യ, യൂക്കാലി, ചായ, കാപ്പി, കുരുമുളക് തുടങ്ങി പലതരം തോട്ടങ്ങളുണ്ട്. വനമെന്ന നിർവചനത്തിനകത്ത് ഒരിക്കലും വരാൻപാടില്ലാത്ത ഏകവിളത്തോട്ടങ്ങളാണിവ. റിസർവ് വനത്തിന്റെ 25 ശതമാനത്തോളം ഇത്തരം തോട്ടങ്ങളാണ്. അതുകൂടി കൂട്ടിയാണ് നാം വനവിസ്തൃതി കണക്കാക്കിയത്. ഇന്ത്യൻ ശരാശരിയെടുത്താൽ 22 ശതമാനമാണ് വനമേഖല. കേരളത്തിലത് 29 ശതമാനമാണ്. അതുകൊണ്ട്, നാം കേമന്മാരാണെന്നൊക്കെ പറയുന്നത് വസ്തുനിഷ്ഠമായ ഒരു വിശകലനമാവില്ല. കാടിന്റെ രൂപവത്ക്കരണവും നാശവും പ്രാഥമികമായി ഒരു ജൈവ പ്രതിഭാസമാണ്. ഭൂപ്രകൃതിയും കാലാവസ്ഥയും അതിൽ പ്രധാന ഘടകമാണ്. ആമസോൺ കാടുകൾ പോലെയല്ലഹിമാലയൻകാടുകൾ. എല്ലായിടത്തുംകാട് വളരണമെന്നില്ല. എല്ലായിടത്തും കാട് ഒരുപോലെ ആയിരിക്കുകയില്ല. കേന്ദ്ര വനം വകുപ്പിന്റെ തരംതിരിവനുസരിച്ച് പതിനാറു തരം കാടുകൾ ഇന്ത്യയിലുണ്ട്. ഭൂമദ്ധ്യരേഖാപ്രദേശങ്ങളിലെ ഉഷ്ണമേഖലാവനങ്ങളാണ് ഇതിൽ പ്രധാനം. ഒരു സ്ക്വയർ കിലോമീറ്റർ

വനം മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ച് അതിനുള്ളിലെ സസ്യാവരണം, ഈർപ്പം,സൂക്ഷ്മജീവികളുടെ അളവ് , സസ്യ ജന്തുജാലങ്ങളുടെ എണ്ണവും ആരോഗ്യവും, കാർബൺ ആഗീരണം എന്നിങ്ങനെയുള്ള സൂചകങ്ങൾ വച്ച് പരിശോധിച്ചാൽ , കേരളത്തിലും കാടിന്റെ ആരോഗ്യം പിന്നോട്ടാണ് സഞ്ചരിക്കുന്നത്. എഴുന്നൂറ് സ്ക്വയർ കിലോമീറ്റർ കണ്ടൽ വനങ്ങളുണ്ടായിരുന്ന കേരളത്തിൽ പതിനേഴ് സ്ക്വയർ കിലോമീറ്റർ മാത്രമാണ് ഇന്നവശേഷിക്കുന്നത്. പാരിസ്ഥിതികമായി വളരെയേറെ പ്രാധാന്യമുള്ള കണ്ടൽ വനങ്ങൾ സമീപകാലത്താണ് വൻതോതിൽ വെട്ടിനശിപ്പിച്ച് നികത്തിയെടുത്ത് ടൂറിസ്റ്റ് റിസോർട്ടുകളും മറ്റും പണിതത്.

കുടിയേറ്റവും ഭൂവിനിയോഗനിയമങ്ങളും

കേരളത്തിന് അറുപത്വയസ്സ് കഴിഞ്ഞിട്ടും നമുക്കിതുവരെ ഒരു ഭൂനിവിനിയോഗനിയമം നിർമ്മിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. കാലാകാലമായി ഭരണം നടത്തിയവർ അതിന് സമ്മതിച്ചിട്ടില്ല. ഏതൊരു ആധുനിക സമൂഹത്തിനും ഒഴിച്ചു കൂടാനാവാത്തതാണ് ഭൂവിനിയോഗ നിയമം. എവിടെ വീടുവയ്ക്കാം എവിടെ പാടില്ല. ഫാക്ടറികൾ എന്തൊക്കെ,എവിടെയൊക്കെയാവാം, എവിടെ എന്തൊക്കെ, എങ്ങനെയൊക്കെയുള്ള കൃഷികളാകാം, ചരിവുകളിൽ കൃഷിചെയ്യാവുന്ന വിളകളെന്ത് ? എവിടെയൊക്കെ റിസോർട്ടു പണിയാം എവിടെ പാടില്ല. റോഡുകൾ, അണക്കെട്ടുകൾ, തടയണകൾ, ക്വാറികൾ, ഖനികൾ, ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകൾ എന്നിവ എവിടെയൊക്കെ എങ്ങനെയൊക്കെവാം. ഇക്കാര്യങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കാനാണ് ഭൂവിനിയോഗനയവും നിയമവും പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നത്.അതോടെ, കാര്യങ്ങൾക്ക് അടുക്കും ചിട്ടയും വരും. കോർപ്പറേറ്റുകൾക്കും നിക്ഷിപ്ത താത്പര്യക്കാർക്കും യഥേഷ്ടം പ്രവർത്തിക്കാനാവില്ല. അതുകൊണ്ടാണോ അത്തരം നിയമനിർമ്മാണത്തിന് ഇടതുപക്ഷവും വലതുപക്ഷവും ഒരുപോലെ വിമുഖരാവുന്നതെന്ന് സംശയിക്കണം.

അതുകൊണ്ടാണ്, ഗ്രാമസഭകൾ ചർച്ച ചെയ്തും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾ നിയമനിർമ്മാണം നടത്തിയും ആദിവാസികളെയും ദരിദ്രകർഷകരെയും വിശ്വാസത്തിലെടുത്തും പശ്ചിമഘട്ട സംരക്ഷണ പദ്ധതി നടപ്പാക്കണമെന്ന നിർദ്ദേശം വെച്ച മാധവ് ഗാഡ്ഗിലിനെ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും പള്ളിയും മാധ്യമങ്ങളുമൊക്കെ പടികടത്തി വിട്ടത്. ജനവാസ കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് ക്വാറികളിലേക്കുള്ള ദൂരം ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. ആറായിരത്തിലധികം ക്വാറികളാണ് പശ്ചിമഘട്ട മലനിരകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഉരുൾ പൊട്ടലും മണ്ണിടിച്ചിലുമൊക്കെ നിത്യ സംഭവമാണ്. ഇത് പറഞ്ഞാൽ, ഉടനെ വരുന്ന മറു ചോദ്യമുണ്ട്. വികസനത്തിന് പാറ വേണ്ടേ? നിങ്ങൾ കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ വീട്ടിലല്ലേ താമസിക്കുന്നത്? പാറ പൊടിക്കരുതെന്നോ ഖനനം പാടിലെന്നോ ഒന്നും യാഥാർത്ഥ്യ ബോധമുള്ളവർ പറയില്ല. പക്ഷെ,എവിടെ,എങ്ങനെ, എത്രവെച്ച് എന്നൊക്കെ വ്യവസ്ഥയുണ്ടാകണം. അത് പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. ഈ മേഖലയിൽ പണിയെടുക്കുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച്, അവയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി, തൊഴിലാളിൾക്ക് മിനിമം ജോലിയും കൂലിയും ഉറപ്പുവരുത്തി,

ക്വാറികളുടെയും മറ്റും നടത്തിപ്പ് ക്രമീകരിക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ. അപ്പോഴത് കോർപ്പറേറ്റുകളുടെ താത്പര്യങ്ങൾക്ക് അനുഗുണമാകണമെന്നില്ല. അറുപതുകളോടെ പ്രഖ്യാപിത കുടിയേറ്റംഏറെക്കുറെ അവസാനിച്ച സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. പക്ഷെ, ഇതുവരെ ഭൂമിയുടെമേലുള്ള ഉടമസ്ഥാവകാശം തീർപ്പാക്കി,മലയോരത്തെ കുടിയേറ്റകർഷകന് പട്ടയം നൽകാൻ നമുക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. എല്ലാ സർക്കാരുകളുടെയും പ്രധാന ആഘോഷങ്ങളിലൊന്ന് പട്ടയമേളകൾ സംഘടിപ്പിക്കലാണ്. ഇനിയെത്ര കാലം ഇത് തുടരേണ്ടിവരുമെന്ന് ആർക്കും പറയാനാവില്ല. ദുരിതജീവിതത്തിനിടയിൽ മലയോരത്ത് കുടിയേറിയ ദരിദ്ര കർഷകന്റെ ന്യായമായ അവകാശമാണ്, അവന്റെ കൈവശഭൂമിക്ക് സ്ഥിരാവകാശ രേഖയായ പട്ടയം ലഭിക്കുകയെന്നത്. അത് അനന്തമായി നീട്ടികൊണ്ടുപോകുന്നതിന്റെ പിന്നിൽ ചില നിക്ഷിപ്ത താത്പര്യങ്ങളുണ്ട്. തൊണ്ണൂറുകൾക്കുശേഷം പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ആയിരക്കണക്കിന് ഏക്കർ ഭൂമി കൈയേറി,റിസോർട്ടുകളും ക്വാറികളും തോട്ടങ്ങളുമൊക്കെ സ്ഥാപിച്ച പുത്തൻ സമ്പന്നവർഗ്ഗത്തിന്, കൈയേറ്റ ഭൂമിക്കുമേൽ സ്ഥിരാവകാശം ലഭിക്കണം. കുടിയേറ്റ കർഷകനെ പാവയാക്കി പരിചയാക്കി കുടിയേറ്റവും കൈയേറ്റവും ഒരിമിച്ച് കൈകാര്യം ചെയ്യണം. കുടിയേറ്റ കർഷകന്റെ പട്ടയമെന്ന അവകാശത്തിന്റെ മറവിൽ, കൈയേറ്റക്കാരനും സ്ഥിരാവകാശം നൽകണം. ഇതേപോലെ തന്നെയാണ് ആദിവാസികളുടെ ഭൂപ്രശ്നവും. ആദിവാസികൾ കാട് സംരക്ഷിക്കുന്നതല്ലാതെ, വന ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഒരു ദോഷവും ചെയ്യുന്നവരല്ല. ആദിവാസികളുടെ ഭൂമി തട്ടിയെടുത്തവരാണ് കുടിയേറ്റക്കാർ. കൈയേറ്റക്കാർക്ക് സംരക്ഷണമൊരുക്കാൻ ഭരണ പ്രതിപക്ഷ വ്യത്യാസമില്ലാതെ ഒറ്റക്കെട്ടായി നിയമം പാസ്സാക്കിയ സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. ഇടതു പക്ഷമാണ് നിയമം കൊണ്ടു വന്നത്. നിയമസഭയിൽ ഗൗരിയമ്മ മാത്രമേ, എതിർക്കാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.ആദിവാസികളുടെ വനാവകാശ നിയമം അതിന്റെ സത്തയിൽ ഇനിയും നടപ്പാക്കാത്ത സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം.

കാടിന്റെ ആരോഗ്യം കാടുതന്നെ കാത്തോളും

കാടിന്റെ ആരോഗ്യം കാക്കുന്നതിനുള്ള മൂന്നുപാധി,വനത്തിനകത്തുള്ള മനുഷ്യന്റെ ഇടപെടൽ സാധ്യമാകുന്നിടത്തോളം കുറയ്ക്കുക തന്നെയാണ്. കൃഷിക്കാരെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചാണ് അവരെ ഗാഡ്ഗിൽ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിനെതിരെ അണിനിരത്തിയത് എന്നപോലെ, വയനാട് വൈൽഡ് ലൈഫ് സാങ്ചറിയെ കടുവാ സംരക്ഷണ കേന്ദ്രമാക്കുന്നതിനെയും എതിർക്കുന്നത് നിക്ഷിപ്ത താത്പര്യക്കാരാണ്. ടൈഗർ റിസർവ് വന്നാൽ, കടുവകൾ നാട്ടിലാകെ തേരാപാരാ നടക്കും, ആറുമണിക്കു ശേഷം ലൈറ്റ് തെളിക്കാൻ അനുമതിയുണ്ടാവില്ല, വീടുകൾക്ക് പച്ച പെയിന്റു മാത്രമേ അടിക്കാൻ കഴിയൂ, സ്കൂളുകളും ആശുപത്രികളും അടയ്ക്കുമെന്നൊക്കെയാണ് പ്രചരണം. പക്ഷെ, ഇതൊന്നും വസ്തുതകളുമായി ബന്ധമുള്ളവയല്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ കടുവാ സങ്കേതമായി പ്രഖ്യാപിച്ചാൽ കൃഷിക്കാരനും താമസക്കാർക്കും ഇന്നത്തെക്കാൾ സൗകര്യങ്ങൾ ലഭിക്കുകയാണ് ചെയ്യുക. വന്യമൃഗങ്ങൾ നാട്ടിൽ

ഇറങ്ങാതിരിക്കാൻ ഫെൻസിങ്, കിടങ്ങുകൾ, എന്നിവ നിർമ്മിക്കൽ, വന്യമൃഗങ്ങളെ നിരീക്ഷിക്കൽ, അപകടകാരികളെ നിയന്ത്രിക്കൽ എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം ഇന്നുള്ളതിനെക്കാൾ അവസരങ്ങളുണ്ടാവും. പെരിയാർ ടൈഗർ റിസർവിലോ പറമ്പിക്കുളം ടൈഗർ റിസർവിലോ തൊട്ടപ്പുറം നാഗർഹോളെ, ബന്ദിപ്പൂർ കടുവാസങ്കേതങ്ങളിലോ പോയാൽ, ആർക്കും ഇത് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ.

കർഷകരെ മോശക്കാരായി അവതരിപ്പിക്കുന്നതാര്?

മലയോരകർഷകരുടെ ശത്രു, കാടും കാട്ടു മൃഗങ്ങളും വനംവകുപ്പും പരിസ്ഥിതി വാദികളുമാണ് എന്ന നിലയിലുള്ള പ്രചാരണം ആസൂത്രിതമായി നടത്തുന്നതാണ്. ഈ വാദഗതി ശരിയാണെങ്കിൽ, മലയോര മേഖലയിലൊഴികെ മറ്റെല്ലായിടത്തും കൃഷി ലാഭകരമായി നടക്കുകയും കൃഷിക്കാർ സംതൃപ്തരായി ജീവിക്കുകയും വേണം. അതല്ല അനുഭവം. ഇന്ത്യ ഒരു കാർഷിക രാജ്യമാണെന്നും ജനസംഖ്യയുടെ മഹാഭൂരിപക്ഷം കാർഷിക മേഖലയിൽ പണിയെടുക്കുന്നവരാണെന്നുമൊക്കെ, നാം കാര്യമറിയാതെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. വസ്തുതകളുമായി ഇതിന് വലിയ ബന്ധമൊന്നുമില്ല. കോടിക്കണക്കിന് മനുഷ്യർക്ക് കാർഷിക വൃത്തിയിലേർപ്പെടാനുള്ള ഒരവസരവും ഇന്ത്യയുടെ കാർഷിക മേഖലയിൽ ഇന്നില്ല. ഉപജീവനത്തിന് മറ്റ് മാർഗങ്ങളില്ലാത്തതുകൊണ്ട്, നാട്ടിൻ പുറത്ത് അടിഞ്ഞുകൂടുന്ന ജനങ്ങളെ, നാം കർഷക ഗണത്തിൽപ്പെടുത്തുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഇവരിൽ വലിയൊരു ഭാഗം വിശേഷിച്ച് ജോലിയില്ലാതെ, വരുമാനമില്ലാതെ, ഉപജീവനോപാധികളൊന്നുമില്ലാതെ, നരകജീവിതം നയിച്ച്, നശിച്ചുപോകുകയാണ് സംഭവിക്കുന്നത്.

സാങ്കേതികവിദ്യകൾ വികസിക്കുന്നതിനനുസരിച്ച് കാർഷികമേഖലയിൽ മനുഷ്യാധ്വാനം ലഘൂകരിക്കപ്പെടും. ഉത്പാദനം പതിന്മടങ്ങ് വർധിക്കും. കാർഷികമിച്ചം കുന്നുകൂടും. ഇത് തട്ടിയെടുക്കാനാണ് കോർപ്പറേറ്റുകൾ കാർഷിക മേഖലയിൽ തമ്പടിക്കുന്നത്. കോർപ്പറേറ്റുകൾക്ക് അനുകൂലമായ നിയമനിർമ്മാണമാണ് ഭരണകൂടങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നത്. ഇത് സ്വാഭാവികമായും നാട്ടിൻപുറത്തെ പരമ്പരാഗതവർഗങ്ങളും കോർപ്പറേറ്റുകളും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷത്തിനിടയാക്കും. ഇതാണ് ഇന്ത്യയുടെ ചരിത്രത്തെത്തന്നെ പിടിച്ചുലച്ച വലിയ കർഷകസമരത്തിന് കാരണമായത്. 'കോർപ്പറേറ്റ് കൃഷി വേണ്ട; പരമ്പരാഗത കൃഷി മതി' എന്നാണ് സമരത്തിലേർപ്പെട്ട മിക്കവാറും കർഷക സംഘടനകൾ മുന്നോട്ടുവച്ച മുദ്രാവാക്യം. പക്ഷേ, അത് പ്രായോഗികമല്ല. മറ്റെല്ലാ മേഖലകളെയും പോലെ കാർഷിക മേഖലയും നിരന്തരം വികസിച്ചേ മതിയാകൂ. പുതിയ ഉത്പാദനരീതികളിലേക്ക് കൃഷിയെ വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുമാത്രമേ സമൂഹത്തിന് മുന്നോട്ടുപോകാൻ കഴിയൂ. ഇത് തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, യഥാർത്ഥ പുരോഗതിയുടെ രാഷ്ട്രീയം മുന്നോട്ടുവയ്ക്കേണ്ടത് ഇന്ത്യൻ ഇടതുപക്ഷമായിരുന്നു. സമരം ചെയ്യുന്ന കർഷകരോടൊപ്പം ചേർന്ന് നിന്ന്, കോർപ്പറേറ്റ് കൃഷി രീതിയെ എതിർത്തത് ശരിയായ നിലപാട് തന്നെ. പക്ഷേ, പഴയ ഉത്പാദന രീതികളും ഉത്പാദനബന്ധങ്ങളും അതേപോലെ ഇനിയും തുടരാനാവില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കി,

കോർപ്പറേറ്റ് കൃഷി രീതികൾക്കും ഉത്പാദന ബന്ധങ്ങൾക്കും ബദലായ ജനകീയ ഉത്പാദന പരിപ്രേക്ഷ്യം മുന്നോട്ടുവെച്ച്, അതിന് പിന്നിൽ കൃഷിക്കാരെ അണിനിരത്താനാണ് ഇന്ത്യൻ ഇടതുപക്ഷം ശ്രമിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. ഏറ്റവും ആധുനികമായ സാങ്കേതിക വിദ്യകളുപയോഗിച്ച്, ഉയർന്ന തോതിലുള്ള ഉത്പാദനവും ഉത്പാദന മിച്ചവുമുണ്ടാക്കുന്ന കർഷകരുടെ ഉത്പാദകസഹകരണ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാനായിരുന്നു ഇടതുപക്ഷം മുൻകൈയെടുക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, കാർഷിക മേഖലയിൽ കുമിഞ്ഞുകൂടുന്ന ഉത്പാദനമിച്ചം കവർന്നെടുക്കാൻ കോർപ്പറേറ്റ് ഭീമന്മാർക്ക് കഴിയുമായിരുന്നില്ല. പകരം, ആ മിച്ചമുപയോഗിച്ച് നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽ കാർഷികോത്പന്നങ്ങളെ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളാക്കി, മൂല്യവർധിത ഉത്പന്നങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന കാർഷിക-വ്യാവസായിക-ഉത്പാദക സഹകരണസംഘങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കാനും കഴിയുമായിരുന്നു. കാർഷിക മേഖലയിൽ അധികം വരുന്ന മനുഷ്യ വിഭവശേഷിയെ ഉപയോഗിക്കാനും ഗ്രാമീണമേഖലയിൽ വിശേഷിച്ചൊന്നും ചെയ്യാനില്ലാതെ ചത്തുകെട്ട്, ചീഞ്ഞു പോകുന്ന മനുഷ്യർക്ക് പുതുജീവൻ നൽകാനും ഇതുവഴി കഴിയുമായിരുന്നു.

മാതൃഭൂമി

26-2-23

aaaaaa

സാമൂഹിക മാറ്റങ്ങൾക്ക് തിരികൊളുത്തിയ സമരം

എം. ജയരാജ്

ജാതി വിവേചനത്തിനും അയിത്താചാരത്തിനുമെതിരെ വൈക്കത്ത് സത്യാഗ്രഹ സമരം തുടങ്ങാൻ കോൺഗ്രസ് നിർണായക തീരുമാനം എടുത്ത് 1924 ഫെബ്രുവരി 28-നാണ്. ആ തീരുമാനത്തിന് 99 വർഷം പൂർത്തിയാവുന്നു.

കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ - സാംസ്കാരിക - സാമൂഹിക വികാസഘട്ടത്തിൽ സമാനതകളില്ലാത്ത സംഭവമാണ് 1924-ൽ നടന്ന വൈക്കം സത്യാഗ്രഹ സമരം.സാമൂഹികമായ ഒരു അനാചാരത്തിന്റെ പരിഹാരത്തിനുള്ള കർമ്മപദ്ധതി എന്നനിലയിൽ സത്യാഗ്രഹം അതിന്റെ പൂർണരൂപത്തിൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടത് ഇവിടെവച്ചാണ്. സമരത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയത് മഹാത്മജിയായതുകൊണ്ട് രാജ്യത്തിന്റെ മുഴുവൻ ശ്രദ്ധയും ഈ സമരത്തിന് നേടാനായി. ഹരിജനങ്ങളുടെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിലും അയിത്താചരണത്തിന്റെ നിയമാധിഷ്ഠിതമായ നിർമാർജനത്തിനും ഈ സമരം കാരണമായി എന്നതാണ് എക്കാലത്തെയും പ്രസക്തി. മറ്റ് ഒട്ടേറെ സാമൂഹികമാറ്റങ്ങൾക്കുകൂടി ഈ സമരം തിരികൊളുത്തി.

മനുഷ്യസമത്വവും സാമൂഹിക നീതിയും അടിസ്ഥാന നിലപാടായി സ്വീകരിച്ച 'മാതൃഭൂമി' ഈ ആവശ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ പോരാടുന്നവരോടൊപ്പം നിൽക്കുക മാത്രമല്ല അതിന്റെ മുൻനിരയിൽ നിന്ന് നേതൃത്വപരമായ കടമ വിജയകരമായി നിറവേറ്റുകയും ചെയ്തു.

ഈ സത്യാഗ്രഹത്തിന്റെ രണ്ടു പ്രമുഖ നേതാക്കളിൽ ഓരാൾ മാതൃഭമി പത്രാധിപരായിരുന്ന കെ.പി. കേശവ മേനോനും മറ്റേയാൾ മാതൃഭുമിയുടെ മാനേജർ കേളപ്പൻ നായരുമായിരുന്നു. ഇതുകാരണം മഹത്തായ ഈ സമരം ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിലും സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിലും അത് വിജയത്തിലെത്തിക്കുന്നതിലുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വത്തിൽ നിന്ന് 'മാതൃഭൂമിക്ക്' മാറിനിൽക്കാനാവുമായിരുന്നില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യ സമരത്തിന്റെ പല ഘട്ടങ്ങളിലും മാതൃഭുമി ഇങ്ങനെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണാം. മാതൃഭൂമി വളർന്നതും ഈ പാതയിലൂടെ ആയിരുന്നു.

മലബാറിലെ തിയ്യരെക്കാൾ മോശമായിരുന്നു തിരുവിതാംകൂറിലെ ഈഴവരുടെ അവസ്ഥ. ശ്രീ. നാരായണ ഗുരുവിന്റെയും മഹാകവി കുമാരനാശാന്റെയും സി. വി.കുഞ്ഞിരാമൻ, ടി.കെ.മാധവൻ തുടങ്ങിയ ഊർജസ്വലരായ പൊതു പ്രവർത്തകരുടെയും ശ്രമഫലമായി പൗരാവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് താഴ്ന്ന ജാതിക്കാർക്കിടയിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

വൈക്കം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചുറ്റുമുള്ള പൊതു നിരത്തുകൾ 'അയിത്തജാതിക്കാർക്ക്' തുറന്നുകൊടുക്കുക എന്നതായിരുന്നു വൈക്കം സത്യാഗ്രഹ സമരത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. ഈ ആവശ്യം നേടിയെടുക്കാൻ ഒട്ടേറെ കൂടിയാലോചനകൾ നടന്നെങ്കിലും അതിനൊരു സംഘടിത സമരം രൂപം നൽകാൻ തിരുവനന്തപുരത്തുനടന്ന ഒരു സംഭവം കാരണമായി. 1923 നവംബർ അവസാനം തിരുവനന്തപുരത്ത് മുറജപം നടക്കുന്ന കാലം. കോട്ടയ്ക്കകത്താണ് അന്ന് തലസ്ഥാനത്തെ ഡിസ്ട്രിക്ട മജിസ്ട്രേറ്റ് കോടതി. ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് സി. ഗോവിന്ദപിള്ള മുറജപത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനുള്ള പ്രത്യേക ഉദ്യോഗസ്ഥൻകൂടിയാണ്. തന്റെ കോടതിയിൽ ജോലി സംബന്ധമായ കാര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ വക്കീൽ പി.എൻ. മാധവനോട് അദ്ദേഹം കോടതി വിട്ടുപോകാൻ കൽപിച്ചത് അക്കാലത്ത് പലരെയും ഞെട്ടിച്ചു. മാധവൻ അധഃകൃതജാതിയിൽപ്പെട്ട ആളാണെന്നതു മാത്രമാണ് ഇതിനുകാരണം. അയിത്തജാതിക്കാർക്ക് മുറജപക്കാലത്ത് കോട്ടയ്ക്കകത്തേക്ക് പ്രവേശിച്ചുകൂടാ. രാജ്യം വെട്ടിപ്പിടിക്കന്നതിനിടയ്ക്ക് ചെയ്യേണ്ടിവന്ന ഹിംസകൾക്ക് പാപപരിഹാരമായി മാർത്താണ്ഡവർമയുടെ കാലം മുതൽ തിരുവിതാംകൂർ രാജാക്കന്മാർ ആറു കൊല്ലം കൂടുമ്പോൾ നടത്താറുള്ള ഒരു വിശേഷ ചടങ്ങാണ് മുറജപം. ഈ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് ടി.കെ.മാധവൻ 'ഹിന്ദു' പത്രത്തിലേക്കയച്ച ഒരു റിപ്പോർട്ട് ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് മാതൃഭൂമി എഴുതി. 'മതത്തിന്റെ പേരിൽ മനുഷ്യർ തങ്ങളുടെ സഹജീവികളെ ഇത്തരത്തിൽ അപമാനിക്കുന്നത് ആ മതത്തെ നിന്ദിക്കലാണ്. ഈ ആചാരങ്ങളെല്ലാം ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നത് ഗവൺമെന്റിന്റെ ധിക്കാരംകൊണ്ടോ ജനങ്ങളുടെ ഭീരുത്വംകൊണ്ടോ ?' ഈ വിഷയം ദേശീയപത്രങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തു. വൈക്കം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചുറ്റുമുള്ള പൊതു നിരത്തുകൾ അയിത്തജാതിക്കാർക്ക് തുറന്നുകൊടുക്കാൻവേണ്ടിയുള്ള സമരത്തിന് വഴിമരുന്നിട്ടത് ഈ സംഭവമാണെന്ന് കരുന്നതിൽ തെറ്റില്ല.

കോൺഗ്രസ് ഡെപ്യൂട്ടേഷന് തുടക്കം

1924 ജനുവരി അവസാനം എറണാകുളത്ത് കൂടിയ കേരള സംസ്ഥാന കോൺഗ്രസ് കമ്മിറ്റി കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അയിത്തോച്ചാടന പരിശ്രമങ്ങൾക്ക് മുൻഗണനനൽകാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഇതിനാവശ്യമായ പ്രവർത്തന മാർഗരേഖ തയ്യാറാക്കാൻ ടി.കെ. മാധവൻ, കെ. കേളപ്പൻ നായർ, വീമ്പൂർ ശങ്കരൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്, ടി. ആർ. കൃഷ്ണസ്വാമി അയ്യർ, കണ്ണന്തോടത്തു വേലായുധമോനോൻ എന്നിവരടങ്ങുന്ന ഒരു കമ്മിയെ യോഗം ചുമതലപ്പെടുത്തി. അയിത്തതിനെതിരായി പ്രചാരവേല നടത്തി പൊതുജനാഭിപ്രായം രൂവത്കരിക്കുന്നതിന് വേറൊരു കമ്മിറ്റിക്കും രൂപം നൽകി. കെ. പി. കേശവമേനോൻ, കെ. കേളപ്പൻ നായർ, കുറൂർ നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട് എന്നിവരാണ് ഈ കമ്മിറ്റിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. എ.കെ. പിള്ള തയ്യാറാക്കിയ ഒരു പരിപാടി പ്രകാരം കെ. പി. കേശവമേനോൻ, കെ. കേളപ്പൻ

നായർ, എ. കെ. പിള്ള, കുററൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട് തുടങ്ങിയ ഒരു സംഘം- 'കോൺഗ്രസ് ഡെപ്യൂട്ടേഷൻ' എന്നാണ് ഇത് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഈ സംഘം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഒരറ്റം മുതൽ മറ്റേ അറ്റംവരെ സഞ്ചരിച്ച് അയിത്തത്തിനും അനാചാരങ്ങൾക്കുമെതിരെ വമ്പിച്ച പ്രചാര വേല നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. 'കേരള സംസ്ഥാന കോൺഗ്രസ് ഡെപ്യൂട്ടേഷൻ: വിജയകരമായ തിരുവിതാംകൂർ സന്ദർശനം' എന്ന ശീർഷകത്തിൽ 1924 ഫെബ്രുവരി 24 -ന് ശാസ്താംകോട്ടയിൽനിന്നുള്ള റിപ്പോർട്ട് പ്രചാരണജാഥയ്ക്ക് ജനങ്ങൾ നൽകിയ പിന്തുണയുടെ നേർസാക്ഷ്യമാണ്.

'1924 ഫെബ്രുവരി 28-ന് കേരളീയരോടുള്ള ഒരപേക്ഷ' എന്ന ശീർഷകത്തിൽ മാതൃഭൂമിയുടെ ഒന്നാം പേജിൽ പ്രത്യേക ബോക്സിൽ കെ. കേളപ്പൻ പേരുവെച്ചെഴുതിയ ഒരു കുറിപ്പ് കേരളത്തിലെ ജാതിവ്യവസ്ഥ എത്രമാത്രം പ്രാകൃതവും രാക്ഷസീയവുമായിരുന്നു എന്നതിന്റെ നേർചിത്രമാണ്. 'കേരളത്തിൽ ഇന്ന് ആചരിച്ചുവരുന്ന രീതിയിലുള്ള ഒരയിത്തം ഇന്ത്യയിൽ എങ്ങുംതന്നെ കാണ്മാനും കേൾക്കാനും ഇല്ല. എത്രയും നിരർത്ഥകവും അഭിമാനക്ഷയവും നമ്മുടെ നാടിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയെ തടയുന്നതുമായ ആചാരങ്ങൾ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കുടി കൊള്ളുന്ന കാലത്തോളം പരിഷ്കാരികൾ എന്നല്ല, ഒരു മനുഷ്യൻ എന്ന പേർകൂടി നാം അർഹിക്കുന്നില്ല. ഈ ദുരാചാരത്തെ നാട്ടിൽ നിന്നും നിഷ്കാസനം ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾ ബദ്ധകങ്കണന്മാരായി പുറപ്പെട്ടിരിക്കയാണ്. എന്തു ക്ലേശങ്ങൾ സഹിച്ചും എന്തു ത്യാഗങ്ങൾ ചെയ്തും ഈ പൈശാചികാചാരത്തെ ഞങ്ങൾ എതിർക്കും. നിങ്ങളുടെ എല്ലാവരുടെയും സഹായ സഹകരണങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വേണം.....'

ആവേശമായത് കേശവമേനോന്റെ പ്രസംഗം

ഫെബ്രുവരി 28-ാം തീയതി 'കോൺഗ്രസ് ഡെപ്യൂട്ടേഷൻ ' ഏറ്റുമാനൂരിൽ നിന്ന് വൈക്കത്തെത്തി. ഉച്ചതിരിഞ്ഞ് കെ. പി. കേശവമേനോന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ പുലയമഹായോഗത്തിൽ എ.കെ. പിള്ള, ടി. കെ. മാധവൻ, കെ. വേലായുധ മേനോൻ എന്നിവർ പങ്കെടുത്തു. യോഗം കഴിഞ്ഞ് എല്ലാവരുംകൂടി ഒരു ഘോഷ യാത്രയായി സമ്മേളനസ്ഥലത്തേക്കു പോയി. വൈക്കത്തിന്റെ മധ്യത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഉയർന്ന കന്മതിലുകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട വലിയൊരു ദേവാലയമാണ് അവിടത്തെ മഹാക്ഷേത്രം. അതിന്റെ നാലുപാടും നല്ല വീതിയുള്ള പൊതു നിരത്തുകളുണ്ട്. എന്നാൽ, ഇതുവഴി അയിത്തജാതിക്കാർക്ക് സഞ്ചരിച്ചുകൂടാ. സവർണഹിന്ദുക്കളോടൊപ്പം ക്രിസ്ത്യാനികളും മുഹമ്മദീയരും യഥേഷ്ടം ഉപയോഗിക്കുന്ന ഈ പൊതുനിരത്തിൽ നിന്ന് ഹിന്ദു സമുദായത്തിലെ വലിയൊരു വിഭാഗത്തെ അവർണരെന്ന് മുദ്രകുത്തി അകറ്റി നിർത്തുന്നതിലെ അനീതിയെ ആക്ഷേപിച്ചു കൊണ്ട് കെ.പി. കേശവമേനോൻ ചോദിച്ചു: ''അന്യദേശക്കാർ നമ്മോട് അനീതി കാണിക്കുന്നതിനെതിരെ പ്രതിഷേധിക്കുന്ന നാം നമ്മുടെ

നാട്ടുകാരോട് നീതി കാണിക്കാൻ എന്തുകൊണ്ടാണ് ഒരുങ്ങാത്തത്? അയിത്ത ജാതിക്കാരോടു കാണിക്കുന്ന ഈ അനീതി നീക്കം ചെയ്യാനുള്ള ബാധ്യത നമുക്കില്ലേ? '' ജനങ്ങൾ ഒന്നടങ്കം കൈയടിച്ചു പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചപ്പോൾ സദസ്യരോടായി കേശവമേനോൻ ചോദിച്ചു: ''കൈകൊട്ടാൻ പ്രയാസമില്ല കാര്യം നടത്താൻ തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് കുഴപ്പമുണ്ടാകുന്നത്. അയിത്തജാതിക്കാരോടൊരുമിച്ച് ക്ഷേത്രം റോഡിൽക്കൂടി ഒരു ഘോഷയാത്ര പോകുന്നതായാൽ ഇവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്നവരിൽ എത്ര ആളുകൾ അതിൽ പങ്കെടുക്കും?'' ''എല്ലാവരും എല്ലാവരും'' എന്ന് ആവേശത്തോടെ ജനം ആർത്തുവിളിച്ചപ്പോൾ കേശവമേനോൻ പറഞ്ഞു. ''എന്നാൽ, നാളെ നമുക്ക് ആ ഘോഷയാത്ര നടത്താം''. വലിയ ആവേശത്തോടെ ജനങ്ങൾ അതിനെ വരവേറ്റു. ഇതോടെ വൈക്കം സത്യാഗ്രഹത്തിന്റെ വിത്ത് മണ്ണിൽ വീണുകഴിഞ്ഞു.

പെട്ടെന്നെടുത്ത ഈ തീരുമാനത്തിനെതിരെ ക്രമസമാധാനപ്രശ്നമുയർത്തി പോലീസ് മേധാവികളും ചില പൗരമുഖ്യന്മാരും രംഗത്തെത്തി. സമാധാനപരമായ ഇടപെടലിലൂടെ ഒരു മാസത്തിനകം പ്രശ്നം രമ്യമായി പരിഹരിക്കാമെന്ന് പല അഭ്യുദയകാംക്ഷികളും പറഞ്ഞപ്പോൾ കേശവമേനോനും സംഘവും ഒരു മാസം കാത്തിരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഒരുമാസത്തെ അവധി കഴിയാറായിട്ടും വൈക്കത്തെ സവർണരുടെയും ദേവസ്വം അധികാരികളുടെയും മനോഭാവത്തിൽ ഒരു മാറ്റവും കാണാത്തതിനാൽ സമരവുമായി മുന്നോട്ടു പോകാൻ തന്നെ സമരസമിതി തീരുമാനിച്ചു. മഹാത്മജിയുടെ സമ്മതവും പിന്തുണയും രേഖാമൂലം കിട്ടിയപ്പോൾ 1924 മാർച്ച് 30-ന് സത്യാഗ്രഹസമരം ആരംഭിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു.

പിന്നീട് നടന്നത് ചരിത്രം. കേരളത്തിൽ ജാതി ചിന്തകളുടെ പേരിൽ കെട്ടിപ്പൊക്കിയ വിവേചനങ്ങൾ ഓരോന്നായി അടന്നുവീഴുന്നതിന് തുടക്കമിട്ടു വൈക്കം സത്യാഗ്രഹം.

മാതൃഭൂമി

28 ഫെബ്രുവരി 2023

വയോജനസൗഹൃദമാവണം കേരളം

ഡോ. ടി.എം. തോമസ് ഐസക്

എന്താണ് സമീപ ഭാവിയിൽ കേരളം നേരിടാൻപോകുന്ന ഗൗരവമായ സാമൂഹിക സുരക്ഷാപ്രശ്നം? അത് വയോജന സംരക്ഷണം ആയിരിക്കും. കേരളം രൂപവത്കൃതമായപ്പോൾ ശിശുക്കളുടെ എണ്ണം പെരുകന്നതായിരുന്നു പ്രശ്നം. 1961-ൽ ജനസംഖ്യയുടെ 43 ശതമാനം കുട്ടികളായിരുന്നു. 60 കഴിഞ്ഞവർ അഞ്ചു ശതമാനം മാത്രമായിരുന്നു. ഈ സ്ഥിതി പാടേ മാറുകയാണ്. കുട്ടികളുടെ എണ്ണം 20 ശതമാനത്തിൽ താഴെയാകും. 60 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞവരുടെ എണ്ണം താമസംവിനാ 20 ശതമാനം കടക്കും.

ഇന്ന് കേരളം താരതമ്യേന ശിശു സൗഹൃദമാണ്. ആരോഗ്യമേഖലയിൽ സവിശേഷമായ പരിഗണനയുണ്ട്. ശിശു മരണനിരക്ക് നന്നേ കുറഞ്ഞു. എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും പഠിക്കാനുള്ള സൗകര്യ മുണ്ട്. ബാലാവകാശകമ്മീഷനുമുണ്ട്. എന്നാൽ, കേരളം വയോജനസൗഹൃദമല്ല. ഈ സ്ഥിതിവിശേഷത്തിൽ എങ്ങനെ മാറ്റം വരുത്താം?

പത്തനംതിട്ടയിലെ പരീക്ഷണം

വയോജനസൗഹൃദമാകാൻ പത്തനം തിട്ട ജില്ലയിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപ നങ്ങൾ ഒരു പരീക്ഷണം ഏറ്റെടുക്കു കയാണ്. പത്തനംതിട്ടയാണ് വയോജ നങ്ങൾ ഏറ്റവും കൂടുതലുള്ള ജില്ല. വിപുലമായ വിദേശകുടിയേറ്റമാണ് ഇതിനു കാരണം. ഈ പദ്ധതിക്കുള്ള ജില്ലാ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെ പരിശീലനം ചരൽ കുന്നിൽ നടന്നു. പത്തനംതിട്ട ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയാണ് ഇതിന് മുൻകൈയെടുത്തത്.

ഡോ. രാമൻകുട്ടിയുടെയും ഡോ. വിജയകുമാറിന്റെയും നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഹെൽത്ത് ആക്ഷൻ ഫോർ പീപ്പിൾ (HAP) എന്ന സംഘടനയാണ് ഇതിനുള്ള സാങ്കേതികോപദേശങ്ങളുടെ സഹായങ്ങളും നൽകുന്നത്. പ്രസംഗങ്ങൾ നന്നേ കുറവാണ് എന്നതാണ് ഇവരുടെ പരിശീലനരീതിയുടെ പ്രത്യേകത. ചെറു ഗ്രൂപ്പുകളിലുള്ള പങ്കാളിത്ത സംവാ ദങ്ങളിലൂടെയാണ് നിഗമനങ്ങളിൽ എത്തുക.

തിരക്കിൽ ഒറ്റപ്പെടൽ

എന്തൊക്കെയാണ് വയോജനങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ? ചർച്ചയിലൂടെ അവ പട്ടികപ്പെടുത്തുകയാണ് ആദ്യം ചെയ്തത്. വയോജനങ്ങൾ നേരിടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പ്രശ്നമായിക്കണ്ടത് ഒറ്റപ്പെടലാണ്. പണ്ട് കൂട്ടുകുടുംബ വ്യവസ്ഥയിൽ മുത്തശ്ശ ന്മാർക്കും മുത്തശ്ശിമാർക്കും സ്ഥാനവും ചുമതലയുമെല്ലാം ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ, ഇന്ന് അണു കുടുംബങ്ങ ളാണ്.ജീവിതത്തിനു തിരുക്കുമേറി. തിരക്കി നിടയിൽ പ്രായം ചെന്നവരെ വേണ്ടവണ്ണം പരിഗണിക്കാൻ നേരമില്ലാത്ത സ്ഥിതി. പ്രായമേറുന്തോറും ഒറ്റപ്പെടലും കൂടി കൊണ്ടിരിക്കും. തത്ഫലമായുള്ള മാനസികവ്യഥ വളരെ വലുതാണ്.

പ്രായജന്യരോഗങ്ങൾ

അടുത്ത പരാധീനത പ്രായാധിക്യത്തിന്റെ രോഗങ്ങളാണ്. അധികമാരും തുറന്നു പറയാറില്ലെങ്കിലും മൂത്രതടസ്സംമൂലം ഉണ്ടാകുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ ഏറെയാണ്. വയോജനങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകൾ വീട്ടിൽ ഒതുങ്ങിക്കൂടുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രധാനകാരണം ഇതാണ്. പ്രായം ഓർമയെ ബാധിക്കും. മറവിരോഗം കലശലായാൽ അത് തീവ്രസംശയ രോഗംപോലുള്ള മാനസിക വിഹ്വലത കൾക്ക് ഇടയാക്കാം.

ഏറെക്കുറെ 60–70 ശതമാനം പേർക്കും ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള മരുന്നുകൾ വേണ്ടിവരുന്നു. 40–50 ശതമാനം പേർക്ക് മറവിരോഗം,രക്താതിസമ്മർദം, ഹൃദ്രോഗം,കാൻസർ എന്നിവ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ സന്ധി രോഗങ്ങൾ, ശ്വാസ കോശരോഗങ്ങൾ, വീഴ്ചമൂലമുള്ള പരിക്കുകൾ തുടങ്ങി വയോജനങ്ങളിലെ രോഗാതുരത വളരെ ഉയർന്നതാണ്.

സമീപകാലത്തുമാത്രമാണ് നമ്മുടെ ആരോഗ്യമേഖല വയോജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യപ്രശ്നത്തിലേക്കു ശ്രദ്ധ തിരിച്ചുതുടങ്ങിയത്. ഇപ്പോൾ വയോജന ആരോഗ്യ സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് താലൂക്ക് ആശുപത്രിവരെ മാത്രമേ എത്തിയിട്ടുള്ളൂ.

കിടപ്പുരോഗികൾ

കിടപ്പുരോഗികളായാൽ പ്രശ്നങ്ങൾ ഗുരുതരമാകും. ആവശ്യമായ പരിചരണം ലഭിക്കാതെവരാം. വീട്ടിലുള്ളവർ ദിവസവും ജോലിക്കുപോയാൽ കിടപ്പുരോഗി തികച്ചും ഒറ്റയ്ക്കാണ്. മരുന്ന്, സഹായ ഉപകരണങ്ങൾ എന്തിനു, ഭക്ഷണം പോലും സമയത്തുലഭിക്കാത്ത അവസ്ഥ യുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ രണ്ടു ദശകങ്ങളായി ശക്തിപ്പെട്ടുവരുന്ന ജനകീയ പാലിയേറ്റീവ് സംവിധാനങ്ങൾ ഈ സ്ഥിതിവിശേഷത്തിന് പ്രതിവിധിയായി വളർത്തിയെടുക്കാൻ കഴിയണം. ഈ മേഖലയിലെ സേവന ങ്ങളുടെ ഗുണനിലവാരവും ഉയരേണ്ടതുണ്ട്.

പരിഹാരസംവിധാനങ്ങൾ

ചർച്ചയിലൂടെ പ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തി ക്കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നതിന് എന്തൊക്കെ സ്ഥാപനങ്ങളും സ്കീമുകളും നിലവിൽ പഞ്ചായത്തിൽ ഉണ്ടെന്നതാണ് പരിശോ ധിച്ചത്. പ്രാഥമികാരോഗ്യകേന്ദ്രവും ആരോഗ്യപ്രവർത്തകരും തന്നെയാണ് ഏറ്റവും പ്രധാനം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്ലാൻഫണ്ടിന്റെ അഞ്ചു ശതമാനമെങ്കിലും വയോജനങ്ങൾക്കും ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കുമായി വകയിരുത്തേ ണ്ടതുണ്ട്. ചിലയിടങ്ങളിൽ പകൽ വീടുകളുണ്ട്. പെൻഷൻകാരുടെ സംഘട നകളുണ്ട്. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഓരോന്നും എത്രമാത്രം ഫലപ്രദമാണ്. ആദ്യം ചർച്ചചെയ്ത പ്രശ്നങ്ങളെ അഭി സംബോധനചെയ്യുന്നുണ്ടോ എന്നത് വിശകലനം ചെയ്യണം.

ഇത്രയും വിശകലനം ചെയ്യുന്ന തോടെ എന്തൊക്കെയാണ് വിടവുകളും പോരായ്മകളുമെന്നു വ്യക്തമാകും. അവ എങ്ങനെ പഞ്ചായത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ വയോജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പരിഹരിക്കാം എന്നതായിരുന്നു അടുത്തചർച്ച. നിലവിലുള്ള കേന്ദ്ര, സംസ്ഥാന സ്കീമുകൾ ഏകോപിപ്പിച്ച്

പഞ്ചായത്തിന്റെയും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും മുൻകൈയോടെ ഒരു സമഗ്രപരിപാടി തയ്യാറാക്കുകയാണ് അടുത്തപടി. ജില്ലയെ വയോജന സൗഹൃദമാക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യം.

വയോക്ലബ്ബുകളുംഅയൽക്കൂട്ടങ്ങളും

കുടുംബശ്രീയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ചില പ്രദേശങ്ങളിൽ വയോജന അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ സാർവത്രികമാക്കണം. കുടുംബശ്രീക്കു പുറത്തുള്ള കുടുംബങ്ങളിലെ വയോജനങ്ങളെക്കൂടി ഉൾക്കൊള്ളിക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിൽവേണം ഇവ സംഘടിപ്പിക്കാൻ. റെസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും വയോജന അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ രൂപവത്കരിക്കാം.

ഒരു വാർഡിലെ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളുടെ കേന്ദ്രമായിരിക്കും വയോ ക്ലബ്ബുകൾ. വയോ ക്ലബ്ബുകൾക്കു വേണ്ടി പുതിയ കെട്ടിടങ്ങളൊ ന്നും പണിയേണ്ടതില്ല. നിലവിലുള്ള വായനശാലകൾ, ഉപയോഗരഹിതമായിക്കിടക്കുന്ന പൊതുകെട്ടിടങ്ങൾ, വാടകയ്ക്കെടുക്കാവുന്ന വീടുകൾ ഇവയൊക്കെ മതിയാകും. ശുചീകരണത്തിനും ചായ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുമൊക്കെ ഒരു കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകയെ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നു നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഇവിടെ യോഗയ്ക്കും ചെറുവ്യായാമത്തിനും വിനോദത്തിനുമെല്ലാമുള്ള സൗകര്യങ്ങളുണ്ടാക്കണം. സാംസ്കാരിക പരിപാടികളുമാകാം.

വയോജന നൈപുണി ബാങ്കുകൾ

ഒറ്റപ്പെടൽ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിന് ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായ മാർഗം വയോജനങ്ങളുടെ അനുഭവസമ്പത്തും വൈദഗ്ധ്യവും നാടിന്റെ വികസനത്തിനു പയോഗപ്പെടുത്തുകയാണ്. 60 വയസ്സ് റിട്ടയർമെന്റ് പ്രായമേ അല്ല. 75 വയസ്സു വരെയെങ്കിലും സജീവമായി സാമൂഹിക പ്രവർത്തനങ്ങളിലും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കാനാകും. ജനകീയാസൂത്രണകാലത്ത് ഇതിനുവേണ്ടി സന്നദ്ധ സാങ്കേതികസേനയ്ക്കു രൂപം നൽകിയിരുന്നു. ഇതിന്റെ വിപുലമായ രൂപമാണ് ഇന്ന് ആവശ്യം.

സാന്ത്വനപരിചരണം

പ്രായാധിക്യത്തിന്റെ കടുത്ത പ്രയാസങ്ങൾ ബാധിച്ചിരിക്കുന്നവർക്ക് പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണമാണുവേണ്ടത്. ഇതിന് നിലവിലുള്ള പാലിയേറ്റീവ് സംഘടനകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ഏകോപിപ്പിച്ചാൽ മതിയാകും. വിദേശത്തുള്ള കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ പിന്തുണയോടെ ഒറ്റപ്പെട്ട വയോജനങ്ങൾക്ക് ഡയറ്റ് ഫുഡും സേവനങ്ങളും നൽകുന്നതിന് സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കും. കിടപ്പു രോഗികളായിട്ടുള്ളവർക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ സൗജന്യ ഭക്ഷണവും എത്തിക്കും.

ഇതിനൊക്കെ പ്രാപ്തമായ രീതിയിൽ ആശുപത്രികൾ വയോജന സൗഹൃദമാകണം. ഈ-സേവനയിലൂടെ ഏറ്റവും വിദഗ്ധ പരിശോധനയും സേവനങ്ങളും പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ലഭ്യമാകുംവിധം നമ്മുടെ ആരോഗ്യമേഖലയ്ക്ക് ഒരു പുതിയ ദിശാബോധമുണ്ടാകണം.

വയോജനസൗഹൃദ ജില്ല

നമ്മുടെ പൊതുയിടങ്ങളും വയോജന സൗഹൃദമാകേണ്ടതുണ്ട്. വയോജനങ്ങൾ നേരിടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പ്രശ്നങ്ങളിലൊന്ന് വീഴ്ചകൾ മൂലമുണ്ടാകുന്ന പരിക്കുകളാണ്. ഇതിൽ നല്ലൊരു പങ്കും

വീടിനുള്ളിലാണ്. കൈവരികൾ പിടിപ്പിക്കുക, തെന്നൽ ഒഴിവാക്കുന്ന പ്രതലങ്ങൾ നിർമിക്കുക തുടങ്ങിയ രീതിയിൽ വീടുകളെത്തന്നെ കൂടുതൽ വയോജന സൗഹൃദമാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വയോജന സംരക്ഷണമാണ് മുഖ്യം. സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹികമായും ഈ രീതി നമുക്ക് അനുയോജ്യമല്ല, പകരം സാമൂഹിക പങ്കാളിത്തത്തോടെ അവരവരുടെ വീടുകളിൽ വയോജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ പത്തനംതിട്ട ജില്ലയെ വയോജന സൗഹൃദമാക്കുന്നതിനുള്ള ജനകീയ പരിപാടിയാണ് രൂപപ്പെടുന്നത്.

മാതൃഭൂമി

2 മാർച്ച് 2023

ധ്യധ്യധ്യ

ഇരുതലമൂർച്ചയുള്ള ആയുധം

ശശി തരൂർ

ഈയടുത്ത് പുറത്തുവന്ന രണ്ട് വാർത്താ ശകലങ്ങൾ, നിർമ്മിതബുദ്ധി ജീവിതത്തെ എങ്ങനെ ബാധിക്കുന്നു എന്നതിന്റെ സാധ്യതകളെക്കുറിച്ചും അപകടങ്ങളെക്കുറിച്ചും നമ്മെ ചിന്തിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ഒപ്പം നിർമിത ബുദ്ധിയുടെ ശക്തിയിലേക്കും ദൗർബല്യത്തിലേക്കും അത് വിരൽ ചൂണ്ടുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഒന്നാമത്തേതിൽ, തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന കൈയെഴുത്ത് പ്രതികൾ, ബന്ധപ്പെട്ട എഴുത്തുകാർ നേരിട്ട് എഴുതാതെ നിർമിത ബുദ്ധിയിലെ പുതിയ തരംഗമായ ചാറ്റ് ജി.പി.റ്റി. വഴി എഴുതുന്ന സമ്പ്രദായത്തെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്. അത് വിദേശ പ്രസാധകരിൽ അദ്ഭുതമുണ്ടാക്കിയെന്നും അവർ മായികലോകത്തിലെത്തിയെന്നുമാണ് വാർത്ത.

ജപ്പാനിലെ ഒരു പ്രശസ്തനായ മാംഗ കോമിക് എഴുത്തുകാരൻ തന്റെ ഏറ്റവും പുതിയ കോമിക് പുസ്തകത്തിന്, ഒരു പുതിയ കഥാതന്തു നിർദ്ദേശിച്ചത് ചാറ്റ് ജി.പി.ടി ആണെന്ന അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുകയുണ്ടായി. (19-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജപ്പാനിൽ വികസിച്ച കോമിക് അല്ലെങ്കിൽ ഗ്രാഫിക്സ് കഥകളാണ് മാംഗ) രണ്ടാമത്തേത് ഇന്ത്യയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു വാർത്തയാണ്. ആരോ ഒരാൾ അവസാനം നടന്ന യു.പി.എസ്.സി.പരീക്ഷയുടെ ചോദ്യങ്ങൾ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.യിലേക്ക് കടത്തിവിട്ടു. എന്നാൽ 54 ശതമാനം മാർക്ക്മാത്രം ലഭിച്ച് അതിൽ ദയനീയമായി പരാജയപ്പെടുകയാണുണ്ടായത്.

പ്രതികരിക്കാനുള്ള കഴിവ്

സ്വാഭാവികഭാഷയിൽ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കുന്നതിന് ഉപയോക്താക്കളെ സഹായിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഓപ്പൺ എ.ഐ. എന്ന കമ്പനി സൃഷ്ടിച്ച ഒരു വലിയ ഭാഷാ മാതൃകയാണ് ചാറ്റ് ജി.റ്റി.പി. നാം പരസ്പരം ആശയവിനിമയം നടത്തുകയും സാങ്കേതിക വിദ്യയുമായി ഇടപഴകുകയും ചെയ്യുന്ന രീതികളെ മാറ്റി മറിക്കാനുള്ള കഴിവ് അതിനുണ്ട്. അതിലുപരിയും അതിനുചെയ്യാൻ കഴിയും. കഥകളും കവിതകളും എഴുതാനും ഇന്റർനെറ്റ് ഉപയോക്താക്കളുമായി ആശയവിനിമയം നടത്താനും ഇന്റർനെറ്റിൽ നിന്ന് വസ്തുതകൾ കണ്ടെത്താനും അതിനു സാധിക്കും. ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രധാന സാധ്യതകളിൽ ഒന്ന് ഞൊടിയിടയിലും കൃത്യമായും ഉപഭോക്താക്കളുടെ ചോദ്യങ്ങളോട് പ്രതികരിക്കാനുള്ള അതിന്റെ കഴിവാണ്. അതിവിപുലമായ അളവിൽ വിവരങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാനും ഓരോ ഉപയോക്താവിനും അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ പ്രതികരണങ്ങൾ നൽകാനും കഴിയുക വഴി ഗവേഷണം, വിദ്യാഭ്യാസം, പ്രശ്ന പരിഹാരം എന്നിവയ്ക്കുള്ള അമൂല്യമായ ഉപകരണമായി ഇന്ന് ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. മാറിയിട്ടുണ്ട്. വ്യാപാരരംഗത്ത്

കസ്റ്റമർ സർവീസ് മെച്ചപ്പെടുത്തുക വഴി ഇടപാടുകാരുടെ സംശയങ്ങൾക്ക് വേഗത്തിലും ഫലപ്രദമായും മറുപടി നൽകാനും അതിനുകഴിയും.

ഉപയോഗക്ഷമതയുടെ മാനങ്ങൾ

മടിയന്മാരായ ഉപയോക്താക്കൾക്ക് സമയം ലാഭിക്കാനുള്ള വെറുമൊരു കുറുക്കുവഴിമാത്രമല്ല അത്. ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് അവരുടെ ഉപയോഗക്ഷമത വർധിപ്പിക്കാൻ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. സഹായകമാണ്. കമ്പ്യൂട്ടറുകൾക്ക് വിവരം നൽകാൻ പരമ്പരാഗതമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന കീബോർഡ്, മൗസ് എന്നീ ഇൻപുട്ട് ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയാത്തവർക്ക്, സ്വാഭാവിക ഭാഷയിൽ നൽകുന്ന വിവര ങ്ങളെ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. വഴി വിശകലനം ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്നത് അവരുടെ ജീവിതത്തിൽ വലിയ മാറ്റമുണ്ടാകും.

കാഴ്ചക്കുറവുള്ളവർക്ക് ശ്രവ്യ പ്രതികരണങ്ങളിലൂടെ (audio response) വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കി സഹായിക്കാനും ഇതിനുകഴിയും. അതു മാത്രമല്ല, സ്വാഭാവികഭാഷ മനസ്സിലാക്കാനും വിശകലനം ചെയ്യാനുമുള്ള ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. യുടെ കഴിവ്, ഭാഷകൾക്കിടയിലെ അതിർവരമ്പുകളെ ഭേദിക്കാനും ഭാഷാപരമായ തടസ്സങ്ങൾ നീക്കാനും വ്യത്യസ്ത സംസ്കാരങ്ങൾ തമ്മിൽ ഫലപ്രദമായ ആശയവിനിമയം നടത്താനും സഹായിക്കും. ഇത് അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിലുള്ള നയതന്ത്രം, വ്യാപാരം, സഹകരണം എന്നീ രംഗങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധേയമായ ഇടപെടൽ സാധ്യമാക്കും. ഒപ്പം പരിഭാഷ, വ്യാഖ്യാനം എന്നീ സേവനങ്ങൾ യന്ത്രവത്കരിച്ചുകൊണ്ട് വിവിധ ഭാഷകൾ സംസാരിക്കുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിൽ എളുപ്പത്തിലുള്ള ആശയവിനിമയത്തിന് ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. കളമൊരുക്കുന്നു.

വലിയതോതിൽ സങ്കീർണ്ണമായ വിവരങ്ങൾ, കൈകാര്യം ചെയ്യാനും വിശകലനം ചെയ്യാനും ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. ക്കുള്ള കഴിവിനെ ശാസ്ത്ര ഗവേഷണം മുതൽ, വിപണി വിശകലനംവരെയുള്ള വിശാലമായ മേഖലകളിൽ പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയും. വിപുലമായ ഡേറ്റയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന ഉൾക്കാഴ്ചയും കാര്യങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി കാണാനുള്ള കഴിവും വ്യാപാരത്തെ സഹായിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഗവേഷകരെ ശരിയായ നിഗമനങ്ങളിലെത്തിക്കാനും ഉതകും.

സൂക്ഷിച്ചുപയോഗിക്കേണ്ട സാങ്കേതികത

ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.-ക്ക് (അതുപോലെ മറ്റു നിർമ്മിതബുദ്ധി പദ്ധതികൾക്കും) നമ്മൾ പരസ്പരവും സാങ്കേതിക വിദ്യയുമായും ഉള്ള ആശയവിനിമയത്തെ വിപ്ലവകരമാക്കാനുള്ള ശേഷിയുണ്ടെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. സ്വാഭാവികഭാഷകളെ വിശകലനം ചെയ്യാനുള്ള അതിന്റെ കഴിവ്, ഗവേഷണം, വിദ്യാഭ്യാസം, പ്രാപ്യത, അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണം, തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ ശ്രദ്ധേയമായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ ഇടയാക്കുമെന്ന കാര്യത്തിലും തർക്കമില്ല.

എന്നാൽ, അതുയർത്തുന്ന അപകടസാധ്യതകളെക്കുറിച്ച് നാം ബോധവാന്മാരായിരിക്കേണ്ടതുണ്ട് അവ ഒഴിവാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ

സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കണം സാങ്കേതികവിദ്യ നാം ഉപയോഗിക്കേണ്ടത്. അന്തിമമായി പറഞ്ഞാൽ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. യുടെയും നിർമിത ബുദ്ധിയുടെയും വരവും അവയുടെ വളർച്ചയും നാം എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു എന്ന താണ് പ്രധാനം. അത് അപകടങ്ങൾ ലഘൂകരിച്ച് സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ശക്തിയെ കടിഞ്ഞാണിടാനുള്ള നമ്മുടെ കഴിവിനെയും ഒപ്പം ആവശ്യമായ സന്ദർഭത്തിൽ അതിനെ അതിശയി പ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ അതിന്റെ നിലനിൽപ്പുമായി ഇണങ്ങിച്ചേരാനും പൊരുത്തപ്പെടാനുമുള്ള കഴിവിനെയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കും. ഇതിനെല്ലാമുപരി നമ്മുടെ അഖണ്ഡതയെയും സൃഷ്ടിപര തയെയും കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നതിനായി നിർമിത ബുദ്ധിയുടെ പ്രലോഭനങ്ങളെ അതിജീവിക്കാനുള്ള നമ്മുടെ കഴിവ് പരമപ്രധാനമാണ്.

ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന അപകടസാധ്യതകൾ

ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. ഒരുപാട് അവസരങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അത് പല അപകട സാധ്യതകളും ഉയർത്തുന്നുണ്ട്. അതി ലൊന്ന് സാഹിത്യചോരണത്തിനുള്ള സാധ്യതയാണ്. പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലെ കുട്ടികൾ ഹോംവർക്ക് ചെയ്യുന്നതിനു പോലും ഇപ്പോൾ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. മറ്റൊരു പ്രധാന അപകടം ഈ സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ പക്ഷപാതവും വിവേചനവും പിടിമുറു ക്കാനുള്ള സാധ്യതയാണ്. ചാറ്റ് ജി.പി.ടി നൽകുന്ന പ്രതികരണങ്ങൾ അതിനു ലഭിച്ച വിവരങ്ങളുടെയും പരിശീലനങ്ങ ളുടെയും (അൽഗൊരിതം) അടിസ്ഥാന ത്തിൽ ആയിരിക്കും. ആ വിവരങ്ങൾ പക്ഷപാതപരമോ അപൂർണമോ ആണെങ്കിൽ പ്രതികരണങ്ങളിലും അതിന്റെ പ്രതിഫല നമുണ്ടാകും. ഇത് നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക മുൻ ധാരണ കളെ ശാശ്വതീകരിക്കാനും ഒരുപക്ഷേ, കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്താനും അതുവഴി അന്യായവും വിവേചനപരവുമായ ഫലങ്ങൾ ഉളവാക്കാനും ഇടയാക്കും. ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.-യുടെ മറ്റൊരപകടം തെറ്റായ വിവരങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാനുള്ള അതിന്റെ സാധ്യതയാണ്. ഒരു മനുഷ്യൻ എഴുതിയതു പോലുള്ള ആശയങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ അതിനുകഴിയും. ഇത്തരം തെറ്റായതോ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്നതോ ആയ കഥകൾ ഉപയോക്താക്കളിൽ ആശയക്കുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കാനും അവിശ്വാസം ജനിപ്പിക്കാനും മാത്രമേ ഉതകുകയുള്ളൂ. ഇത് രാഷ്ട്രീയം, പൊതുജനാരോഗ്യം തുടങ്ങി കൃത്യവും വസ്തുനിഷ്ഠവുമായ വിവരങ്ങൾ ആവശ്യമായ മേഖലകളിൽ ഗണ്യമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കും.

ദുരുപയോഗിക്കപ്പെടാം,അസമത്വം സൃഷ്ടിക്കാം

അതുപോലെ ഇ-മെയിലുകൾ ദുരു പയോഗം ചെയ്യുക, മറ്റ് സോഷ്യൽ എൻജിനീയറിങ് ദുരുപയോഗം എന്നിവ യ്ക്കും സാധ്യതയുണ്ട്. ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.- യുടെ ജോലികൾ യന്ത്രവത്ക്കരിക്കാനും മനുഷ്യാധ്വാനത്തിന് പകരം വെക്കാനുമുള്ള സാധ്യത, സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക രംഗത്ത് വലിയ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും. പ്രത്യേകിച്ച് ഇന്ത്യയെപ്പോലെ തൊഴിലി ല്ലായ്മ രൂക്ഷമായ ഒരു രാജ്യത്ത്, യന്ത്രവത്ക്കരണത്തിന് കാര്യക്ഷമതയും ഉത്പാദനക്ഷമതയും വർധിപ്പിക്കാനുള്ള വൻസാധ്യത ഉണ്ടെങ്കിലും അത് തൊഴിൽ നഷ്ടത്തിനും വരുമാനത്തിൽ അസമത്വം

വർധിപ്പിക്കാനും ഇടയാക്കും. ചാറ്റ് ജി.പി.ടി. -യുടെ വ്യാപകമായ ഉപയോഗം മറ്റു സാങ്കേതികവിദ്യകൾ സ്വായത്തമാക്കുന്നതിലെ നിലവിലുള്ള അസമത്വം വർധിപ്പിക്കും. അത് നിർമിത ബുദ്ധിപോലുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യ നേടാൻ കഴിയുന്നവരും ഇല്ലാത്തവരുമായ വിഭാഗത്തെ സൃഷ്ടിക്കും. ആയതുകൊണ്ട് ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.-ക്ക് യു.പി.എസ്.സി. പരീക്ഷ വിജയിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല എന്നതിൽ നമ്മൾ ആശ്വാസം കൊള്ളേ ണ്ടതുണ്ടോ?

ഞാൻ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.യോട് എന്തു കൊണ്ടാണ് ഇങ്ങനെ സംഭവിച്ചത് എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ മറുപടി ‘ ഒരു നിർമിത ബുദ്ധി ഭാഷാ മാതൃക എന്ന നിലയിൽ,എനിക്ക് ഇന്ത്യൻ യു.പി.എസ്.സി. പരീക്ഷകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവ വിജയിക്കാനുള്ള ഭൗതികമായ കഴിവില്ല. ’ എന്നായിരുന്നു. പരീക്ഷ നടത്തിപ്പുകാർ കൂടുതലായും കുട്ടികളുടെയും ഉദ്യോഗാർത്ഥികളുടെയും മൗലികമായും സൃഷ്ടിപരമായും ചിന്തി ക്കാനുമുള്ള കഴിവിനെയാണ് പരിശോധി ക്കുന്നത്. അല്ലാതെ റോബോട്ടുകൾ ചെയ്യുന്നതുപോലെ വസ്തുതകൾ ഛർദി പ്പിക്കുകയല്ലല്ലോ.

ഇനി ജപ്പാനിലെ മാംഗ എഴുത്തു കാരന്റെ കാര്യം പരിശോധിച്ചാൽ, മൗലികമായ ഒരു കഥാതന്തു വികസിപ്പിക്കാൻ ചാറ്റ് ജി.പി.ടി.ക്ക് കഴിഞ്ഞു എന്നതിൽ നമ്മൾ ഭയപ്പെടേണ്ട തുണ്ടോ? ഒരിക്കലുമില്ല, കാരണം ഒരു നിർമ്മിത ബുദ്ധിയുടെ ഉപകരണമെന്ന നിലയിൽ ഈ ആശയങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്ക പ്പെട്ടത് ഇന്റർനെറ്റിൽ എവിടെയോ നിലനിൽക്കുന്ന കഥകളിൽ നിന്നുതന്നെ യായിരിക്കും. അപ്പോൾ ആത്മാഭിമാനമുള്ള ഒരു എഴുത്തുകാരൻ, തന്റെ മനസ്സിൽ ഉരുത്തിരിയുന്ന സ്വന്തം ആശയങ്ങളെ രുചിച്ചറിയുന്നതിൽ ആണ് സന്തോഷം കണ്ടത്തേണ്ടത്. അയാൾ ആ ജോലി ചാറ്റ്ജി.പി.ടി.ക്ക് ഉപകരാറായി കൊടു ത്താൽ, അയാൾക്ക് ഒരെഴുത്തുകാരൻ എന്ന നിലയിലുള്ള മഹത്തായ സന്തോഷവും സൃഷ്ടിയുടെ ആനന്ദവും നഷ്ടമാവും.

മാതൃഭൂമി

7-3-2023

The importance of women-led digital solutions

Elisabeth Faure

The theme for International Women's Day 2023 is 'DigitALL: Innovation and Technology for Gender Equality.' The transformational and all-encompassing role of digital technology is growing even faster in the post-pandemic world. But sadly, the digital revolution also poses the challenge of perpetuating gender inequality, which is increasingly noticeable in the manner in which women are left behind in knowledge of digital skills and access to technologies.

In the small holder farming sector, for instance, boosting female ownership of mobile phones and training on how to use them is crucial given that agricultural and market information are increasingly being delivered through digital platforms. The need for inclusive technology and digital education is essential for a sustainable future. In this context, the challenge and opportunity we have are not just about leveraging digital tech and innovation for creating gender equality but also placing women as the torchbearers of digital innovations and leaders in the community.

Nutrition and empowerment

A case in point is the introduction of digital training and mobile tablets for the cook-cum-helpers who drive PM POSHAN. Ninety per cent of them are women.

Nearly, three million cook-cum-helpers play a critical role in preparing and providing hot, cooked meals to millions of schoolchildren under the scheme. Nutritional improvement through the mid-day meals scheme is inextricably linked with food safety. Unsafe food served in schools has the potential to create a vicious cycle of disease and malnutrition, impacting school children who eat these meals.

The United Nations World Food Programme (WFP) in partnership with the Governments of Odisha and Rajasthan has rolled out technology-based training modules housed in an application and mobile tablets for strengthening the capacity of the community in ensuring that proper hygiene and safety measures are followed so that children reap the full

benefits of the nutrition that these school meals offer. The FoSafMDM application is available on the Google Play Store and can be used on any android device.

By bringing together access to a digital device, digital literacy, and community ownership for women, the initiative has infused fresh energy and confidence in how women perceive and deliver their roles as nutrition champions.

Digital literacy, food security

Unleashing women's economic power helps to lift millions out of poverty and food insecurity, and one of the keys to achieving this is digital literacy. This strengthens financial inclusion and creates potential new income streams.

We see this transformation in communities that are under-served in terms of access to digital services and opportunities. The National Family Health Survey-5 (NFHS-5) indicates that 51% women and 64% children in India's urban areas are anaemic.

In a pilot on financial literacy and digital literacy being implemented by the WFP with women self-help groups across low-income groups in Delhi's urban slums, nearly 70% of women wanted to acquire new skills. Most were aware of the potential of digital platforms to start businesses and add to family income. A needs assessment conducted by the WFP among urban poor women in Delhi showed that few had a bank account. Many had smart phones but were dependent on family members to help them use the devices. Women were, however, aware of the benefits of financial and digital literacy in advancing their businesses and incomes, and therefore were keen to learn.

The women participating in training said that going forward, they will prioritise access to financial services to manage their own economic activities efficiently and take informed decisions to enhance their livelihoods, food security, and nutrition.

Gender-responsive approach

India accounts for half the world's gendered digital divide given that only a third of all Internet users in the country are women. In Asia-Pacific, India has the widest gender gap of 40%. Less than 32% of women in India own a mobile phone compared to over 60% of men. Women generally have handsets that cost less and are not as sophisticated as those used by men, and their usage of digital services is usually limited to phone calls and text messages. Owning and using a digital device is a household decision taken by the man.

The NFHS-5 shows that more than 18% of women between 15 and 49 years have a low body mass index while more than half the pregnant women in the same age group are anaemic. Access to digital literacy and platforms would create awareness about the gap and needs in the populations that are often on the margins of the digital revolution.

Women can harness digital tools for improving nutrition schemes and initiatives, while also using them to create economic opportunities that ensure long-term food and nutrition security.

(Elisabeth Faure is Representative and Country Director, United Nations World Food Programme in India.)

The Hindu,

8 March, 2023.

നമുക്കുചുറ്റുമുണ്ട് ബ്രഹ്മപുരങ്ങൾ

എം. ആർ. അജിത്

ഉയർന്ന ജനസാന്ദ്രതയും കുറഞ്ഞ ഭൂമി ലഭ്യതയുമുള്ള ഒരു സംസ്ഥാനമെന്ന നിലയിൽ വർധിച്ചുവരുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ പ്രതിസന്ധി ചോദ്യങ്ങളുടെ ഒരു കൂമ്പാരമാണ് നമുക്കുമുമ്പിൽ ഉയർത്തുന്നത്.

ബ്രഹ്മപുരത്തെ മാലിന്യക്കൂമ്പാര ത്തിന് തീപിടിച്ചത് ഒറ്റപ്പെട്ട സംഭവമല്ല. കേരളത്തിൽ പലയിടത്തും ബ്രഹ്മപുര ങ്ങളുണ്ട്. മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് കൃത്യമായ നയമോ പരിപാടിയോ വികസിപ്പിക്കാത്തതിന്റെ അഭാവത്തി ലേക്കാണ് ബ്രഹ്മപുരത്തെ പുകച്ചുരുളുകൾ ഉയരുന്നത്. വിളപ്പിൽശാല ഒരു സൂചന യായിരുന്നു. നമ്മുടെ ജീവനത്തിന്റെ ഭാഗമായുണ്ടായ മാലിന്യം സംസ്കരിക്കാൻ നമുക്കുതന്നെ ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ടെന്ന തിരിച്ചറിവായിരുന്നു വിളപ്പിൽശാല നൽകിയത്. അത് കണ്ടില്ലെന്നു നടിച്ചപ്പോൾ ബ്രഹ്മപുര മുണ്ടായി. ഈ നില തുടർന്നാൽ ഓരോ പഞ്ചായത്തിലും ഓരോ വീട്ടിലും ബ്രഹ്മപുരങ്ങളുണ്ടാകാം.

'ഒൺലി വൺ എർത്ത് ' എന്നതാണ് ലോകപരിസ്ഥിതി ദിനത്തിന്റെ പ്രമേയമായി ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ മുന്നോട്ട്വെക്കുന്നത്. അതായത്, മാനവരാശിക്ക് ജീവിക്കാൻ ഈ ഭൂമിമാത്രമേയുള്ളൂ എന്ന ഓർമപ്പെടുത്തൽ . 1972-ൽ സ്റ്റോക് ഹോമിൽ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ സംഘടിപ്പിച്ച പരിസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചുള്ള ആദ്യത്തെ അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനത്തിന്റെ പ്രമേയവും ഇതായിരുന്നു. അമ്പതു വർഷങ്ങൾക്കിപ്പുറം നമ്മൾ പരിസ്ഥിതിനാശത്തിന്റെ കാര്യ ത്തിൽ പഴയതിലും മോശമായ അവസ്ഥ യിൽ എത്തിനിൽക്കുന്നുവെന്ന് കണക്കാ ക്കേണ്ടിവരും. ഉയർന്ന ജനസാന്ദ്രതയും കുറഞ്ഞ ഭൂമിലഭ്യതയുമുള്ള ഒരു സംസ്ഥാനമെന്ന നിലയിൽ വർധിച്ചു വരുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ പ്രതിസന്ധി ചോദ്യങ്ങളുടെ ഒരു കൂമ്പാരമാണ് നമുക്കുമുമ്പിൽ ഉയർത്തുന്നത്.

- **ഖരമാലിന്യ പ്രശ്നമെന്നാൽ**

സമീപകാലകണക്കനുസരിച്ച് കേരളത്തിലെ 941 പഞ്ചായത്തു കളിൽ എട്ടെണ്ണം മാത്രമാണ് മാലിന്യ നിർമാർജനത്തിൽ പൂർണവിജയം കൈവരിച്ചത്. ഇതൊരിക്കലും പഞ്ചായ ത്തുകളുടെ വീഴ്ചയായി കാണാനാവില്ല. വിഭവശേഷിയുടെ പരിമിതികളും മനുഷ്യരുടെ അഭിലഷണീയ മല്ലാത്ത പ്രവൃത്തികളും തന്നെ യാണ് ഇതിന്റെ മുഖ്യകാരണം. ആരോഗ്യമേഖലയിൽ മുമ്പിൽ നിൽക്കുമ്പോൾത്തന്നെ ജീവിത ശൈലി രോഗങ്ങൾ ഉയർന്ന നിലയിൽ നിൽക്കു ന്നെങ്കിൽ അത് വ്യക്തികളുടെമാത്രം വീഴ്ചയായി കാണേണ്ടി വരുന്നതുപോലെ ത്തന്നെ, ഖരമാലിന്യപ്രശ്നമെന്നത് ഒരു ജീവിതശൈലീ മലിനീകരണം തന്നെയാണ്. ഇത് മാറണമെങ്കിൽ

ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും ഈ വിഷയത്തി ലുള്ള മനോഭാവം മാറേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരു പക്ഷേ, പല മേഖലയിലും ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന മലയാളികളുടെ പൗരബോധം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞുകാണുന്നത് ട്രാഫിക് നിയമങ്ങളുടെ കാര്യത്തിലും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണത്തിലുമാണെന്ന് കാണാം.

- **മാറ്റുക നിങ്ങളുടെ സമീപനം**

ആദ്യം വേണ്ടത് മാലിന്യത്തോടുള്ള മലയാളികളുടെ സമീപനം മാറുക എന്നതാണ്. ഏത് പാഴ് വസ്തുവും ഒരു മര്യാദയുമില്ലാതെ അന്യന്റെ സ്ഥലത്തോ പൊതു ഇടങ്ങളിലോ വലിച്ചെറിയുന്ന വൃത്തികെട്ട സംസ്കാരം നാം മാറ്റേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടാമതായി പാഴ് വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കുന്നവരോടുള്ള സമീപനത്തിലും കാതലായ മാറ്റങ്ങൾ വരണം. തമിഴ്നാട്ടിൽ നിന്നു വന്ന് പാഴ്വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കുന്ന സഹോദരങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യമി ല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ കേരളം ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ വലിയ കൂമ്പാരമായി മാറുമായിരുന്നുവെന്നത് നാം മറക്കരുത്. മനുഷ്യനും മണ്ണിനും ഹാനികരമായ ഖരമാലിന്യം ശേഖരിക്കാൻ വരുന്ന ഇവരോട് വെറും അഞ്ചും പത്തും രൂപയ്ക്കു വരെ വിലപേശി, നമുക്കു വേണ്ടാത്ത പാഴ് വസ്തുക്കൾ വിൽക്കുന്ന ഹീനമായരീതി മാറ്റി, കഴിയുമെങ്കിൽ അവർ നൽകുന്ന സേവനം കണക്കിലെടുത്ത് അത് സൗജന്യമായി നൽകണം. കുടുംബശ്രീ പോലുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ മാലിന്യ ശേഖരണത്തിന് നൽകുന്ന പങ്ക് വളരെ വലുതാണെന്ന് കാണാൻ നമുക്കാവണം. ഒരു മാസത്തെ മാലിന്യശേഖരണത്തിന് വെറും മുന്നൂറുരൂപ നൽകാൻ നമ്മൾ മടി കാണിക്കുന്നു. മാലിന്യം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പാരിസ്ഥിതിക-ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്താൽ ഇത് എത്രയോ തുച്ഛമായ തുകയാണെന്ന് പലരും മനസ്സി ലാക്കുന്നില്ല.

- **നിർമാതാവിനും ഉത്തരവാദിത്വം**

കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം റെഡ്യൂസ്, റീയൂസ്, റീസൈക്കിൾ, അതായത് ഉപഭോഗം കുറയ്ക്കുക, പുനരുപയോഗം കൂട്ടുക, പുനർനിർമിതി വർധിപ്പിക്കുക എന്നതുമാത്രമേ സാധ്യമായ പോംവഴിയായി കാണാൻകഴിയൂ. ഉപയോഗം കുറയ്ക്കുക എന്നതു കൊണ്ട് പ്രധാനമായും ഉദ്ദേശി ക്കുന്നത് ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ അനിയന്ത്രിതമായി അധികം വരുന്നത് കുറയ്ക്കുക എന്നു തന്നെയാണ്. രണ്ടാമതായി പ്ലാസ്റ്റിക് പോലുള്ള വസ്തുക്കളുടെ സാന്നിധ്യവും കുറയ്ക്കണം. കടയിൽ പോകുമ്പോൾ ഒന്നോ രണ്ടോ തുണിസഞ്ചി കൈയിൽ കരുതിയാൽ അത് കുറയ്ക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം വളരെയധികമാണ്. കോവിഡ് കാലത്ത് മാസ്കില്ലാതെ കടകളിൽ ആളെ കയറ്റാതിരുന്നതുപോലെവരും കാലത്ത് തുണിസഞ്ചിയില്ലാത്തവരെ കടയിൽ കയറ്റാ തിരിക്കുക എന്നൊരു നിലയിലേക്ക് നാം മാറണം.

1990-കളിൽ സ്വീഡനിൽ ഉടലെടുത്ത ആശയമാണ് ഇ.പി.ആർ. അഥവാ എക്സ്റ്റൻഡഡ് പ്രോഡക്ട് റെസ്പോൺസി ബിലിറ്റി.മാലിന്യ പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിന് ഒരു മാതൃക എന്ന നിലയിൽ ഇത് കണക്കാ പ്പെടുന്നു. ഏത് ഉത്പന്നത്തിന്റെയും അതിന്റെ അനുബന്ധഘടകങ്ങളുടെയും സംസ്കരണം വരെയുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം നിർമ്മാതാവിൽ നിക്ഷിപ്തമാകുന്ന ആശയമാണത്. അതുകൊണ്ട് തിരിച്ചെടുക്കു ന്നതിനും പുനരുപയോഗത്തിനും പുന

നിർമിതിക്കും പറ്റിയ ഉത്പന്നങ്ങൾ രൂപകല്പന ചെയ്യാൻ നിർമാതാവ് നിർബന്ധിതനാകുന്നു. ഈ മാതൃകയും പരീക്ഷിക്കാം.

- **ഗ്രീൻജോബ് അവസരമാക്കാം**

പ്ലാസ്റ്റിക്കിനുപകരമായി ഉപോഗിക്കാൻ കഴിയുന്നതും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവുമായ വസ്തുക്കളുടെ നിർമാണവും ഉപയോഗവും വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിന്റെ തനതായ സാഹചര്യത്തിൽ കൈത്തറി, റബ്ബർ എന്നിവ ഇതിന് യോജിച്ചതാണ്. പ്ലാസ്റ്റിക്കിനെ അപേക്ഷിച്ച് ചെലവ് കൂടുമെങ്കിലും പ്രകൃതി സംരക്ഷണിത്തിന് നൽകേണ്ടി വരുന്ന വില കണക്കിലെടുത്താൽ ഇത് ലാഭകരമാണെന്നുകാണാം. മാലിന്യ പുനർനിർമിതി മൂലം 200 ഇരട്ടിയിലധികം തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ മാലിന്യ നിർമാർജന മേഖലയുടെ വ്യാവസായിക - തൊഴിൽ സാധ്യത 1400 കോടി അമേരിക്കൻ ഡോളറിന്റേ താണെന്നു വിലയിരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഗ്രീൻ ജോബ് അഥവാ ഹരിത തൊഴിൽ എന്ന് ലോകം അംഗീകരിച്ച ഒരു തൊഴിൽ മേഖലയുടെ വികസനത്തിനുള്ള സാധ്യതകൾ ഒട്ടേറെയാണ്. തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിക്കുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ പ്രകൃതി സംരക്ഷണവും സാധ്യമാകുന്ന ഈ ആശയം നമ്മൾ ഉൾകൊള്ളേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഈ മേഖലയ്ക്ക് യോജിച്ച മാതൃകകൾ കണ്ടെത്താനുള്ള ഗവേഷണവും വികസനവും വൻതോതിൽ ഉണ്ടാവണം. വളരെയധികം മുതൽമുടക്ക് വേണ്ടിവരുന്ന ഒരു മേഖലയായിരിക്കും ഇതെന്ന് ഓർക്കുകുയും വേണം

- **മാലിന്യസംസ്ക്കരണത്തിനും സെസ് ആകാം**

മാലിന്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ നാം അനുവർത്തിക്കുന്ന ആശാസ്യമല്ലാത്ത ശീലങ്ങൾ മാറണമെങ്കിൽ ശക്തമായ നടപടികൾകൂടി വേണ്ടി വരും. ഉയർന്ന നികുതികൾ, കർശനമായ ശിക്ഷാ നടപടികൾ എന്നിവ അയർലൻഡിൽ ഒരു സമയത്ത് 12.6 കോടി പ്ലാസ്റ്റിക് സഞ്ചികൾ അതായത് പ്രതിവർഷം ഒരാൾ 320 എണ്ണം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. പിന്നീട് ഇതിന്റെ ഉപയോഗത്തിന് പ്രത്യേക നികുതി ചുമത്തിയപ്പോൾ ഒരു വ്യക്തി പ്രതിവർഷം ഉപയോഗിക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് സഞ്ചികളുടെ എണ്ണം 21 ആയി കുറഞ്ഞു.

നേരത്തേ പറഞ്ഞ പഞ്ചായത്തുകളുടെ മാലിന്യനിർമാർജനത്തിലെ മോശം പ്രകടനത്തിന്റെ മുഖ്യ കാരണം പണത്തിന്റെ ലഭ്യതക്കുറവുതന്നെയാണ്. മാലിന്യ നിർമാർജനമെന്നത് ചെലവേറിയ ഏർപ്പാടാണെന്ന വസ്തുത അംഗീകരിക്കണം. അതിനുവേണ്ടി നിലവിലുള്ള കെട്ടിട നികുതി, ജി.എസ്.ടി. എന്നിവയോടെ കൂടെ ഒരു മാലിന്യസംസ്കരണ സെസ്സുകൂടെ കൊണ്ടുവരുന്നത് ആലോചിക്കാവുന്നതാണ്. പ്രത്യേകിച്ചും, ഖരമാലിന്യങ്ങളുടെ ഭൂരിഭാവും വരുന്നത് ജി.എസ്.ടി. ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പല

മേഖലകളിൽനിന്നുതന്നെയാണെന്ന കാര്യം കണക്കാക്കുമ്പോൾ ഒപ്പം മികച്ച പ്രകൃതി സൗഹൃദവും മാലിന്യം കുറയ്ക്കുന്നതുമായ ഉത്പന്നൾക്കും സേവനങ്ങൾക്കും അർഹമായ നികുതിയിളവുകൾ നൽകുകയും വേണം. അതുപോലെ പരിസരമലിനീകരണത്തിന് കനത്ത പിഴ ചുമത്തുകയും വേണം.

•പ്രതിവർഷം ഖരമാലിന്യം 201 കോടി ടൺ

ഉപഭോക്തൃസംസ്കാരം വളരുന്നതിനനുസരിച്ച് ഖരമാലിന്യവും വർധിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും. 2015-ൽ നടന്ന ഒരു പഠനത്തിൽ ഗാർഹികോത്പന്നങ്ങളുടെ നിർമാണവും ഉപയോഗവും കൊണ്ടാണ് ലോകത്തിലെ 60 ശതമാനം ഹരിതഗൃഹവാതങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നത്. ഒരു ഉത്പന്നത്തിന്റെ നിർമാണം മുതൽ നിർമാർജനം വരെയുള്ള കാലയളവിൽ അതിന്റെ തൂക്കത്തിന്റെ ആറിരട്ടിയോളമാണ് അതുണ്ടാക്കുന്ന കാർബൺ ബഹിർഗമനം.

നിലവിൽ ലോകത്താകമാനം പ്രതിവർഷം 201 കോടി ടൺ ഖരമാലിന്യമുണ്ടാകുന്നുവെന്ന് കാണുന്നു. മുപ്പതു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഇത് 70 ശതമാനം വർധിച്ച് 340 കോടി ടണ്ണായി മാറും. ഇതിൽ കഷ്ടിച്ച് 13.5 ശതമാനം മാത്രമാണ് പുനരുപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്നത്. ജീർണിക്കാൻ ആയിരം വർഷമെങ്കിലുമെടുക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് 2016-ൽ 242 ദശലക്ഷം ടണ്ണായിരുന്നു. നിലവിൽ കടലിലെത്തുന്ന മാലിന്യങ്ങളുടെ തൊണ്ണൂറു ശതമാനവും പ്ലാസ്റ്റിക് തന്നെയാണ്. ഇങ്ങനെ പോയാൽ 2050 ആകുമ്പോഴേക്കും കടൽ ജീവികളുടെ എണ്ണത്തെക്കാൾ പ്ലാസ്റ്റിക്കായിരിക്കും കടലിലുണ്ടാകുക. സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ വികാസത്തിനൊപ്പം ഇ-മാലിന്യവും കൂടുന്നു. 2019-ൽ 54 ദശലക്ഷം ടൺ ഇ-മാലിന്യമാണ് ലോകത്തുണ്ടായത്.

2030-ൽ ഇത് 75 ദശലക്ഷം ടൺ ആകു മെന്ന് കരുതുന്നു. ഇതിൽ വെറും 17 ശതമാനം മാത്രമാണ് പുനർ നിർമിതിക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ബാക്കി മുഴുവൻ ഖരമാലിന്യമായി ഭൂമിയിൽ ത്തന്നെ കിടക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ നിലവിൽ 11,449 ടൺ ഖരമാലിന്യമാണ് പ്രതിദിനം വരുന്നത്.

(എം. ആർ. അജിത്,
ഇൻവിസ് മൾട്ടി മീഡിയ
സ്ഥാപക ഡയറക്ടറാണ്)

മാതൃഭൂമി

10 മാർച്ച് 2023

ഏഏഏഏഏ

The Pandemic in 2050

Richard Mahapatra

MARCH 15, 2020. It was the fifth day of the covid-19 outbreak being officially declared a pandemic by the World Health Organization (WHO) In India, close to 75 districts had some 300 active cases. While the fear was of the immediate future revolving around how the virus would spread and kill, we did not realise that it would soon be the planet's widest pandemic, killing over 6.8 million people by February 2023. Three years later, we have stopped counting the dead and the infections. But the world is entering into the next phase with the pandemic's many other inflictions that would keep on crippling a large population for years to come.

In 2020, the world had 2.6 billion people under the age of 20 years- the "nursery" population for the working force. To put it another way, every third person on the planet who was about to seek livelihood had joined the "workforce" recently. This population was at a stage of their life that builds their future: obtaining education, getting vaccinated against diseases to remain healthy, and acquiring skills necessary for pursuing livelihood. All these are together called the human capital. The more a person has of this capital, the higher their chance of gainful employment. And these people together, with a high human capital, build a thriving world economy/ workforce. This population group will make up 90 per cent of prime-age adults in 2050, says the World Bank.

The pandemic's impact on this human capital is the gravest shock in a century, says the World Bank in the first such analysis. Thus, the world is left with less human capital, or a hardly prepared and skilled workforce for the immediate future. Its analysis, "Collapse and Recovery: How the covid-19 Pandemic Eroded Human Capital and What to Do about It", released recently, says that "the pandemic may have led to a clear-cut collapse in human capital".

Building the human capital starts with the first five years of a child that lays the foundation for a healthy and educated future. After this, education sets the population on a path to get skills till they are 20 years of age. By the age of 25 years, the workforce is deploying this skill to take up livelihood, deciding on the future of their employment and readying for their own family. This is the ecosystem of the global economy as well.

The World Bank finds that the very foundation of this has been shaken by the pandemic.

First, millions of children have missed regular health checkups, vital vaccination dosages and access to healthy food delivered through health centres or schools. Most such children are in developing and poor countries. One billion school-age children missed at least a year of schooling, says the analysis. Schools in 180 countries, including India, were closed by the end of March 2020. A year later, schools were still closed, or partially closed in 94 countries.

The analysis infers that each month of school closure led to one month of lost learning. These children also missed out on acquiring the skills required to join the future workforce. Many young people lost their jobs as a result of the pandemic. The learning losses observed today could reduce future earnings around the world by US $21 trillion, says the analysis on the economic impact of this collapse of the human capital.

There is another phenomenon that will haunt the post-pandemic workforce generation and indirectly the global economy. It is called “scarring”. The World Bank says, “Being unemployed or holding a low-paying job when one first enters the labour market can result in scarring”. Evidence suggests that scarring can last for up to 10 years, warns the World Bank.

We might soon hear an official declaration on the end of the pandemic that made each of us a potential victim of the deadly virus. Those who survived, rejoice. But enduring its future wreaths seems together.

Down to Earth,

16-31 March 2023.

The wide disparities in human development

Nandalal Mishra

India is now one of the fastest-growing economies globally. However, this growth has not resulted in a corresponding increase in its Human Development Index (HDI). The HDI is a composite statistical measure created by the United Nations Development Programme to evaluate and compare the level of human development in different regions around the world. It was introduced in 1990 as an alternative to conventional economic measures such as Gross Domestic Product (GDP), which do not consider the broader aspects of human development. The HDI assesses a country's average accomplishment in three aspects: a long and healthy life, knowledge, and a decent standard of living. According to the Human Development Report of 2021-22, India ranks 132 out of 191 countries, behind Bangladesh (129) and Sri Lanka (73).

Given India's size and large population, it is critical to address the subnational or State-wise disparities in human development. Doing so will help India realise its demographic dividend. For this purpose, I have developed a new index using the methodology suggested by the UNDP and the National Statistical Office (NSO) which measures human development on a subnational level for 2019-20.

Calculating HDI

The HDI is calculated using four indicators: life expectancy at birth, mean years of schooling. expected years of schooling, and Gross National Income (GNI) per capita. Life expectancy estimates are taken from the Sample Registration System, and mean and expected years of schooling, are extracted from National Family Health Survey-5. Since estimates for GNI per capita are unavailable at the subnational level, gross state domestic product (GSDP) per capita is used as a proxy indicator to measure the standard of living. GSDP (PPP at constant prices 2011-12) is gathered from the Reserve Bank of India's Handbook of Statistics on Indian States. GSDP per capita is estimated using the population projection provided by the Registrar General of India's office. The methodology involves calculating the geometric mean of the normalised indices for the three dimensions of human development while applying the maximum and minimum values

recommended by the UNDP and NSO. HDI scores range from 0 to 1, with higher values indicating higher levels of human development.

The subnational HDI shows that while some States have made considerable progress, others continue to struggle. Delhi occupies the top spot and Bihar occupies the bottom spot. Nonetheless, it is worth noting that Bihar, unlike the previous HDI reports, is no longer considered a low human development State.

The five States with the highest HDI scores are Delhi, Goa, Kerala, Sikkim, and Chandigarh. Delhi and Goa have HDI scores above 0.799, which makes them equivalent to countries in Eastern Europe with a very high level of human development. Nineteen States, including Kerala, Maharashtra, Tamil Nadu, Haryana, Punjab, Telangana, Gujarat, and Andhra Pradesh, have scores ranging between 0.7 and 0.799 and are classified as high human development States.

The bottom five States are Bihar, Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Jharkhand, and Assam, with medium levels of human development. This category also includes States such as Odisha, Rajasthan, and West Bengal, which have HDI scores below the national average. The scores of these low-performing States resemble those of African countries such as Congo, Kenya, Ghana, and Namibia.

Despite having the highest SGDP per capita among larger States, Gujarat and Haryana have failed to translate this advantage into human development and rank 21 and 10, respectively.

Conversely, Kerala stands out with consistently high HDI values over the years, which can be attributed to its high literacy rates, robust healthcare infrastructure, and relatively high income levels. Bihar, however, has consistently held the lowest HDI value among the States, with high poverty levels, low literacy rates, and poor healthcare infrastructure being the contributing factors. It is worth noting that the impact of COVID-19 on subnational HDI is not captured here. The full impact of COVID-19 on human development will be known when post-pandemic estimates are available.

Reasons for discrepancies

One of the main reasons for this discrepancy is that economic growth has been unevenly distributed. The top 10% of the Indian population holds over 77% of the wealth. This has resulted in significant disparities in access to basic amenities, healthcare and education. Another reason is that while India has made significant

progress in reducing poverty and increasing access to healthcare and education, the quality of such services remains a concern. For example, while the country has achieved near-universal enrolment in primary education, the quality of education remains low.

Governments must prioritise human development alongside economic growth to ensure that the benefits of growth are more evenly distributed. This requires a multi-faceted approach that addresses income inequality and gender inequality; improves access to quality social services; addresses environmental challenges; and provides for greater investment in social infrastructure such as healthcare, education, and basic household amenities including access to clean water, improved sanitation facility, clean fuel, electricity and Internet in underdeveloped States. India must prioritise investments in human development and job creation, particularly for its youth.

(Nandalal Mishra is senior research fellow at international institute for population sciences, Mumbai)

The Hindu,
21 March 2023.

A shared G20 vision for the ocean commons

Shailesh Nayak

The oceans hold untrammelled opportunities for the prosperity of our planet. It is therefore not surprising that the most prosperous cities and countries are endowed with a coast. The G20 countries together account for around 45% of the world's coastlines and over 21% of the exclusive economic zones (EEZs). The oceans are reservoirs of global biodiversity, critical regulators of the global weather and climate, and support the economic well-being of billions of people in coastal areas The term 'blue economy' included not only ocean dependent economic development, but also inclusive social development and environmental and ecological security. Recognising the contribution of the ocean economy for sustainable development, Prime Minister Narendra Modi said, " To me the blue Chakra in India's flag represents the potential of the ... ocean economy."

A host of intiatives

The Government of India has launched bold initiatives to promote the development of a blue economy. The Sagarmala initiative promotes port-led development. The Shipbuilding Financial Assistance Policy encourages domestic ship-building. The Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana is actively engendering a 'blue revolution' through sustainable and responsible development of the fisheries sector. The Sagar Manthan dashboard tracks vessels in real-time. The Deep Ocean Mission explores deep-sea resources in the EEZ and continental shelf as well as development of technology for harnessing them. India adopted the Coastal Regulation Zone notification to classify and better manage coastal regions and conserve ecologically sensitive coastal and marine areas including ecosystems. As the host of the World Environment Day in 2018, Mr. Modi gave a clarion call to eliminate single- use plastic. In 2022, the global community rallied together for a multilateral treaty on addressing plastic pollution. The same year, India introduced an amendment to the Plastic Waste Management Rules banning select single use plastic items and introduced policies for extended producer responsibility in waste management in order to combat plastic pollution, including in the marine environment.

From this position of strength, as part of the India's G20 Presidency, the blue economy is articulated as a key

priority area under the Environment and Climate Sustainability Working Group. The aim is to promote adoption of high- level principles that guide sustainable and equitable economic development through the ocean and its resources, while simultaneously addressing climate change and other environmental challenges, This approach is consistent with Mr. Modi's call for the global adoption of 'Lifestyle for the Environment' that promotes mindful utilisation over mindless consumption patterns.

Over the last decade, the G20 forum has discussed some specific ocean-related issues. These include the G20 Action Plan on Marine Litter, the Osaka Blue Ocean Vision, and the Coral Research and Development Accelerator Platform. Last year, holistic discussions on blue economy were initiated at the Ocean 20 launch in Bali. India's commitment to prioritising oceans and the blue economy under its presidency would ensure continued discussions on this crucial subject and pave the way for future G20 presidencies.

We must also recognise, however, that the ambitious efforts by countries to expand their blue economies are being threatened by intensifying extreme weather events, ocean acidification and sea level rise. Growing marine pollution, over-extraction of resources, and unplanned urbanisation also pose significant threats to the ocean, coastal and marine ecosystems, and biodiversity. The inherent inter-connectedness of oceans implies that activities occurring in one part of the world could have ripple effects across the globe. Therefore, the responsibility of their protection, conservation and sustainable utilisation lies with all nations. Since the blue economy involves a range of stakeholders and affects several other sectors of the national economy, effective and efficient ocean and blue economy governance also presents a significant challenge.

An important role

In this context, India's G20 presidency would play an important role in promoting individual and collective actions to facilitate the transition towards a sustainable blue economy. The G20 comprises a diverse group of countries with varying national circumstances. Several G20 members have released their strategies for developing and/or expanding their blue economy. This forum presents an excellent opportunity to build an effective communication with all stakeholders to share best practices, foster collaborations for advancements in science and technology, promote public- private partnerships, and create novel blue finance mechanisms The

outcomes of this forum must further inform other international negotiations under the United Nations Framework Convention on Climate Change, the Convention on Biological Diversity, the Intergovernmental Negotiating Committee on Plastic Pollution, the United Nations Convention on the Law of the Sea, etc., that are closely interlinked. The stewardship of oceans in an investment that will sustain future generations. The spirit of 'One Earth, One Family One Future' must unite the global community for the well-being of our ocean commons.

(Shailesh Nayak is Director, National Institute of Advanced Studies, Bengaluru)

The Hindu

28-3-23

Democracy and its structural slippages

Harbans Mukhia

The democracy that is functional around the world today- even as it has a long history of evolution - was essentially a 19th century to 20th century western creation. Every civilisation, of course, claims to have had some form of democratic origin. But the institution of universal adult franchise and governance through regular and multi-party elections (the universal norm today) has at the most a 100 years or less of practice behind it. Even in the most "advanced" democracies such as the United States, "universal franchise" of the 1920s did not include African-American citizens. In Britain, women obtained the right to vote in the 1930s, in France in 1944, and in Switzerland as late as 1971, over two decades after their Indian sisters.

Devolution and capitalism

Basic to democracy is the devolution of power, and with it, welfare from the elite echelons to the ground level. Devolution occurs on the premise of the individual and equality. In practice, is there a good record for these principles? If one is to go by the long view of history, the answer is 'yes, most effectively'. The near-universal abolition of autocratic monarchies and hereditary aristocracies and their replacement by governance through popular mandate (with exceptions) and the spread of economic resources, infrastructure, education, health, etc. to the masses, with all their shortcomings and lacunae, call for acknowledgment even as the demand for these grows every day, constantly, and legitimately.

Yet, there is an unbreakable link between the wide spread of this devolution and capitalism. In capitalism's basic requirement to seek freedom for resources such as land, labour, and movement from the autocratic restraints of medieval monarchies, the notions of the individual's rights and equality evolved, culminating in the notion of a free market for every kind of resource mobilisation, including labour. It also implied a great deal of uniformity.

It is important to note that human history has been witness to several experiences of equality, mostly in its religious form: non-

theistic Buddhism and monotheistic religions such as Christianity, Islam and Sikhism were proponents of social equality. However, equality here demanded the subjugation of the individual to the community or Society.

Clearly, humanity's urge for equality has erupted over and over again indifferent parts of the world at different times, it was the same urge that had led to the most recent experiment of Marxian socialism in about a third of the globe and a large chunk of the population. However, it is equally important to note that no egalitarian ideology has ever been able to create an egalitarian society. What it does is to reshuffle existing social hierarchies and create some space for the upward movement of the lower rungs. But the urge for equality has found diverse ways to seek utterance. Its current urge seeks to establish uniformity through the same or similar institutions and practices.

The uniformity takes the form of periodic multi-party "free and fair" elections and guarantees of various kinds of freedoms, especially of the market. The elections are a means of self-correction of government policies and actions.

The conduct of elections

Are elections truly free and fair?

To begin with, elections divide voters into a dubious majority and a minority. The majority-minority division of 50% plus one and 50% minus one is, in principle, hardly decisive mandate even as this is treated as one empirically. But the practice of elections belies even this notion of "majority"; there is hardly a government anywhere in the world and at any time that governs through a majority of the mandate. Usually, 30% to 40% of the votes cast give a party a comfortable majority to rule legitimately. This is structured into multi-party elections through "the first past the post" principle; but even in a system such as the United States, Donald Trump could defeat Hillary Clinton even as she received some 2.5 million more popular votes than him, in 2016

In practice again, contrary to theory, even as the voter is all alone in the polling booth voting as an un trammelled individual, her/his vote is still conditioned by numerous demands on it by family, community, religion, culture, and, above all, by the political alternatives offered by political parties. A loss of individuality is implicated here. The individual does not create the choices which are given by parties, very

often wrapped in false propaganda and even more false promises. The individual has the "freedom" to choose one or another of these.

The complete equation of democracy with electoral politics draws one's attention away from any alternative form of governance. There is no space here for diversity.

A reinforcement of identities

This democracy came to India in its most modern form: unconditional adult franchise and multi-party periodic elections. Yet, the operative categories of electoral politics here have mostly been pre-modern: identity politics of caste, sub-caste, community, region, language, etc. Not long ago we were familiar with acronyms such as AJGAR (Ahir, Jat, Gurjar and Rajput castes) and MY Muslims and Yadavs) and so on, signifying the vote base of different political parties, or what came to be picturesquely called the "vote bank."

Jawaharlal Nehru had hoped that education and the experience of democracy would force a retreat on these operative categories and generate a more "modern" consciousness among the masses. What has emerged is contrary to this. The very success of these mobilisations has reinforced identities instead of weakening them. The Bharatiya Janata Party is determined to create the biggest vote bank which would be ever hard to defeat: the entire Hindu population, comprising 80% of the populace. It can afford to marginalise and thus disenfranchise all others in the residual 20%. Remember the explicit assertion of this strategy by the Uttar Pradesh Chief Minister in the form of his line, "80 versus 20" during the run-up to the Assembly elections?

So, as long as we practice this form of democracy, its fault lines and, above all, its link with capitalism will remain unbroken. Yet, the fact that humanity has throughout history sought one or another form of social equality keeps the possibility of this urge erupting yet again more amenable to achieving a reality that has eluded us so far. What its form and its grade of success will be are hard to guess. What can be said confidently is that history is still unfolding and creating a future for us.

(Harbans Mukhia *taught history at Jawaharlal Nehru University)*

The Hindu,

24 January, 2023.

India's law and order matrix needs a reboot

M. K. Narayan

The annual All India Conference of Directors General/Inspectors General of Police which was held recently, witnessed a departure from the past, when some aspects that were discussed found their way into the public domain. This led to an element of controversy over the management of certain issues, specially on the border, but little else. In its present form, the DGPs/1GPs conference is a relatively new construct (1980), superseding the earlier annual conference of Heads of Intelligence and CIDs of different States. The latter conference used to deal mainly with the nitty-gritty of police work, viz. intelligence. crime and criminal investigation, technology and the forensic aspects, while the conference now additionally deals with a host of other issues including Policy and personnel matters.

In-depth discussion is taking a hit

The proliferation of subjects up for discussion in recent conferences, and the presence of increasing numbers of delegates to cover the various subjects leave little scope for any in-depth discussion. Today's security threats have an all-embracing character and there is a crying need for in-depth discussions on futuristic themes in policing, such as cyber crime, the dark web, crypto, maritime security, the threat from drones, and also problems stemming from an unchecked social media. These are in addition to subjects such as left-wing extremism, counter-terrorism, drug trafficking and border issues. Lack of adequate time to discuss these matters in detail tend to undermine both the quality of the debates and possible outcomes.

Admittedly, we may not be standing today at the beginning of history, but the evolving security scenario is producing a myriad of internal and external challenges. As the 21st century advances, security problems will grow at an exponential rate. Their dimensions are as yet unclear, but what is already evident is that the emerging challenges would require greater innovativeness and agility as well as a demonstration of newer cognitive skills to meet the challenges posed by swift technological change and the rise of data war fighting. Hence, decision making in these circumstances needs to undergo fundamental changes, entailing more purposive discussion at higher levels.

Law and order management today would be a good starting point in this context. This subject may appear rather mundane in a world dominated by technology; but what it currently demands is a combination of newer skills, in both technology and crowd management, which are not readily available among security agencies The attention of most security forces in the country has essentially been devoted to ongoing threats such as terrorism, which has resulted in law and order management being put on the back burner. Managing today's angry, and often unruly, mobs requires a fresh set of skills and inherent abilities, apart from mere technology. A heavy-handed approach tends to create more problems than they solve. Any approach of this kind only leads to a catastrophic divide between law enforcement agencies and the public, at a time when newer practices and skills are the proper answer.

Hence, much more is clearly required than simply reiterating that technology, including artificial intelligence, can provide answers to a host of problems that exist. Understanding the psychology of agitating mobs and, in turn making them realise the dangers of their own predilections before matters get out of hand, is not an innate, but an acquired skill. This needs better attention.

Police and security agencies, must consequently, be provided with the right attributes, and for which they need to be adequately trained. This would call for a top down approach, as there would be considerable competition of resources from within the agencies for other items such as advances in weaponry and technology. It would be required even more, to secure acceptance of utilitarian aspects of any such move.

Pay attention to selection, skills

The selection of personnel to security agencies, especially the police, also will require a total makeover. The 21st century is proving to be vastly different from the 20th century, and the choice of personnel to man security agencies requires more high-level attention than has been devoted to this task. Most of the debate on this subject has been outside, rather than within the police forces, and the higher echelons of the forces have not spent enough time in determining what can and needs to be done. The police forces must mirror the kind of society we live in today, and must be capable of dealing with today's modern antagonists. The latter often employ a variety of tactics and skills, and use common imagery to keep track of developing situations, including on social media and Twitter. For the police and security forces, this means that more than the mere acquisition of new skills, they must develop a different mindset, including that force cannot be the answer to every situation.

Technological advances worldwide have meant that the human skills of security agencies need to be suitably tailored to a world in which the Internet, social media and other breakthroughs, often provide protestors and agitators an upper hand, and often detrimental to law and order. This has given rise to the importance of 'Open Source intelligence' that is often neglected by security agencies. The proper utilisation of Open Source intelligence could well become the critical factor in managing many law and order situations today. A vast gap exists at present between the need, and on how best to utilise information from open sources.

An added problem, apart from the existing cauldron of events, incidents and situations, is the presence of multiple security agencies, including intelligence and investigative agencies, who seldom act with a common purpose. Their techniques and methodologies tend to be different, often leading to contradictions in approach. While the proliferation of agencies was intended to create specialised agencies for special requirements, this has not happened. Far from easing the burden of individual agencies, they often hinder proper analysis and investigation.

Small is beautiful'

Hence what is clear is that there is a very real need to take a hard look at not only improving the nature of the security discourse-in regard to the range and varieties of threats - but also on how to bring about changes in regard to intelligence techniques, investigative methodologies, improving the ground situation, etc. Conventional wisdom would suggest that an apex level meeting of DGPS/IGPS would provide the necessary direction and policy imperatives. The reality is that too broad a sweep, both in terms of the subjects discussed, as well as in the numbers present, tends to affect the quality of the discourse even among dedicated professionals. Meaningful discussions cannot occur when the size of the conference inhibits detailed and frank discussion even in a professional atmosphere. Here, as in many other aspects of life, 'small is beautiful'.

In short order, it can be said that there is a case for splitting the annual conference of DGPS/IGPs into two separate conferences - a higher level conference of DGPS/IGPs to discuss policy related issues, and a separate conference to be held of intelligence and security specialists (IGs/CID) to discuss the finer points of methodology, techniques and acquisition of new skills for current and future problems. Outcomes would then become more relevant to current and future security needs.

(M. K. Narayanan is a former Director, Intelligence Bureau, a former National Security Adviser, and former Governor of West Bengal.)

The Hindu,

11 February, 2023.

The problems with the data protection bill

Anjali Bhardwaj, Amrita Johri

The Ministry of Electronics and Information Technology has drafted a Digital Personal Data Protection (DPDP) Bill with the stated purpose of providing "for the processing of digital personal data in a manner that recognises both the right of individuals to protect their personal data and the need to process personal data for lawful purposes..." A data protection law must safeguard and balance peoples' right to privacy and their right to information, which are fundamental rights flowing from the Constitution. Unfortunately, this Bill fails on both counts. There are at least four reasons why the Bill must be put through a process of rigorous pre-legislative consultation and redrafted before it makes its way to Parliament.

Diluting the RTI Act

First, the Bill seeks to dilute the provisions of the Right to Information (RTI) Act, which has empowered citizens to access information and hold governments accountable. Experience has shown that if people, especially the poor and marginalised, are to have any hope of obtaining the benefits of welfare programmes, they must have access to relevant, granular information. For instance, the National Food Security Act recognises the need for placing the details of ration card holders and records of ration shops, including sale and stock registers, in the public domain to enable social audits of the public distribution system. In the absence of publicly accessible information, it is impossible for intended beneficiaries to access their rightful entitlement of food grains. This is equally true for delivery of other social security programmes such as old age pensions and scholarships. It is behind the cloak of secrecy that the rights of individuals are most frequently abrogated and corruption thrives. In recognition of this principle, democracies ensure public disclosure of voters lists with names, addresses and other details to enable scrutiny and prevent electoral fraud.

The RTI Act includes a provision to protect privacy through Section 8(i)(j)). In order to invoke this Section to deny personal information, at least one of the following grounds has to be proven the information sought has no relationship to any public activity or public interest or is such that it would cause unwarranted invasion of privacy and the Public Information Officer is satisfied that there is no larger public interest that justifies disclosure. The proposed Bill seeks to amend this Section to expand its purview and exempt all personal information from the ambit of the RTI Act.

Further, under the RTI Act, exemptions are not absolute. A key provision for limiting the exemptions is the proviso to Section 8(1) which states that "information which cannot be denied to the Parliament or a State Legislature shall not be denied to any person." The government has erred in interpreting this proviso as being applicable only to the privacy exemption of the RTI law. There are several judicial pronouncements stating that it is applicable to all exemptions. Based on an incorrect understanding of the RTI Act, this provision is sought to be deleted.

The DPDP Bill needs to be suitably amended and harmonised with the provisions and objectives of the RTI Act. This would be in line with the recommendation of the Justice A.P. Shah Report on privacy that the "Privacy Act should clarify that publication of personal data for public interest... and disclosure of information as required by the Right to Information Act should not constitute an infringement of Privacy" Neither the recognition of the right to privacy, nor the enactment of a data protection law requires any amendment to the existing RTI law.

Second, by empowering the executive to draft rules on a range of issues, the proposed Bill creates wide discretionary powers for the Central government and thus fails to safeguard people's right to privacy. For instance, under Section 18, it empowers the Central government to exempt any government, or even private sector entities, from the provisions of the Bill by merely issuing a notification.

Government control

Third, given that the government is the biggest data repository, it was imperative that the oversight body set up under the law be adequately independent to act on violations of the law by government entities. The Bill does not ensure autonomy of the Data Protection Board, the institution responsible for enforcement of provisions of the law. The Central government is empowered to determine the strength and composition of the Board and the process of selection and removal of its chairperson and other members. Further, the chief executive responsible for managing the Board is to be appointed by the government, which gives the government direct control over the institution. The Central government is also empowered to assign the Board any functions "under the provisions of this Act or under any other law." The creation of a totally government-controlled Data Protection Board, vested with the powers of a civil court and empowered to impose fines up to ₹500 crore, is bound to raise serious apprehensions of its misuse by the executive.

Finally, the Bill stipulates that the Data Protection Board shall be 'digital by design', including receipt and disposal of complaints. As per the latest National Family Health Survey, only 33% of women in India have ever used the Internet. The DPDP Bill, therefore, effectively fails millions of people who do not have meaningful access to the Internet.

(Anjali Bhardwaj is a member of the National

Campaign for People's Right to Information.

Amritha Johri is a member of the National

Campaign for Peoples' Right to Information.)

The Hindu,

21st February, 2023.

A Case that scans the working of the anti-defection law

Gautam Bhatia

A five judge Bench of the Supreme Court of India is presently hearing a set of cases popularly known as the "Maharashtra political controversy cases." These cases arose out of the events in June last year, when the ruling Maha Vikas Aghadi (MVA) coalition (the ShivSena, the Nationalist Congress Party and Congress) lost power after an internal splintering of the Shiv Sena party A faction led by Eknath Shinde then joined hands with the Bharatiya Janata Party (BJP) to form the new ruling coalition. The disputes between the various parties have been continuing since then, with the most recent development being an Election Commission of India (ECT) order declaring that Eknath Shinde's faction is entitled to the party name and symbol.

While questions have been raised about whether the situation is now *fait accompli,* and whether the Court can "turn the clock back" if it wanted to, the judgment of this case will have consequences not merely for State politics in Maharashtra but far beyond as well. This is because the case raises certain fundamental issues about the working of India's "anti-defection law"

The Tenth Schedule, past and present

The anti-defection law was introduced into the Constitution via the Tenth Schedule, in 1985. Its purpose was to check increasingly frequent floor-crossing; lured by money, ministerial berths, threats, or a combination of the three, legislators were regularly switching party affiliations in the house (and bringing down governments with them. The Tenth Schedule sought to put a stop to this by stipulating that if any legislator voted against the party whip, he or she would be disqualified from the house. While on the one hand this empowered party leadership against the legislative backbench, and weakened the prospect of intra-party dissent, the Tenth Schedule viewed this as an acceptable compromise in the interests of checking unprincipled floor crossing

Fast-forwarding 40 years to the present day, we find that the working of the Tenth Schedule has been patchy, at best. In the last few years, there have been innumerable instances of governments being "toppled mid-term after a set of the ruling party or coalition's own members turn against it. That this is power- politics and no high-

minded expression of intra party dissent is evident from the well-documented rise of "resort politics", where party leaders hold their "Flock" more or less captive within expensive holiday resorts, so as to prevent the other side from getting at them.

Indeed, politicians have adopted various stratagems to do an end-run around the anti-defection law. Recent examples involve mass resignations (instead of defections) to force a fresh election, partisan actions by State Governors (who are nominees of the central government with respect to swearing-in ceremonies and the timing of floor tests, and equally partisan actions by Speakers (in refusing to decide disqualification petitions, or acting in undue haste to do so). The upshot of this is that, in effect, the Tenth Schedule has been reduced to a nullity: governments that do not have clear majorities are vulnerable, at any point, to being "toppled" in this fashion

The Court has a challenging task

This is where the role of the Supreme Court becomes crucial. Disputes over government formation and government toppling invariably end up before the highest court. It must immediately be acknowledged that such cases place the Court in an unenviable position: the Court has to adjudicate the actions of a number of constitutional functionaries: Governors, Speakers, legislative party leaders, elected representatives, many (if not all) of whom, to put it charitably, have acted dubiously. But the Court does not have the liberty of presuming dishonesty: it must maintain an institutional arm's length from the political actors, and adjudicate according to legalities, even as political actors in anti-defection cases do their best to undermine legality. This is a challenging task.

But it is a challenge that the Court has, with due respect, not always risen to. This is one of those situations where the proof of the pudding is in the eating: despite the fact that the Court's intervention has been sought in every one of these cases, and despite the fact that in recent years the Supreme Court has handed down multiple substantive judgments on anti-defection, the toppling of governments remains as frequent as ever. While one may (partially) put this down to wily politicians finding loopholes in Supreme Court judgments, much like they find loopholes in the Tenth Schedule, this is not all there is to the situation: some of these loopholes were easily foreseeable at the time, but were, unfortunately, not addressed by the Court.

An example of this is the Court's judgment in the Karnataka political controversy, which effectively sanctified resignations as an end-run around the

anti-defection clause. But it is the present case (the Maharashtra political controversy) that presents an interesting case study. One will recall that the crisis, so to say. began when a set of legislators from the Shiv Sena rebelled against Uddhav Thackeray, and were soon ensconced in a resort on Guwahati (with allegations of State political intervention). The Deputy Speaker (there was no Speaker at the time) moved to disqualify the "rebels" who in turn moved the Court, arguing that there was a pending no-confidence motion against the Deputy Speaker, and therefore, as per the Supreme Court's judgment in *Nabam Rebia,* he was disqualified from deciding on the disqualifications while it was pending.

The Supreme Court's vacation Bench stayed the Deputy Speaker's hand, but in what can only be described as a very curious set of orders, also directed a floor test. The upshot of this was that the "rebel MLAS" (who may or may not have subjected themselves to disqualification) were able to vote in this floor test, and voted to bring the government down (in turn altering a fluid political situation and skewing the balance of power). The new government was swiftly sworn in (by the Governor), and appointed its own Speaker, thus effectively creating *a fait accompli* with respect to the pending disqualification petitions. To top it all, the Supreme Court's orders were "interim" in nature, and therefore, no reasons were provided.

In perspective

These orders, the correctness of which is now being considered by the five-judge Bench, albeit in the context of a changed political situation that itself is the consequence of those very orders, reflect how judicial interventions, if not carefully thought through, can hasten the toppling of a government and contribute to turning the Tenth Schedule into a dead letter. If, for example, it is held that a Speaker cannot decide a disqualification petition while under a notice for removal themselves, and that a floor test can be ordered in the interim (by the Governor or the court), the consequences are obvious: a "rebel MLA" can move a notice for removal, incapacitate the Speaker from taking action, and leave rebel MLAS free to bring down the government without consequence.

How the Supreme Court will untangle or cut this Gordian knot in the Maharashtra political controversy is anyone's guess. But ultimately, the Court will be subject to the verdict of history: the use of money and indeed threats and inducements of prosecution or

immunities therefrom to "turn" MLAS is a truth that is evident to all with the eyes to see. The Court's judgment can act as a counterweight to political power, and infuse a dose of constitutionalism into the politics of government formation and toppling. But equally, the Court's judgment could make toppling governments even easier for those with the means to do so. Only time will tell which of the two it will be.

(Gautam Bhatia is a Delhi based lawyer)

The Hindu,

24 February, 2023.

Towards transparancy in ott regulation

Ravi Kira Edara

It has been two years since the governments, issued the Information Technology (intermediary Guidelines and Digital Media Ethics Code) Rules through which the Ministry of Information and Broadcasting (I&B) was given the task of regulating content on OTT and online platforms India's approach can be termed as a light touch 'co-regulation' model where there is 'self-regulation' at the industry level and final 'oversight mechanism' at the Ministry level. The Rules provide for a grievance redressal mechanism and a code of ethics. They mandate access control mechanisms, including parental locks, for content classified as U/A 13+ or higher and a reliable age verification mechanism for programmes classified as 'A' (18+),

A survey of OTT regulation in different countries suggests that most of them are yet to come up with a clear statute-backed framework. Few of them such as Singapore and Australia stand out. In Singapore, the Infocomm Media Development Authority is the common regulator for different media. Aside from instituting a statutory framework and promoting industry self-regulation, its approach to media regulation emphasises on promoting media literacy through public edu cation.

Towards media literacy

Though the OTT Rules were notified in 2021, there is little awareness about them among the general public. The Rules mandate the display of contact details relating to grievance redressal mechanisms and grievance officers on OTT websites/interface However, compliance is very low In many cases, either the complaint redressal information not published or published in a manner that makes it difficult for user to notice easily. In some cases, the details are not include as part of the OTT app interface This underlines the need for ensuring uniformity in the way OTT publishers display key information relating to their obligations, timelines for complaint redressal, contact details of grievance officers, etc. The manner, text, language and frequency for display of vital information could be enshrined in the Rules. The OTT industry associations could be mandated to run periodic campaigns in print and electronic media about the grievance redressal mechanism.

The interpretation of age rating (UA 13+, for example) and the content descriptors ("violence", for instance) could be in the respective languages of the video (apart from English). Such

provisions are embedded in law for display of anti-tobacco messages in films. Further, age ratings and content descriptors could be shown prominently in full screen mode for a mandatory minimum duration instead of a few seconds on screen. Such a rule exists for films under the Cinematograph Act. The Rules could also provide for clear guidelines to ensure that a film's classification/rating is prominent and legible in advertisements and promos of OTT content in print and electronic media.

Need for transparency

A periodic audit of the actual existence and efficacy of access controls and age verification mechanisms and the display of grievance redressal details by each OTT platform may be undertaken by an independent body. While the Rules require disclosure of grievance details by publishers and self-regulating bodies, the reporting formats only capture the number of complaints received and decided. Instead, the full description of complaints received by OTT providers and self-regulatory bodies and decisions given thereon may be published in the public domain.

The Ministry could consider facilitating a dedicated umbrella website wherein the details of applicable Rules, content codes, advisories, contact details for complaints/appeals, etc. are published. OTT providers and appellate/self regulatory bodies can be made to upload the details of grievances and redressal decisions, which will be visible for the public and government authorities. This approach will aid in enhancing transparency.

The current Rules provide for the third/final tier as the Inter-Departmental Committee (IDC) comprising officer nominees from various ministries of Central government, and domain experts. The mechanism is such that while IDC recommends the course of action on OTT content violations, the Secretary of the Ministry is competent to take the final decision. The Supreme Court and High Courts have underlined the need for establishing a statutory body for regulating broadcast content. Pending the constitution of such a statutory regulator for the media, the IDC's membership may be made more broad-based and representative and with security of tenure.

There is no provision for the disclosure or publication of an apology/ warning/censure on the platform or website. This may be incorporated in the Rules. Financial penalties on erring entities may also be provided. In the present era of media convergence, it is high time we evolve a common set of guidelines for content, classification, age ratings, violations, etc. so that content across platforms is governed uniformly.

India's OTT regulatory model seeks to be an efficacious combination of self-regulation and legal backing. This is in line with the global trend. The I&B Ministry envisaged that India's OTT regulations "would raise India's stature at an international level and serve as a model for other nations to emulate." The above initiatives towards enhancing media literacy and transparency will help in furthering this objective, realise the efficacy of 'self-regulation' and empower millions of OTT consumers.

(Ravi Kiran is in the civil service and has a keen interest in Media Law and policy.)

The Hindu,

27 February,2023

Unpacking, the new set of e-waste rules

Manika Malhotra Jain

The burgeoning problem of managing e-waste is a cross cutting and persisting challenge in an era of rapid urbanisation, digitalisation and population growth. The first set of e-waste Rules was notified in 2011 and came into effect in 2012. An important component of the Rules (2011) was the introduction of Extended Producer Responsibility (EPR). Under EPR compliance, 'producers' are responsible for the safe disposal of electronic and electric products once the consumer discards them. E-waste rules 2016, which were amended in 2018, were comprehensive and included provisions to promote 'authorisation' and 'product stewardship'. Other categories of stakeholders such as 'Producer Responsibility Organisations (PRO) were also introduced in these rules.

In November 2022, the Ministry of Environment and Forests further notified a new set of e-waste rules, which will come into force from April 1, 2023. These rules address some of the critical issues but are silent on others. The first main chapter of the E-Waste (Management) Rules 2022 includes the provision of an EPR framework, the foremost requirement being the 'Registration of Stakeholders' (manu facturer, producer, refurbisher and recycler). The earlier rules placed importance on seeking authorisation by stakeholders, but a weak monitoring system and a lack of transparency resulted in inadequacy in compliance. Most of the 'refurbishers' or the 'repair shops' operating in Delhi are not authorised under the Central Pollution Control Board of India.

Further, many formal recyclers undertake activities only up to the pre-processing or segregation stage, and thereafter channelise e-waste to the informal sector, which is a pure violation of law. A 'digitalized systems approach', introduced in the new rules (2022), may now address these challenges, Standardising the e-waste value chain through a common digital 'portal' may ensure transparency and is crucial to reduce the frequency of paper trading' or 'false trail,' 'i.e., a practice of falsely revealing 100% collection on paper while collecting and/or weighing scrap' to meet targets

Myopic with the informal sector left out

Two important stages of efficient e-waste recycling are 'component recovery' (adequate and efficient recoveries of rare earth metals in order to reduce dependence on virgin resources) and 'residual disposal' (safe disposal of the

leftover 'residual during e-waste recycling). The rules briefly touch upon the two aspects, but do not clearly state the requirement for ensuring the recovery tangent. Therefore, in order to ensure maximum efficiency, the activities of the recyclers must be recorded in the system and the authorities should periodically trace the quantity of e-waste that went for recycling vis-à-vis the 'recovery' towards the end

Further, the new notification does away with PRO and dismantlers and vests all the responsibility of recycling with authorised recyclers; they will have to collect a quantity of waste, recycle them and generate digital certificates through the portal. This move seems to be a bit myopic and can cause initial turbulence, where the informal channels may try and seek benefits from. PROS acted as an intermediary between producers and formal recyclers by bidding for contracts from producers and arranging for 'certified and authorised recycling'. Fresh challenges might emerge as companies are no longer required to engage with PROS and dismantlers, who partially ensured 'double verification' in terms of quantity and quality of recycling.

The informal sector, which plays a crucial role in e-waste handling, draws no recognition in the new rules which could be on account of its 'illegality'. The informal sector is the 'face' of e-waste disposal in India as 95% of e-waste is channelised to the sector. Therefore, they also hold immense potential to improve the state of e-waste management. In the hierarchical process of e-waste collection, segregation and recycling in the informal sector, it is the last stage that poses a major concern where e-waste is handed over to the informal dismantlers/recyclers. The rest of the stages (collection of mixed waste, segregation of e-waste, clustered accumulation of e-waste according to their type) do not involve any hazardous practices and should in fact be strategically utilised for better collection of e-waste. For instance, 'Karo Sambhav,' a Delhi-based PRO, has integrated informal aggregators in its collection mechanism. Through this initiative, e-waste is entered in a safe and structured system and the informal sector also has an advantage in terms of financial and legal security.

The consumer knows little

Many producers in Delhi have still not set up collection centres and some brands have labelled their head office (located on the outskirts of Delhi) as the 'only' collection point. Similarly, formal companies, low in number and clustered in the metropolises, also fail to provide doorstep collection to consumers

when the quantum of e-waste is not enough to meet their overhead expenses or transport. On the other hand. consumers lack awareness and information about the existence of any such services.

In order to ensure the efficient implementation of the law, stakeholders must have the right information and intent to safely dispose of e-waste. There is a need for simultaneous and consistent efforts towards increasing consumer awareness, strengthening reverse logistics building capacity of stakeholders, improving existing infrastructure, enhancing product designing, rationalising input control (by defining 'rare earth elements as 'critical raw materials'), and adopting green procurement practices. This should be supplemented by establishing a robust collection and recycling system on the ground, making it responsive to meet legislative requirements.

(Manika Malhotra Jain is Research Associate and coordinator policy prespective foundation)

The Hindu,
28 February 2023.

The anti defection law is facing convulsions

P. D. T. Achary

After long years of legislative meanderings, Parliament enacted the anti defection law (10th Schedule) in 1985 to curb political defection. The volume, intensity, recklessness and uncontrolled venality seen in defections in the 1960s and thereafter almost came to a stop after this. Defections not only caused the frequent fall of governments but also caused great instability in political parties with power-seeking politicians wreaking havoc on political parties. The Supreme Court of India in its first comprehensive judgment in the Kihoto Hollohan case characterised it as a political evil and upheld the right of Parliament to curb this evil through legislative mechanism.

Years have passed and this promise of political stability seems to be ending with the anti-defection law facing convulsions in Indian legislatures, especially in the last five years. The happenings in the State of Maharashtra are an example.

Sound objectives

But before dealing with the questions of constitutional importance that have arisen in the Maharashtra Assembly, and which are presently before the Supreme Court, it is necessary to make a few general points about the scheme of the anti-defection law in India. In fact, a closer reading of this law will show that this enactment had a two-point objective. The first was to curb the act of defection by disqualifying the defecting member. The second was to protect political parties from debilitating instability. The fact is that frequent defections from even well-organised political parties leave them weak. They find themselves incapable of keeping their flock together as politicians have a tendency to abandon a sinking ship and move out in search of greener pastures. Indian democracy is based essentially on a party system where stable parties are a sine qua non of a stable democracy. Representatives elected otherwise than as members of parties cannot run a government, which is a very complex institution that demands unity of purpose, ideological clarity and cohesiveness-objectives that can only come from organised, ideologically-driven political parties. This is true of every democratic country in the world.

That this objective is the principal focus of the anti-defection law is clear from two provisions enacted in the 10th Schedule, namely the provision of a split in a political party and that of a merger of two political parties. Although split has ceased to be a defense against disqualification with the deletion of paragraph three of the Schedule, a closer

look at this erstwhile provision is necessary for a proper understanding of the true objective of this law. Under this paragraph, if a split occurs in a political party resulting in a faction coming into existence, and one third of the legislators move out of the party and join that faction, those members could get an exemption from disqualification. The point to note here is that one-third of the legislators would get protection only if there was a split in the original political party. So, the split in the original political party is the pre-condition for exempting one-third of legislators from disqualification.

In other words, if there was no split in the original political party and one third of the legislators only moved out, all of them would be liable to be disqualified. With the deletion of this paragraph, a split in the original party is no longer a defence against disqualification. Even when a political party has split, the legislators will not get any protection. That would be the impact of the deletion of paragraph three. But the point is that in order for the legislators to claim protection, a split in the original party was always necessary.

The merger Issue

In paragraph four which protects defecting members from disqualification, the condition is merger of the original political party with another party and two-thirds of the legislators agreeing to such a merger. Here too, as in split, merger of the political party is the pre-condition to seek exemption from disqualification. One thing that becomes clear from an analysis of the omitted paragraph on split and the paragraph on merger is that the legislators do not have the freedom to bring about a split or merger as they are legally restrained by the anti-defection Law. It is the original political party in both cases which takes that decision.

The argument that the Speaker cannot make a roving inquiry into the split or merger is specious as the Speaker takes the decision only after ascertaining the fact of the split. The same applies to the merger. Only a merger of the original political party provides the basis for claiming protection from disqualification under paragraph four. Of course it contains another assertion namely, the merger will be deemed to have occurred only if two-thirds of the legislators agree to such merger. This simply means that for exempting defecting legislators from disqualification, merger is taken into account only if two-thirds of legislators have agreed to it. A merger of parties can take place outside the legislature but it has no consequence unless Two thirds of the members agree to it.

The crux of the Maharashtra case

In the Maharashtra case, interesting constitutional questions have arisen. The first question that should have been decided by the Court was on whose whip

is valid. The whole issue could have been settled on that point. It is true that the breakaway group of the Members of the Legislative Assembly chose its own whip, who also reportedly issued whips to all the MLAs of the ShivSena. But the question as to whose whip is valid should have been decided on the basis of the explanation (a) to paragraph 2(1)(a), which says that an elected member of a House shall be deemed to belong to the political party by which he was set up as a candidate for election as such member. This explanation makes it unambiguously clear that the party which can legally issue the whip is the ShivSena led by Uddhav Thackeray as this is the party which set them up as candidates in the last election. It should not be forgotten that the anti-defection law was enacted to punish defectors, not to facilitate defection.

The Supreme Court by allowing the Election Commission of India to go ahead and decide the petition under paragraph 15 of the symbols order has put the cart before the horse. The 10th Schedule is a constitutional law and the disqualification proceedings under it should have been given primacy over the proceedings under paragraph 15 of the symbols order which is a subordinate legislation. As it happened, the ECI gave a flawed order which has made the operation of the 10th Schedule irrelevant and complicated.

The propositions made in this article can be summed up as follows: legislators have no freedom under the 10th Schedule to split or bring about a merger of their party with another. Only the original party can do that and the legislators have the choice to agree or not to agree to it. A whip can be legally issued only by the original political party which set them up as candidates in the election. The Court could have settled it as the first and foremost issue which would have done complete justice to the original political party, the ShivSena led by Mr. Thackeray, as in the mandate of Article 142 of the Constitution.

(P. D. T. Achary is the former Secretary General of Lokha sabha.)

The Hindu,

7 March 2023

Draft amendments to IT rules for regulating fake news and online gaming released

Tanvi Vipra

The Ministry of Electronics and Information Technology released draft Amendments to the Information Technology (Intermediary Guidelines and Media Ethics Code) Rules, 2021 (IT Rules) notified under the Information Technology Act, 2000, The Act protects intermediaries from liability for third-party content if they comply with certain requirements. The 2021 Rules specify certain due diligence requirements of the interme diaries. The draft Amendments seek to regulate online games and false information. Key features of the Amendments are:

- **Regulating false information and online games:**

The IT Rules, 2021 specify restrictions on the types of content that users are allowed to create, upload, or share. Content that threatens the unity of India or public order is pornographic, or harmful to child is prohibited. The draft Amendments add that all intermediaries (including online gaming intermediaries) must take reasonable efforts to ensure that users do not: (i) publish any information that is identified as false or fake by the fact-check unit of the Press Information Bureau or any agency authorised by the central government, or (ii) host an online game not in conformity with any law.

- **Online games**: The draft Amendments define an online game as a game that is offered on the internet and is accessible if the user makes a deposit with the expectation of earning financial winnings. The central government may notify any other game as an online game. An online gaming intermediary is defined as an intermediary that offers at least one online game.

- Obligations for online gaming intermediaries include: (i) registering their games with a self- regulatory body, (ii) obtaining and displaying a random number generation certificate and a no-bot certificate, (iii) informing users of the know-your-customer (KYC) procedure for user registration, the risk of financial loss and addiction associated with the game, and the measures taken to protect the user's money, and (iv) verifying identity of users as per RBI procedures for account based relationships.Such intermediaries must have a physical address in India.

PRS Legislative Research
January 2023.

SEBI invites comments on strengthening corporate governance

Pratinav Damani

The Securities and Exchange Board of India (SEBI) released a consultation paper on 'Strengthening Corporate Governance at Listed Entities by Empowering Shareholders." It addresses issues in the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015. Key observations in the consultation paper include:

- **Disclosure of agreements to stock exchange:** As per the 2015 Regulations, a listed entity is required to disclose agreements that are binding and not in the normal course of business. These include shareholder agreements, joint venture agreements, or agreements with media companies. SEBI has noted instances where promoters enter into undisclosed agreements that impact the management of a company or place restrictions on it. SEBI proposes that listed entities must disclose agreements whose purpose and effect is to: (i) impact the management or control of the listed entity, (ii) impose any restriction on the listed entity, or (iii) create a liability upon the listed entity. Such agreements must be approved by the shareholders of a listed entity.
- **Period of special rights to shareholders:** Companies offer special rights such as veto, disinvestment, and information rights to their pre- IPO (initial public offering) investors. Such rights continue even after significant dilution of holding. which allows these investors to enjoy rights in perpetuity. SEBI proposes that special rights be subject to shareholder approval every five years.
- **Sale, disposal or lease of assets:** Presently, the Board of a company may sell, lease or dispose of a significant portion of a company assets subject to the consent of shareholders. These are regulated under provisions of the Companies Act, 2013 or business transfer agreements. Certain sales may be executed outside these provisions. SEBI

has noted that for such sales, there is no explicit framework to protect minority shareholders. It proposes that these sales be regulated, and their object and rationale be mandatorily disclosed.

- **Board Permanency:** Presently, the tenure of directors is regulated and some of them are not subject to periodic retirement. SEBI proposes that directors will require shareholder approval every five years from March 31, 2024 onwards. Court/tribunal appointed directors are exempt.

PRS legislative Research,
February 2023

Draft Amendments to the offshore areas mineral act, 2002 released

Mayank Shreshtha

The Ministry of Mines invited comments on amendments to the Offshore Areas Mineral (Development and Regulation) Act, 2002. The Act regulates mineral resources in offshore areas which include Indian territorial waters (up to 12 nautical miles), exclusive economic zones (between 12 and 200 nautical miles along the coast), and other maritime zones. These areas hold significant amounts of recoverable resources such as crude oil and natural gas, construction sand, and heavy minerals. The draft amendments seek to encourage private participation to explore and mine mineral resources and harness the full potential of these resources. Key features of the draft amendments include:

Production leases and exploration license: In order to improve transparency in allocating mineral resources, production leases will be granted only through auction by competitive bidding. A composite license, ie.. an exploration-cum- production lease will also be introduced. Under this license, rights will be granted for undertaking exploration followed by production. Composite license will also be granted only through auction by competitive bidding. Licenses may be transferred to eligible persons as prescribed under the Rules. Further, the period for production lease has been increased from 30 to 50 years.

Resolving Pending Litigations: The Ministry also noted that mineral resources are untapped due to pending litigations over previous irregular allocation of blocks. The draft amendments specify that existing operation, production and reconnaissance rights will lapse once the amendment Act comes into force. Reconnaissance refers to studying an area for military purposes.

Reduction of size of standard offshore mineral block: The size of a standard mineral block to be granted has been reduced to about 3.4 square km from around 85 square km. As per the Ministry, the reduced offshore area is now comparable to provisions in other jurisdictions such as Australia and the Philippines.

Offshore Areas Mineral Trust: A non-lapsable Offshore Areas Mineral Trust (to be maintained under Public Account of India) will be set up to ensure the availability of funds for exploration, mitigation of adverse impacts of mining, and disaster management. The Trust will be funded by royalty paid by lessees.

PRS Legislative Research
February 2023.

Cabinet approves centrally sponsored scheme-vibrant village programme

Alaya Purewal

The Vibrant Village Programme aims to provide comprehensive development of villages on the northern border with China. About 663 villages will be taken up in the first phase of the scheme. Under the scheme, funds will be provided for the development of essential infrastructure and the creation of livelihood opportunities. Rs 4,800 has been allocated for the scheme, which will run from 2022-23 to 2025-26. Key features include:·

- **Outcomes:** Key outcomes identified include: (i) improving connectivity with all-weather roads, (ii) ensuring access to drinking water, (iii) focusing on solar and wind energy, (iv) improving access to internet and mobile connectivity, and (v) setting up Health and Wellness Centres.
- **Vibrant Village Action Plan:** The district administration, with the help of the Gram Panchayat, shall create action plans for the village.·
- **Development of roads:** Rs. 2,500 crore will be allocated for the development of roads, which is 52% of the total outlay. The scheme shall not overlap with the Border Area Development Programme.
- **Growth Centres:** The scheme will identify and develop local economic drivers and growth centres. These growth centres shall promote social entrepreneurship, skill development for youth and women, traditional knowledge systems, and the "one village-one product" through community-based organisations. Such organisations include Self Help Groups, cooperatives, and NGOs. One village-one product aims to support economic revitali sation and rural develop ment through promoting unique local products.

PRS Legislative Research,
February 2023.

Projects approved for pollution abatement in ganga basin and ghat development

Alaya Purewal

The Executive Committee of the National Mission Clean Ganga approved nine projects worth Rs. 1,278 crore for pollution abatement in the Ganga Basin and Ghat Development. Seven pertain to pollution abatement in the Ganga Basin and two to ghat development. Key features of the projects in different states are:

- **Uttar Pradesh:** Four projects have been approved in the state with a total outlay of Rs. 517 crore. Three projects worth Rs. 422 crore have been approved to increase the capacity of Salori-based sewage treatment plants near Prayagraj. A project for the rejuvenation of the River Kali East by development of a constructed wetland systems has been approved. Constructed wetlands are treatment systems that utilise natural processes involving wetland vegetation, soil, and microbes to improve water quality. The project will be allocated approximately Rs. 95 crore.

- **Madhya Pradesh:** A project was approved to abate pollution in the River Kahn and Saraswati in Indore. It involves construction of three sewage treatment plants and creation of treated water reuse network between the proposed treatment plants. The project will be allocated Rs. 511 crore.

- **West Bengal:** A project worth Rs. 123 crore has been approved for the creation of two sewage treatment plants.

- **Bihar:** Two projects have been approved with an outlay of Rs. 104 crore. Out of which, Rs. 94 crore will be allocated to the development of two water sewage treatment plants.

- **Pollution Inventorisation, Assessment and Surveillance on Ganga Basin (PIAS):** A project piloted by the Central Pollution Control Board to monitor industrial pollution was approved. PIAS will be allocated Rs. 114 crore. The project will annually inspect and monitor gross polluting industries, drains, and sewage treatment plants.

PRS Legislative Research
February 2023.

Committee report on the jan vishwas (amendment of provisions) bill, 2022 tabled

Siddharth Mandrekar Rao

The Joint Committee on the Jan Vishwas (Amendment of Provisions) Bill, 2022 (Chair: Mr. P. P. Chaudhary) presented its report on March 17, 2023. The Bill aims to increase ease of doing business by decriminalising and removing imprisonment as a punishment from various laws. Overall, the Bill seeks to amend 42 laws. Key observations and recommendations of the Committee include:

- **Amendments to punishments:** The Bill reduces fines and penalties for various contraventions and offences under the principal Acts. Some fines are converted to penalties, which need not be imposed through the judicial process. The Committee recommended amendments to the severity of some penalties. For example, under the Pharmacy Act, 1948, the Committee recommended increasing the penalty for falsely pretending to be in a state register of pharmacists. This offence is currently punishable with a fine of up to five hundred rupees for the first offence, which the Bill increases to Rs. 50,000. The committee recommended enhancing this penalty to one lakh rupees. Other offences have been made compoundable, such as trespassing of cattle under the Forest Act, 1927.

- **Adjudication of penalties:** The Bill provides for the central government to appoint adjudicating officers to decide and impose penalties. For some laws which do not provide for adjudicating officers, the Committee recommended amendments that do so. This may be an existing official or body, such as the Reserve Bank of India, for contraventions under the Government Securities Act, 2006. For other laws, this may be an officer of a given rank. For example, the Committee recommended that the District Magistrate be the designated Adjudicating Officer under the Boilers Act, 1923. In addition, the Committee recommended amendments which allow the central government to appoint an appellate authority for decisions of the adjudicating officer. For some laws, the recommendations specify that the appellate authorities must be of at least one rank above an adjudicating officer.

PRS Legislative Research,

March 2023.

THE FOREST (CONSERVATION) AMENDMENT BILL,2023.

Omir Kumar

The Forest (Conservation) Amendment Bill, 2023 was introduced in Lok Sabha on March 29, 2023. The Bill amends the Forest Conservation Act. 1980 which provides for the conservation of forest land. The Bill adds and exempts certain types of land from the purview of the Act. Further, it expands the list of activities permitted to be carried out on forest land. Key features of the Bill are:

- **Restrictions on activities in forest:** The Act restricts the de-reservation of forest or use of forest land for non-forest purposes. Such restrictions may be lifted with the prior approval of the central government. Non-forest purposes include use of land for cultivating horticultural crops or for any purpose other than reafforstation. The Act specifies certain activities that will be excluded from non-forest purposes, i.e., the restrictions on de-reservation of forest or use of forest land for non-forest purposes will not apply. These activities include works related to the conservation, management, and development of forest and wildlife such as establishing check posts, fire lines, fencing, and wireless communication. The Bill adds more activities to this list such as: (i) zoos and safaris under the Wild Life (Protection) Act, 1972 owned by the government or any authority, in forest areas other than protected areas, (ii) eco- tourism facilities, (iii) silvicultural operations (enhancing forest growth), and (iv) any other purpose specified by the central government. Further, the central government may specify terms and conditions to exclude any survey (such as exploration activity, seismic survey) from being classified as non-forest purpose.

- **Land under the purview of the Act:** The Bill provides that two types of land will be under the purview of the Act: (i) land declared/notified as a forest under the Indian Forest Act, 1927 or under any other law, or (ii) land not covered in the first category but notified as a forest on or after October 25, 1980 in a government record. Further, the Act will not apply to land changed from forest use to non-forest use on or before December 12, 1996 by any authority authorised by a state/UT.

- **Exempted categories of land:** The Bill also exempts certain types of land from the provisions of the Act such as forest land along a rail line or a public

road maintained by the government providing access to a habitation, or to a rail, and roadside amenity up to a maximum size of 0.10 hectare. Forest land that will also be exempted includes: (i) land situated within 100 km along the international borders, Line of Control, or Line of Actual Control, proposed to be used for construction of strategic linear project for national importance or security, (ii) land up to 10 hectares, proposed to be used for constructing security related infrastructure, or (iii) land proposed to be used for constructing defence related project, camp for paramilitary forces, or public utility projects as specified by central government (not exceeding five hectares in a left wing extremism affected area). These exemptions will be subject to the terms and conditions specified by the central government by guidelines.

- **Assigning of land through a lease or otherwise:** Under the Act, state government or any authority requires prior approval of the central government to direct the assigning of forest land through a lease or otherwise to any organisation (such as private person, agency, authority, corporation) not owned by the government. The Bill provides that such assigning may be done to any organisation (such as private person, agency, authority, corporation) subject to terms and conditions prescribed by central government.

- **Power to issue directions:** The Bill adds that the central government may issue directions for the implementation of the Act to any other authority/ organisation under or recognised by the centre, state, or union territory.

March 2023,

PRS Legislative Research.

Standing committee report summary groundwater: a valuable but diminishing resources

Sidharth Mandrekar Rao

• The Standing Committee on Water Resources (Chair: Mr. Parbatbhai Savabhai Patel) presented its report on Groundwater: A Valuable but Diminishing Resource' on March 17, 2023. Key observations and recommendations of the Committee include:

• **Creation of a central body:** Multiple bodies at both state and central levels currently bear responsibility for issues related to water. These include (i) central ministries such as the ministries of Jal Shakti, rural development, and agriculture and farmers' welfare; (ii) state departments, (iii) state and central pollution control boards; and (iv) dedicated authorities such as the Central Ground Water Board (CGWB) and the Central Ground Water Authority (CGWA). The Committee observed a lack of coordination between them, and recommended that the Ministry of Jal Shakti constitute a central body with representation from those mentioned above.

• **Legislation:** Laws on groundwater management have been passed in 19 states based on a model Bill circulated in 1970 and last revised in 2005. The Committee observed difficulties in implementing these laws due to the lack of guidelines. They recommended that the Department of Water Resources, River Development, and Ganga Rejuvenation takes urgent action in this regard.

• **Irrigation:** The Committee observed excessive dependence on groundwater for irrigation because water-intensive crops, such as paddy and sugarcane, command higher minimum support price (MSP). Schemes providing farmers with financial assistance and free or subsidised electricity for irrigation have contributed to this issue. The Committee recommended that the Department of Water Resources, River Development, and Ganga Rejuvenation engage with the Department of Agriculture and Farmers' Welfare to encourage less water-intensive cultivation crops and cultivation patterns.

• **Groundwater pollution:** The Committee observed widespread groundwater contamination resulting from industrial activity. They recommended that more funds under Jal Jeevan Mission (JJM), which aims to provide households with safe drinking water, can be allocated to areas with groundwater contamination. The Committee also observed a lack of sharing of data and coordination between bodies responsible for addressing

groundwater pollution such as state government departments, pollution control boards, and agencies such as the CGWA. They recommended that the proposed central groundwater authority should coordinate between them, and formulate a policy on groundwater pollution. The Committee observed that personnel and resource shortages hinder state and central pollution control boards, and recommended that these are addressed. The Committee also recommended amendment of the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974, to enable pollution control boards to impose monetary penalties, as a less severe penalty than the outright closure of industrial units.

• **Groundwater recharging:** Schemes such as Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme and Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana implement projects for artificial recharge of groundwater. This refers to the construction of structures designed to recharge groundwater. The Commitee recommended modification of these schemes to also support the rejuvenation of existing water bodies. There are schemes for recharging groundwater through rainwater harvesting in urban areas, such as Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation (AMRUT).The Committee recommended that the Ministry of Jal Shakti coordinate these efforts. Urban local bodies should be given more funds to maintain water bodies. The Atal Bhujal Yojana provides central financial assistance to state governments and local bodies (such as gram panchayats)for projects related to groundwater management. Since it is currently only being piloted in seven states, the Committee recommended its extension to all states facing groundwater scarcity.

• **Climate change:** The National Water Mission is one of the Missions implementing the National Action Plan on Climate Change, along with the National Solar Mission and others. It is responsible for formulating strat egies on the conservation. efficient management, and equitable distribution of water resources, and coordinating between central government departments for this purpose. The Committee observed that it is hindered by lack of funds and autonomy, and recomended that it is strengthened in this regard.

PRS Legislative Research,

March 2023.

BURNING BRIGHT

Raza Kazmi

A fascinating omnibus edition of writings and documents which includes the first republication of a 1935 book, on the life and work of famed naturalist-hunter Jim Corbet

"A tiger among men, lover of the underdog, a hero in war and pestilence, a model zamindar and employer, an ascetic, naturalist, and, above all, a hunter of man-eating tigers and leopards for thirty-two active years in the three hill districts of Uttar Pradesh comprising Garhwal, Nainital, and Almora... In the realm of high adventure, he is a man of the five continents where his fans are and will be."

FEW can sum up Jim Corbett's life and legacy as eloquently, and succinctly, as Durga Charan Kala does in the opening paragraph of his book '*Jim Corbett of Kumaon.*'

Published in 1979, 24 years after Corbett's death, D.C. Kala's was the first, and arguably the finest, biography on the life and times of Jim Corbett. It is only fair then that these evocative excerpts from Corbett's first biography should be included in the latest work dealing with his life and career.

Edited by Akshay Shah and Stephen Alter, '*The Corbett Papers*' is a fantastic new offering for all Corbett aficionados. The book, as the title lays out, is a motley collection of various writings and documents connected to Jim Corbett's life as well as the forests-then the Patlidun valley, better known as Jim Corbett National Park, the sanctum sanctorum of the larger, eponymously named tiger reserve-he primarily operated in.

The book has been neatly segmented into seven sections, each accor- ded an introduction by the editors. For most Corbett lovers, perhaps the single most important section among these would be the first ever republication of the proverbial "holy grail" of Corbett's writing: a slim volume called *Jungle Stories* published in 1935.

Jungle Stories, alsc consisting of seven pieces. was privately published by Corbett. He wrote it for the consumption of his family and

friends, all of whom were great fans of his inimitable style of storytelling, and it was limited to just 100 copies. Corbett wrote, as excerpted by the editors in the introduction to this section, that it took four months to print the 100 copies since it was done at a local printing press in Nainital (curiously named "London Press") which printed one page at a time (with each page printed 100 times) before the "type" was broken. Evid- ently, with its paper covers and fragile paper binding, this little book was not meant to last. In fact, most copies of this book were lost during the author's lifetime itself. Corbett wrote that copies "drifted from hand to hand until the majority had been read to death.

It is precisely because of this that *Jungle Stories* is a holy grail; perhaps less than 10 copies survive today, all of them in private collections. The editors, however, inform us that one of the copies of the book "eventually found its way into the hands of the Viceroy of Lord Lithgow [who]...enjoyed the book and recommended it to the Oxford University Press". The rest, as they say, is history.

Most of the tales re- counted in *Jungle Stories* found their way into Corbett's first book, '*Man-eaters of Kumaon,* published in 1944 (not 1945 as erroneously mentioned by the editors), a runaway hit that cemented Corbett's legacy as a writer. How-ever, since no institutional library across the globe held a copy of the original 104-page book that started it all-a raw proof version of Corbett's writings untouched by the deft, even if light, hand of his future editors-*Jungle Stories* was never republished until now.

The other sections of the book are equally fascinating. D.C. Kala's excerpt from his biography of Corbett is a wonderful read. What sets his writing apart from many of Corbett's future biographers is the fact that many of Corbett's friends and acquaintances were still alive while Kala was drafting his manuscript in the late 1970s. He had direct access to many of these men and women, especially because his father, G.C. Kala, a government servant in Kumaon from 1911 to 1945, had personally known Corbett and many of Corbett's friends and acquaintances.

Incidentally, G.C. Kala wrote a book titled *Memoirs of the Raj: Kumaon (1911-1945),* published in 1974, that recounts his varied experiences as a junior civil servant serving under white ICS officers. The editors made a wise call in including excerpts from this book relating to Corbett and his civil servant friends such as Percy Wyndham and A.W. Ibbotson

who are familiar names to Corbett readers. As a reader, it was very interesting for me to compare and contrast how Kala Sr and Kala Jr remember and write about Corbett and his peers.

The Kalas take up three of the seven sections of the book, or four if you count the biographical note on D.C. Kala by Akshay Shah that forms the introduction to this book. The last in the trilogy of Kala writings included in the book is a delightful travelogue written by D.C. Kala for *The Hindustan Times Weekly* in 1954, culled from his archives that were inherited by Akshay when the bachelor passed away in 2007. An account of his nearly week-long visit in April 1954 to the Ramganga National Park (which would be renamed Corbett National Park after Jim Corbett's death in 1955), this essay gives fascinating insights into what places like Bijrani, Malani, Dhikala, Patair pani, Garjia, Sarapduli, and Kalagarh-familiar names today to the thousands of tourists that visit Corbett Tiger Reserve- were like back then.

Then there are descriptions of those places that do not exist anymore, such as Boxar valley that was drowned by the Kalagarh Dam. Kala's essay also provides an interesting commentary on the state of wildlife and conservation in the park nearly 18 years after its declaration as the first national park of India. It also includes useful suggestions on developing sustainable tourism in the national park, caveated with a prescient warning: "Too much tour- ism is as bad for a national park as too little of it."

A SISTER'S REMINISCENCES

Jim Corbett's sister and companion, Margret "Maggie" Corbett, makes an appearance too.The books second section, titled "A Sister Remembers", is a reproduction of the entire typescript of Maggie's recollections of Jim Corbett and their family, as narrated to her close friend Ruby Beyts after Corbett's death in Kenya. Since both Jim and Maggie remained unmarried, they were each other's strongest emotional and familial anchors, as well as caretakers. As Shah and Alter note in their introductory note to this section, while this typescript was referred to by various biographers of Corbett such as D.C. Kala and Mar- tin Booth, this is the first time it is being published in its entirety.

Few modern scholars and Corbett fans know of the other writer in the Corbett family, so I was quite pleased to see the editors discuss the story of Charles Doyle, Corbett's half-brother from his mother's first marriage, in the section titled "A Half- Brother's Tale". Charles was

not a writer, not even remotely in the league of Corbett, and the editors are quite scathing in their assessment. They declare: "He aspired to the airy, overblown prose of Rudyard Kipling's least successful stories.... In essence he was a terrible writer." The excerpts from Doyle's novel *The Taming of the Jungle (1899)*, re-produced in this section, do Jim's senior brother no favours either. The only takeaway for me was Doyle's description of a black jungle partridge as the "muezzin of the jungle" for he describes the bird's morning call as *"Sobhan teri koodruth"* (Praise be O Lord for creating this natural world).

The final section of the book is a full reproduction of Corbett's last will and testament, another first for Corbett-related publications. The editors rightly point out that it establishes, among many other things, Corbett as a thoughtful and fastidious man whose "natural kindness and generosity shows through the convoluted and archaic language of this legal document". Stephen Alter provides a well-rounded afterword to bring the book to a close.

While scholars and environmental historians will find this book useful, one major constraint for a book of this kind, as I am sure the editors and publishers will be aware, is that it caters to a niche audience outside of academia. While devoted Corbett aficionados, and indeed there are many. may devour this book with great interest, the casual reader of Jim Corbett's works, or even most wild- life enthusiasts and wild- life conservationists for that matter, will in all likelihood give it a miss.

There are a few other missed opportunities as well. The book could have done with a few photo-graphs, such as those from D.C. Kala's personal archives, and especially of some pages from Jungle Stories, since for most of us that will be the closest we ever get to seeing what arguably the book looked like. I especially liked the very personal biographical note on D.C. Kala-"old monk drinking Old Monk"-by Akshay, to whom he was a mentor in more ways than one. Consequently, I wish he had fleshed it out with more details on the life story of this remarkable man.

Finally, as a wildlife historian, I was a bit disappointed to realise that this otherwise excellent book fails to fill that one major lacuna in all the works on Corbett ever written. This is the aspect of Corbett's career that is least documented, the details of his efforts towards wildlife conservation and his role and work in creating and running what arguably was the first organisation in

India. solely dedicated to wildlife conservation. The Association for the Preservation of Game in United Provinces was set up in 1932 by Corbett and his nature-lover friend Barrister Hasan Abid Jafry (Secretary, Mahmudabad Estate, UP). Corbett and Jafry, under the aegis of this association, organised the first ever all-India conference on conservation of wildlife in the Indian sub-continent in January 1935.

Corbett, along with Jafry and R.C. Morris, was also the editor of *Indian Wild Life,* a short-lived magazine espousing the cause of conservation that was published by the Association from 1936 to 1939. Moreover, in the aftermath of the 1935 conference, Corbett played a key role in lobbying for the United Provinces National Parks Act, 1935, which led to the creation of Hailey National Park a year later. Corbett also played a pivotal role in selecting and demarcating the area of this national park that would be re-named 20 years later in his honour.

Nonetheless, these few misses take nothing away from the sheer amount of fascinating and insightful material that Shah and Alter have compiled. The book's blurb says: "All readers of Corbett's compelling corpus will require this book to complete their collection of his inimitable writings." I whole-heartedly endorse this declaration.

(Raza Kazmi is a Jharkand-based conservationist and an avid collector of antiquarian books on natural history)

FRONTLINE,

10 February , 2023

Resume of business trasacted during the winter session (258th) of the rajya sabha

The Winter Session (258th) of Rajya Sabha was held from 7th to 23rd December, 2022. The Session which commenced on 7th December, 2022 was originally scheduled to conclude on 29th December, 2022. However, it was adjourned *sine die* ahead of schedule on 23rd December, 2022. The standard operating procedure with respect to the seating arrangements adopted since the 252nd Session on account of the COVID-19 pandemic was dispensed with and normal seating arrangement for all the Members in the Rajya Sabha Chamber was returned.

2. During the session, the Rajya Sabha held a total of 13 sittings against the scheduled 17 sittings. The House sat for sittings approximately 71 hours and 01 minute. There were disrupting on a number of occasions resulting in the loss of one hour and 46 minutes.. However, the House sat late beyond the scheduled time for 3 hours and 34 minutes to complete legislative and other business. The overall productivity of the House stood at **102.6%.**

Felicitations to the Hon'ble Chairman, Rajya Sabha

3. On the first day of the Session, i.e. 7th December, 2022, Zero Hour and Question Hour were dispensed with in order to offer felicitations to the Hon'ble Chairman, Shri Jagdeep Dhankhar. Shri Narendra Modi, Hon'ble Prime Minister of India; Shri Harivansh, Hon'ble Deputy Chairman; Leader of the House; Leader of Opposition; Leaders of Parties and Members offered their felicitations to the Hon'ble Chairman.

Important Rulings/Observations

4. On 8th December 2022, on the issue of admissibility of notices submitted by some Members under Rule 267 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Council of States, the Hon'ble Chairman while referring to the letter and spirit of Rule 267 *inter alia* observed that the notices did not suffer from any infirmity so far as they complied with the requirement of being submitted to the Chairman for his consent. However, all the notices fell short of complying with the another

requirement of specifying the rule which was sought to be suspended under Rule 267. Further, the condition laid down in the *proviso* to Rule 267 which already exists for suspension of that rule was also required to be fulfilled. The Hon'ble Chairman, therefore, called upon the Members to ensure full compliance with the provisions of Rule 267 while submitting a notice under it.

5. On 12th December 2022 during the Zero Hour, Hon'ble Chairman observed on the need for authentication of facts and documents being referred to by the Members.

Government Legislative Business

6. In the sphere of legislative business, 9 Government Bills, namely. The Wild Life (Protection) Amendment Bill, 2022; The Energy Conservation (Amendment) Bill, 2022: The Constitution (Scheduled Castes and Scheduled Tribes) Orders (Second Amendment) Bill, 2022. The New Delhi International Arbitration Centre (Amendment) Bill, 2022; The Maritime Anti-Piracy Bill 2022: The Constitution (Scheduled Tribes) Order (Second Amendment) Bill, 2022, The Constitution (Scheduled Tribes) Order (Fourth Amendment) Bill, 2022. The Appropriation (No. 4)Bill, 2022; and The Appropriation (No. 5) Bill, 2022 were passed/ returned by the House. A total of 30 hours and 45 minutes were spent on the discussion of these Bills in which 185 Members participated.

Private Members' Business

7. As regards the Private Members' Business, 31 Private Members' Bills were introduced. Further consideration of one Private Members' Bill, namely the Right to Health Bill, 2021 moved by Prof. Manoj Kumar Jha on 22nd July, 2022, took place on 9th December, 2022. Prof. Manoj Kumar Jha replied to the discussion and the Bill was withdrawn by the leave of the House. On the same day, another Private Members' Bill, namely, the Constitution (Amendment) Bill, 2022 (amendment of article 153 and substitution of articles 155 and 156) was moved by Dr. V. Sivadasan. Dr. Sivadasan did not conclude his speech while moving for motion of consideration of the Bill and the discussion was not concluded.

7.1 On 16th December 2022, Shri Biplab Kumar Deb moved a Private Members' Resolution urging the Government *inter*

alia to set up 'Agarwood Board of India'; promote scientific efforts for increasing production and productivity of Agarwood; provide adequate welfare measures to Agarwood cultivators; support research & development; and provide incentives to young entrepreneurs for the holistic development of Agarwood Sector. 7 Members participated in the discussion. The discussion was not concluded.

Obituary References

8. During the Session, Hon'ble Chairman made references to the passing away of eight former Members, namely, Shri K. R. Jayadevappa; Shri Syed Sibtey Razi; Shrimati Jayanti Patnaik; Shri Ahmad Saeed Malihabadi; Shrimati Ela Ramesh Bhatt, Shri A. A. Jinnah, Shri Yoginder K. Alagh; and Shri R. C. Singh. The House observed silence with all the Members standing as a mark of respect to the memory of the departed.

References/Felicitations by the Chair

9. During the Session, the Chair made references in the House on (i) taking over the Presidency of the G-20 by India *w.e.f.* 1st December, 2022; (ii) the 21st anniversary of the terrorist attack on the Parliament Building on 13th December, 2001; and (iii) 74th anniversary of the adoption of the Universal Declaration of Human Rights, being celebrated world over as 'Human Rights Day' on 10th December every year. Also, the Chair congratulated Shrimati P. T. Usha on becoming the first woman and an Olympian to be the President of the Indian Olympic Association on 10th December 2022.

Panel of Vice-Chairmen

10. On 7th December 2022, Hon'ble Chairman announced that the Panel of Vice-Chairmen has been re-constituted *w.e.f.* 5th December, 2022 with the following Members' namely, Shri Bhubaneswar Kalita; Dr. L. Hanumanthaiah; Shri Tiruchi Siva; Shri Sukhendu Sekhar Ray: Dr. Sasmit Patra; Ms. Saroj Pandey; and Shri Surendra Singh Nagar. Further, on 20th December 2022, Hon'ble Chairman made an announcement that Shri V. Vijayasai Reddy and Shrimati P.T. Usha have been nominated on the Panel of Vice-Chairmen *w.e.f.* 19th December, 2022.

Visit of Parliamentary Delegation

11. On the same day, i.e. 8th December 2022, Hon'ble Chairman welcomed the Parliamentary delegation from the Republic of Zimbabwe seated in the Special Box witnessing the proceedings of the House. The delegation comprised His

Excellency Advocate Jacob Francis Nzwidamilimo Mudenda, Speaker of the Parliament of the Republic of Zimbabwe and Members of the Parliamentary Delegation from Zimbabwe. He wished them a happy and fruitful stay in our country; and through them he conveyed his greetings and best wishes to the Members of the Parliament, the Government and the friendly people of the Republic of Zimbabwe.

Statistical Information

12. During the Session, 194 Starred Questions and 2080 Unstarred Questions were admitted and answered. Of these, 82 Starred Questions were orally answered. Question Hour was dispensed with on 7th December, 2022 in order to offer felicitations to the Hon'ble Chairman, Rajya Sabha.

13. In all, one hour and 46 minutes were lost due to interruptions on issues like demand for discussion on the statement made by the Minister of Defence on Yangtse incident in Tawang Sector of Arunachal Pradesh; misuse of investigating agencies in States; and non-admission of Notices submitted by Members under rule 267 on various issues; etc.

14. 205 Special Mentions on matters of public importance were made/laid during the Session and 109 matters were raised with the permission of the Chair (Zero Hour Submissions).

15. Three *suo moto* Statements by the Ministers were made in the House. These were regarding: (i) Latest Developments in India's Foreign Policy (on 7th December, 2022) by Shri S. Jaishankar, Minister of External Affairs; (ii) Yangtse incident in Tawang Sector in Arunachal Pradesh on 9th December, 2022 (on 15th December 2022) by Shri Raj Nath Singh, Minister of Defence; and (iii) COVID pandemic and the steps taken by the Government of India in emerging COVID scenario across the globe (on 22nd December, 2022) by Dr. Mansukh Mandaviya, Minister of Health and Family Welfare and Minister of Chemicals and Fertilizers.

16. A discussion under Rule 176 (Short Duration Discussion) was raised by Shri Tiruchi Siva on 15th December, 2022, on the serious effects of global warming and the need for remedial steps to tackle it. 18 Members participated in the discussion which lasted for 2 hours and 59 minutes. The discussion was not concluded.

Reports of Parliamentary Committees

17. During the Session, 112 Reports/ Statements of various Parliamentary Committees including those of the Department-related Parliamentary Standing Committees were presented or laid on the Table of the House.

18. In pursuance of the Direction of the Hon'ble Chairman, Rajya Sabha and Hon'ble Speaker, Lok Sabha issued in September 2004, 34 Statements were laid on the Table of the House regarding status of implementation of recommendations contained in the Reports of the Department-related Parliamentary Standing Committees.

Training/Familiarisation Programme for Members

19. In order to familiarise the Members with the Multimedia Devices, which would showcase the day's agenda and enable other functionalities, being installed for the use of Members at their individual seats in the Rajya Sabha Chamber in the New Parliament Building, the Secretariat organised a Walk-in familiarisation programme on the use of the Multimedia Devices on 22nd and 23rd December 2022.

20. An IT Help Desk was set up for facilitation of Members regarding their queries and concerns on IT related issues in the Inner Lobby of the Rajya Sabha Chamber during the Session from 12:00 noon to 1:00 p.m. NIC officials were available at the Help Desk to resolve Members' queries.

21. The Rajya Sabha Secretariat has implemented "Bill Tracking System (BTS)" to enable the Members of Rajya Sabha to track the status of the Bills submitted by them with respect to their TA/DA and medical claims. With the implementation of BTS, Members can view status of their claims in Members' portal under the title named as 'Reimbursement of Bills'. Once the Member submits a Bill electronically under this System, the software generates a 'Unique Reference Number' This number is quoted by the Member while submitting the said bill in the physical form along with the required original documents to the Secretariat. Thereafter, Members can view the status of their bills by clicking the tab View Status' under the title 'Reimbursement of Bills'. Further, a BTS Manual for use of Members, providing the details and features of Bill Tracking System, has also been uploaded on Rajya Sabha website.

Conclusion of the Session

22. Hon'ble Chairman made the valedictory remarks at the conclusion of the Session on 23rd December, 2022. The House was adjourned *sine die* on 23rd December, 2022. The Rajya Sabha was prorogued by the President of India on 24th December, 2022.